

వ త్రి ది న ము వ క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 }
సంపుటము ౧౫

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మే నెల 17-వ తేది మంగళ వారము
శ్రీ ప్రభవనామనంద్రుర వైశాఖమాస బహుళ ప్రథమ.

No. 39 }
సంచిక ౩౯

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వులమామూను, వాయు పొట్టి
బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెఱుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నోవ్వులకు సంచీవివరించిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

మూ త్ర కో శ న్యా థు లు - ఒక కొ త్త చికి త్స

URESOL (యురిసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలు

అన్ని మందుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును.

ప్రాప్తెక్టు కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & CO., 174 BROADWAY MADRAS.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మైనది.

ప్రతిమాసము
7-వ తేదిని తప్పక
ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రూ 6-0-0;
ఆరుమాసములకు
రూ 3-0-0;
విడిపత్రిక
అ. 0-10-0.

నుప్రసిద్ధి లగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
నవీనభాష పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జనవిరాజమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ నుండగలదు.
నూతన సంవత్సరం ప్రారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)
కొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునకు కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.
విలాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

WANTED

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:-IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, DELHI.

అ మ క ము న కు

నూతన జపాను ఆగ్నిపుల్లలను తయారుచేయు మెషినులు కేమికల్స్ గలవు. న్యాయమైనధర దయచేసి వచ్చి పరిశీలింపుడు. ఆయిల్ ఎంజినులు, టేకు దుంపలు కోయించుములు కూడ గలవు. ఉత్తరము వ్రాసిన ధరలపట్టిక పంపబడును. THE NEW MADRAS MATCH FACTORY, 1/267 Tiruvotthiyur High Road, MADRAS

1913 సం॥ రం ఇండియన్ కంపెనీల

7 వ ఆక్టు విషయములో
మజియూ

ది కల్యాణ జి. అందు ప్రెస్సింగు
కంపెనీ లిమిటెడ్

(లిక్విడేషనులో నున్నది) విషయములోను
పొల్లాచిలోనున్న పై కంపెనీ జిన్నింగు
అందు ప్రెస్సింగు ఫ్యాక్టరీ అమ్మబడును
సదరు ఫ్యాక్టరీయందు మూడురకముల కట్టడములు అ
నగా "పాత ఫ్యాక్టరీ" "కొత్త ఫ్యాక్టరీ" "ప్రెస్సు బ్లొక్కు"
అని గలవు. మూటిని ఒకటిగాచేర్చిగాని లేక ఒక్కొక్కటిగా
విడిగాగాని కొనుటకు యిష్టమున్నవారు మాకు తెలుపకోవలెను
కట్టడములు, గోదాములు మంచినీటిలోనున్నవి. ము
యు 8 కాబన్ జిన్నులు, 6 డికార్టి కేటింగు మెషినులు, 5
య్యపు హెల్లరులు, 2 వరి బాయిలరులు, 10 ఆయిల్ ఎంజిన్లు
క్వరులు మొదలగు మెషినిరమావ యిందులో చేరియున్నవి.
మాకు వ్రాసిన యితర విషయములు తెలుపబడును.
17 అర్బినియన్ పీధి, } జె. వి. పిత్త
మద్రాసు 14-5-1927 } సెల్వు &
కో లిక్విడేటరులు

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు

(ఆనర్లబల్ మేమెంటర్) రామదాసు పంతులుగారు)

ప్రభుత్వమువారు రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లును ప్రకటించి యున్నారు. ఈ బ్యాంకు స్థాపించుటలో ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము నాణెములు చెల్లించుటకు తన విధానము నేర్పాటుచేయుట, దేశములో పరపతివ్యాపారము వ్యాప్తిచేయుట యొక్కది. రిజర్వు బ్యాంకు ఈ యుద్దేశ్యములను ప్రజాశ్రేయముకొరకు నిర్వహించిన లాభదాయకమే. అయితే ఈ యుద్దేశ్యములు యెంతవరకు ఆచరణలో పెట్టుటకు అవకాశములున్నవో బిల్లు అంతయును వివరించి తెలిసికొనవలసియున్నది. ఎక్కువ వివరము కనకాశము లేకుండ తగినంత ఆచరణముగ వ్రాతలలో ప్రభుత్వసభ్యులు కనపరచినను, ఆచరణలో పెట్టునరకి యిది మృగ్యమును. ప్రభుత్వ ఆర్థిక పండితుల ఆచరణములకు ఆచరణలకు చాలవ్యాప్తము గలను. ఈ బిల్లు వర్తక వ్యాపారము మొదలగు విషయముల కొంతవరకు లాభసాటియో ఈవిషయము యుద్దేశ్యముగాదు. సహకార పరపతివ్యాపారము నకు వ్యవసాయ పెట్టుబడులను, ఈ బిల్లు యెంతవరకు ఉపయోగపడునో వివరించుటయే యిందలి ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఈ బ్యాంకు బిల్లును నిర్మాణమునందు అనుకూల బొంతులె అతుకబడినది. వివిధ బ్యాంకుల నిర్మాణ మాదర్శముగ తీసికొని లాభముల యొక్కను గణించుటకు తన అవకాశమును యిచ్చినారు. రిజర్వు బ్యాంకు, యిందుకు ఏజంటుగా దీని కొనబడిన యింపిరియలు బ్యాంకు, తగినంతలాభము గణించుటకు తన కట్టుదిట్టములను ఏర్పరచినారు. బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లాండు నిర్మాణమున ప్రకారము రిజర్వు బ్యాంకు వాటాల పద్ధతిని నిర్వహించును. ఇతర రిజర్వు ఆర్థికపద్ధతి ప్రకారము దేశములోని యితర బ్యాంకులు కొన్ని దీని కుపకాళులుగా అంగీకరింపబడును. ఈ బ్యాంకులలో నిల్వయున్న సొమ్ములను యింగ్లాండుకు రేకుంట్ రిజర్వు బ్యాంకులో నిలువజేయబడినను, అయితే యితర దేశ బ్యాంకుల నుంచి ఆదర్శములు మట్టున తన కనుకూలముగా మున్నంతవరకు రిజర్వు బ్యాంకు నిర్మాణములో ప్రవేశ పెట్టినను, ఆ బ్యాంకులు అనుబంధ బ్యాంకుల కిచ్చు సౌకర్యములు మాత్రము యిందు చేర్చబడలేదు. ప్రస్తుత విధానము ప్రకారము దేశీయ వర్తక వ్యాపారాభివృద్ధి కొంతవరకు ఈ బ్యాంకు ప్రయోజనకారిగాగలనో యోనింపవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు, దేశములోని యితర బ్యాంకులకు, రిజర్వు బ్యాంకు, "సూచక బ్యాంకు"గా పరిగణింపబడును. బిల్లులోని 14, 15 క్లాజుల ప్రకారము ఈ బ్యాంకు వాటాదార్లు లాభములు గణించుటకు యితర బ్యాంకులలో పోటీగా వర్తక వ్యాపారము పొందించుటకు అవకాశము గలను. రిజర్వు బ్యాంకుతో పోటీ నిల్పుట యితర బ్యాంకులకు సాధ్యముగాదు. పేలనన ఈ బ్యాంకులలో వడ్డీ యిచ్చునక్కరలేని ధనము, ప్రభుత్వమువారివద్ద నుంచియు యితరలవద్దనుంచియు వచ్చు ధనము అపారముగా నిలువయుండును. ఇట్టి అవకాశము కల్గియుండగా వాటాదార్లు తప్పక లాభము గణించుటకు వర్తక వ్యాపారముపై ధనము వినియోగింతురు. రిజర్వు బ్యాంకునకు అనుబంధ బ్యాంకులు తమ వ్యాపార ధనములో మొత్తమున నూటికి పదివంతులు వడ్డీలేకుండు ధనము కప్పము చెల్లింపవలెను.

ఈ బ్యాంకులు చెల్లించు మొత్తమే 8 లక్ష 9 కోట్లవరకు వుండును. ఇది గాకుండగా ప్రభుత్వమువారి డబ్బు అంతయు యిందే నిల్వయుండును. ఇంత ధనసామగ్తి గల బ్యాంకు వర్తక వ్యాపారములకు పెట్టుబడి పెట్టుటకు యితర బ్యాంకులతో పోటీకి దిగిన దేశములో యిదివరకు నిర్వహించబడుచున్న జాయింట్ బ్యాంకు లన్నియు నడుగంటవలసినవే. అని పోటీకి దిగిన సొమ్ము గాక నూనవు.

ఈ బిల్లు ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకు రిజర్వు బ్యాంకుకు ప్రధాన యేజంటుగా పరిగణింపబడును. దేశములోని యితర బ్యాంకు లన్నిటికంటె యింపిరియల్ బ్యాంకునకు ఆగ్రహాన మిచ్చి ప్రత్యేక సౌకర్యములు అవకాశములు కలుగజేయుటచే బలవంతమైన ఆధిక్యత అన్నిటికంటె దానికి చెందినది. బ్యాంకు వాటాధనములో నూటికి 30 వంతులు ఈ బ్యాంకు నకు ప్రత్యేక కేంద్రముగా ఉంచబడినవి. ఇది వరలో యింపిరియల్ బ్యాంకు ఆర్థిక లో నివర్తక వ్యాపార నిర్వహణమును సడలించబడినది. బ్యాంకుచేయు వర్తక వ్యాపారమునకు లాభము గణించుటకు అవకాశ మేర్పడినది. వడ్డీ ఈయనకన్నలేకుండగా అపారమైన ధనము బ్యాంకులో నిల్వయుండుటకు సాధకాశము కలుగజేయబడినది. ప్రభుత్వమువారు నిల్వసొమ్ము లన్నియు యా బ్యాంకులో వుండుటకు యోగ్యముచేయుటకు గాక రిజర్వు బ్యాంకునకు అనుబంధ బ్యాంకులుగా చేర్చబడిన యితర బ్యాంకుల నిల్వసొమ్ములకు వడ్డీ యింపిరియల్ బ్యాంకులో పెట్టవలసి యున్నది. ఈ వాక్యములు 25 సంవత్సరముల వరకు ఈ బ్యాంకునకు హామీ యివ్వబడినవి. ప్రభుత్వమువారి వెనుకటి పండిత ప్రకారము 1931-వ సం॥ గ్రాంతి యింపిరియల్ బ్యాంకు సంబంధము అంతమును. ఈ వాక్య యెండ్లలో ప్రగతే చేయబడిన మార్పుల నష్టపరిహారములకు

గాను ముందు 25 సం॥ గ్రాంతి ఆ ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలుగజేయబడినవి. బిల్లు ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకు రిజర్వు బ్యాంకులలో నిల్వయుండునూనైన సొమ్ముల మూలమున విశేషముగా బ్యాంకులకు నష్టము రాదు. నిబంధన ప్రకారము దాదాపుగా 370 లక్షల రూపాయలు రిజర్వు బ్యాంకునకు ఈ బ్యాంకుకు చెల్లింపవలయును. ఇందువలన 100 కి రూ 5 లు చొప్పున వడ్డీలేకుండా ప్రకారము 18½ లక్షల రూపాయలు నష్టము వచ్చును. అయితే అనుబంధ బ్యాంకులు 300 లక్షలవరకు ఈ బ్యాంకుకు డబ్బు కట్టవలసియున్నది. ఈ మొత్తముపై వడ్డీ 15 లక్షలు లాభమువచ్చును కనుక యింపిరియల్ బ్యాంకునకు వచ్చే వడ్డీ నష్టము 3½ లక్షలు మాత్రము వుండును. అయితే బిల్లులోని ప్రత్యేక అవకాశముల ప్రకారము యింపిరియల్ బ్యాంకులోనికి వచ్చిన వడ్డీ ధనరాసుల మూలముగా విశేష లాభములు వచ్చే అవకాశము లున్నవి. కాన యానష్ట మొకనష్టము గాను.

బిల్లు ప్రకారము యిందుకు చేర్చబడిన యితర అనుబంధ బ్యాంకుల సంబంధములు యెంతమాత్రము తృప్తికరముగా లేవు. బిల్లునకు చేర్చబడిన పెన్షన్లు ప్రకారము రిజర్వు బ్యాంకునకు 26 బ్యాంకులు మాత్రము అనుబంధ బ్యాంకులుగా పరిగణింపబడినవి. ఇందులో 6 మాత్రమే భారతీయ బ్యాంకులు. ఇంపిరియల్ బ్యాంకుకూడ భారతీయ బ్యాంకుగానే పరిగణింపబడే యెడల 7 బ్యాంకులగును. చేర్చబడినవి అనేక హైదరాబాద్ బ్యాంకులు అనుబంధ బ్యాంకులలో చేర్చబడలేదు.

1. అలహాబాద్ బ్యాంకు, 2. బరోడా బ్యాంకు, 3. కెంట్ బ్యాంకు, 4. బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, 5. ఇండియన్ బ్యాంకు, 6. పంజాబ్ సేవన్ బ్యాంకు. ఇవి అనుబంధ బ్యాంకులై యున్నవి.

నిబంధనల ప్రకారము యా బ్యాంకులకు తమ వాటా నిల్వ సొమ్ములు రిజర్వు బ్యాంకులో పెట్టవలసియుండి యిందుకు తగిన ప్రతిఫలము అవకాశము పొందకుండుటకున ప్రాంతన బ్యాంకులకు చాలనష్టము వాటిల్లును. ఈ బ్యాంకుల మొత్తము వ్యాపారము 50 కోట్లు యుండును. నిబంధనల ప్రకారము 2½ కోట్ల రూపాయలు రిజర్వు బ్యాంకునకు కప్పము కట్టవలెను. ఇందు మూలమున 100 కి రూ 5 లు వడ్డీలేకుండా ప్రకారము 11 లక్షల రూపాయలు మొత్తమున బ్యాంకులకు నష్టమువచ్చును. ఈ మొత్తము బ్యాంకులకు సంవత్సరమునకు వచ్చు లాభములో 10% కి 20-వ వంతువచ్చును. ఇంకనష్టము బ్యాంకులు పెహించు స్థితిలోలేవు. వరియు వడ్డీలేకుండాగా ప్రతిదినము కొంత మొత్తము రిజర్వు బ్యాంకులో తమ వ్యాపారము నిమిత్తము నూటికి 15-వ వంతు కనబర్చుచుండునట. ఇంపిరియల్ బ్యాంకులో ప్రభుత్వమువారి సొమ్ము, వరియితర వాపతులు, అనామకు ధనము, విశేషముగా వుండును గాన ఆ బ్యాంకు యాదృష్టము సులభముగా చూపించగలదే కాని యితర బ్యాంకులకు యీ అవకాశములేదు. రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనల ప్రకారము సొమ్ము నిల్వయుండు పద్ధతి అనుకరింపబడినదే కాని రిజర్వు బ్యాంకుకు కలుగజేయు సౌకర్యములు మాత్రము యిందు అనుకరింపబడలేదు. తగినంత వాటాలపంపక సౌకర్యము కార్యనిర్వాహక వర్గములో సానము, లేనిపోని పోటీలు, తగల్గుకుండు ఒండొరులకు సహాయముచేయు సాధనసంపత్తి మొదలగు సౌకర్యములు రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనలలో కలవు. కాని సౌకర్యము లన్నియు యా బిల్లులో లు ప్తముచేయబడినవి. బంగారు నాణెములు సొమ్ము నోట్లు తాలూకు ప్రత్యేకింపబడిన నిల్వ సొమ్ములు వుపయోగించుకొనుట విషయమై రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు నిబంధనలు చాలా ఆకాభంగకరముగా అసంతృప్తికరముగా మున్నవి. ఈ నిల్వ సొమ్ముల విషయమై యిండియా ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము యేమియు మారలేదు.

ధనాభావముచే దేశము క్రుంగుచుండ హిందూ దేశ ధనము క్రుంగుచుండ హిందూ దేశ ధనములో వినియోగించుట ఆక్రమము అనుచితమని ప్రభుత్వమువారికి తోపకుండుట శోచనీయము. వృధాగా మూలమున్న యీ రిజర్వు ధనమును దేశములో పరపతివ్యాపారముకొరకు వినియోగపరచిన దేశ ఆర్థిక సంపత్తి బ్యాంకు వ్యాపారము ద్వారా వృద్ధియగుటకు సక్రమమార్గ మేర్పడి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడియుండెడిది. చెమటయూడ్చి గడించిన రైతు డబ్బు యెంతవరకు దేశములో నైన తిరిగి రైతు వుపయోగమునకు వినియోగపరచక అన్యథా వినియోగపడుచున్నదా! ప్రస్తుతము నిర్మాణము చేయబడుచున్న రిజర్వు బ్యాంకు ప్రభుత్వమువారిచే యింగ్లాండులో వినియోగపరచుచున్న యీ రిజర్వు మొత్తమును తీసికొని రైతులకు వుపయోగకారిగా వుండునట్లు పరపతివ్యాపారము ద్వారా యాధనము వినియోగింపజూడదా?

సర్ డి. యన్. హామిల్టన్ దొరగారు రిజర్వు బ్యాంకు యీ సొమ్ములను స్వీకరించి రైతు వుపయోగము నిమిత్తము రైతులకు తోడ్పడవలసినదిగా గత ఫిబ్రవరి మాసములో చక్కటి వ్యాసము ప్రాసీ వెలడిచేసెను. వారు రైతుపక్షమున వాదించిన వాదము అప్రతిపాతము. ప్రభుత్వమువారివద్ద నిల్వయున్న రిజర్వు మొత్తములకు మూలాధారము రైతు పాలములో పండిన షుభు అదాయమే. అతను అన్యుకముచేసిన అయిదేబావిద తీసిన ఆదాయమే యావర్తక వ్యాపార నిల్వసొమ్ము

లన్నియును కాబట్టి యీ నిల్వ సొమ్ములు వాడుకొనుటకు రైతు ప్రభుత్వమువారు దానును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు రహితును చేర్చుకొని యాధనమును వినియోగపరచుటకు అనుకూలమగు యేర్పాటుచేయుట ప్రభుత్వమువారి విధానకర్తవ్యము. ఈ మార్గము సహకారపరపతివ్యాపారము ద్వారా వృద్ధిపరచి యావర్తక బ్యాంకు రైతుల వుపయోగము నిమిత్తము వెలకొల్పుట, ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠ నిల్పకొనుట, అన్యత కర్తవ్యమని వారు తెలియపరిచి.

పల్లెటూళ్ల పరపతివ్యాపారము

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు భారతదేశ గ్రామములకు సంబంధించినంతవఱకు చాల అసంతృప్తికరముగా మున్నది. గ్రామములలో నివసించు ప్రజాసామాన్యమునకు నూటికి డబ్బే మూడు వంతులకు యీ బిల్లు ప్రయోజనకారి కాజాలదు. దేశమునకు గ్రామవాస్తవ్యులు పండించుటలే ఆధారము. వర్తకలాభములకు పంటలే ప్రాధాన్యము. గ్రామవాస్తవ్యుని ఆవసరములను తీర్చుటకు యీ బిల్లు యోగ్యమాత్రము. వుపయోగకారి కాజాలదు. భారతీయ రైతుల వారిద్రవ్యము సుప్రసిద్ధము. భారతదేశములోని రహితుల ఆప్య ప్రభుత్వమువారి లేక్క ప్రకారము దాదాపు 600 కోట్లు వున్నట్లు తేల్చబడినది. అందులో ప్రత్యేకము మదరాసు రాజధానిలోనే 100 కోట్లు ఆప్యగలదు. ఈయంపు యేటేను వృద్ధియగుచున్న యున్నది. రహితుల దుర్భర దారిద్ర్యమునలన వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసికొన లేకపోవుచున్నాడు. ఇందుమూలమున పంటతీయించుచున్నది. అందుచే ఆదాయముకూడ తగ్గిపోవుచున్నది. ప్రజలకు కావలసినంత సరకు దేశములో తయారగుటలేదు. ఇతర దేశములలో నొక యెకరములో పండించు పంటకంటె మన దేశములో చాలతక్కువ పంట పండింపబడుచున్నది. పండింపబడిన సరకునకు కూడ తగినంత ఆదాయము లభించుటలేదు. కాబట్టి రహితుడు అభివృద్ధి పరచుటకు తన విధానము యేర్పాటుచేసినగాని దేశీయ ఉత్పత్తి పురోభివృద్ధికి యెంతమాత్రము నవకాశములేదు. కాబట్టి రహితుడు లేవనెత్తుట కుపయోగపడని యే బ్యాంకు పద్ధతియును ప్రవేశ పెట్టుటలన ప్రయోజనకారి కాదు.

ప్రస్తుతపు బిల్లులో గ్రామపరపతి ఆభివృద్ధిపరచుటకు యెట్టి యేర్పాటులును కావించబడియుండలేదు. కాని రిజర్వు బ్యాంకులో ఆదాయముల వ్యవసాయ ప్రయోజనములకు డబ్బు చెలామణి కావచ్చును. ఈ విషయములో లాభములు గడించుచుటకు సలకొల్పబడిన జాయింట్ బ్యాంకు బ్యాంకులకే ఆధిక్యత యివ్వబడినది. వడ్డీ వ్యాపారమునలనలనంచి గ్రామముని తప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్న సహకార సంస్థలకు యీ బిల్లులో యెట్టి అవకాశమును యేర్పాటు చేయబడియుండలేదు. దుర్భర దారిద్ర్యములో మునిగియున్న గ్రామరహితుడు లేవనెత్తుటకు నిరంతర కృషి సూచించు సహకార సంస్థలకు యెట్టి ప్రోత్సాహమును యీ బిల్లులో యిచ్చియుండకపోవుటయే గాక కొంత అపకారముకూడ చేయబడినది. ఇదివరలో ప్రభుత్వ సహాయము సొందుచున్న యింపిరియల్ బ్యాంకు సహకార సంస్థలకు సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టుచున్నది. ఇకముందు యీ అవకాశము గూడ తొలగిపోవును. ప్రభుత్వమువారి వాద్యత యింపిరియల్ బ్యాంకుపై యెప్పుడు తొలగిపోవునో అప్పుడే యింపిరియల్ బ్యాంకునకు సహకార సంస్థలతో సంబంధము వదిలిపోవును. ముందు సహకార సంస్థలతోటి వ్యాపారము యొక్కన కట్టుదిట్టము చేయబడును. ఇంపిరియల్ బ్యాంకువారు చేయు యేర్పాటులలో యికముందు ప్రభుత్వమువారు యెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలుండదు. వ్యావసాయక ఋణము తీర్చుటకుగాని వ్యవసాయ ఋణములను తీర్చుటకు కృషి సూచించు సహకార సంస్థలకు తోడ్పాటు విషయములో గాని ఈ నూతన బ్యాంకు యేర్పాటులలో నైనాను కవిషక వారు గాని, ఈ బిల్లు నిర్మాతలుగాని, ఎట్టి యేర్పాటులను చేయకుండుట చాల శోచనీయము. భారతీయ బ్యాంకు వ్యాపార విషయములో సహకార సంస్థల వ్యాపారము ఉపేక్ష చేసి ఉపేక్షాభావము పెహింపగలసినదిగాదు. నేకుహిమచలపర్యంతము సహకార సంస్థలు గ్రామములలో విరిగి వ్యాప్తిచేసినవి. జాయింట్ బ్యాంకు కంపెనీలకు అందుబాటులో లేని అనేక గ్రామములలో సహకార సంస్థలు పరపతివ్యాపారము కొనసాగించుచున్నవి. పరపతి సంస్థ వ్యాపారము నేడు యేబది కోట్ల రూపాయలు గలదు. ఒక్క మద్రాసు రాజధానిలోనే 6½ కోట్ల రూపాయలు వ్యాపారము కొనసాగింపబడుచున్నది. సహకార సంస్థలు ప్రజల నమ్మకమునకు పాత్రము లైనవి. గ్రామపుసర్పి రామునకు కావలసిన అపారముగ ధనము సహకార సంస్థలలో ఆకర్షించుటకు ప్రజాభిమానమునకు పాత్రములైనవి. ఇట్టి ప్రయోజనకరమైన సహకార సంస్థల వ్యాపారమునకు రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లులో యెట్టి అవకాశమును కలుగజేయుటకు చాల పారబాలు.

రిజర్వు బ్యాంకు నిర్మాణములో గ్రామపరపతి వ్యాపార విషయమై తన యేర్పాటు చేయుటకు అవకాశము వుండదని అభిప్రాయము వ్యాప్తి చేయబడుచున్నది. ప్రభుత్వ సభ్యులగు సర్ బాసిల్ బ్లాక్స్టాగారు యీ యభిప్రాయమును సహకార

సంస్థ ప్రత్యేకవ్యాపారమునుబట్టి యాభిప్రాయాల్లో అవకాశ మేర్పడుచున్నది. ఇదియంత కష్టసాగ్యమైనది కాదు. నర్తక ప్రాధాన్యము గల యింగ్లండుదేశమును యావజ్ఞమున ఆర్యకముగా తీసికొనుటకు అవకాశములేదు. వ్యవసాయమే తీవ్రవాదముగ గల హిందూదేశపరిస్థితులకు తగినట్లుగా న్యవసాయమే తీవ్రవాదము గల యితరదేశభూభాగముల పరమమున సరిపోయినట్లుగా నున్నది. వారి పరమమును అనుకరింపవలసియున్నది. వారిపరమము విమర్శనము జేసి రిజర్వ్ బ్యాంకులలో గ్రామపరపతి డిపార్టుమెంటు మాడ నిర్మాణములో చేర్చబడియున్నది.

పరిపరాజ్యములలోని బ్యాంకు పరమము పరిశీలించిన గ్రామపరపతి వ్యాపారము రిజర్వ్ బ్యాంకులలో నిర్మాణములో చేర్చబడుట అవకాశము కలది యిట్లు కాగలదు.

విగ్లాంతుడు

విరిహదేశపు బ్యాంకు కమిషన్ రిపోర్టు యావజ్ఞమున జరిగినది. భారతదేశపు కమిషన్ వారి యభిప్రాయమునకును వీరి యభిప్రాయమునకును చాల వ్యత్యాసము గలదు. విగ్లాంతుడు దేశములోని భారతదేశములో మాడ వ్యవసాయమే ప్రజలకు తీవ్రవాదము. విగ్లాంతుడుదేశపు కమిషన్ రిపోర్టులో యిట్లు వ్రాయబడియున్నది:-

"స్థితిలో నూటికి యెనిమిదివంతులు న్యవసాయమే ముఖ్యమైన వృత్తి. తదితర వృత్తులు నూటికి యింకొకటి వంతులు మాత్రమే కలవు. కాబట్టి వ్యవసాయభివృద్ధికొరకు తోడ్పడుచున్న సహకారసంఘములు మొదలగు సంస్థలకు తగిన ఆర్థిక సహాయము చేయవలసిన మొదటి బాధ్యత కలదు. ఇందునిమిత్తము వ్యవసాయవృత్తులకు తోడ్పడుటకు గాను బ్యాంకులలో సెంట్రల్ యిన్ స్ట్రుమెంటులను ఒకదానిని యేర్పరచి ఆర్థిక లబ్ధి కైకట్టు కార్పొరేషన్ అను పేరుతో నిర్వహింపవలసి నదిగా మేము సిఫార్సు చేయుచున్నాము".

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాదేశములోని కావక్షానెల్ల బ్యాంకు ఆఫ్ ఆస్ట్రేలియా బ్యాంకువారు గ్రామపరపతి స్వయంసాయుదా అప్పులను మంజూరుచేయుచున్నారు. 1925-26 సంవత్సరపు ఆస్తు 75 శాతము ప్రకారము యా బ్యాంకులకు భూములు సంపాదించుటకును కార్జును పుష్కలమునకును అధికారము కలదు. భూములకు ఖాలిపై అప్పుల నిచ్చుటకు అధికారము గలదు. 1925 సం॥లో జరిగిన ఆస్తులోని సమగ్ర ప్రకారము యా బ్యాంకులలో ప్రత్యేకముగా పరపతివ్యాపార డిపార్టుమెంటు నిర్వహింపబడుచున్నది. బ్యాంకు కోశాధిపతికి మూడుమిల్లియనుల పానులు గ్రామపరపతి వ్యాపారము చేయుటకు అధికారము యివ్వబడినది. ఇంతియేగాక బ్యాంకు గణించిన లాభములో నూటికి యెనిమిదివంతులను మొత్తము రెండువేల మిలియనులు అనువదకు యా డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చుటకు యేర్పాటుచేయబడినది. ఇందుకుతోడు బ్యాంకు లాభముద్వారా నిచ్చిన మొత్తము తేమని ధిద్యారా గడించిన మొత్తముపై వ్యాజ్యము అప్పు డివిడెండ్ల నులముగా తీయుటకు అధికారమివ్వబడినది. ఈరీతిగా తీయబడిన మొత్తమును యా బ్యాంకువారు సహకారసంస్థలకు పంపించుటకును మింగిని అప్పులు మంజూరుచేయుటకు యా బ్యాంకునకు అధికార మివ్వబడినది. ఈ అప్పులు పంట హామీమీద పండ్లు, వలస, పంచదార, వెన్న మొదలగునవరకు హామీపై యిచ్చుటకు యేర్పాటు చేయబడినది.

న్యూజీలండు

న్యూజీలండుదేశములో న్యవసాయవృద్ధుల దీర్ఘనాయుదా అప్పులు మంజూరుచేయుటకు న్యూజీలండు ప్రభుత్వవారు యేర్పాటు పాకర్జమును చేయుచున్నారు. న్యూజీలండు బ్యాంకులలో తనఖాపై దీర్ఘనాయుదా అప్పుల డిపార్టుమెంటు నిర్వహించుటకు ప్రత్యేకముగా కానను గావింపబడినది. ఈ డిపార్టుమెంటునకు షేర్స్ డివిడెండ్ల దాదాపు మూడువేల పానులు గలవు. బ్యాంకు భాగస్వాములకే యా షేర్స్ అమ్మబడును. డివిడెండ్ల ప్రభుత్వమువారు మూడువంతుల షేర్స్ ను కొనవలసిన నిర్ణయముకలదు. ప్రభుత్వమువారి షేర్స్ పై నూటికి ఆరవ పాతు లాభము పంటపెట్టుటకును, ఇతరభాగస్వాములకు నూటికి యేడుపాదుల పంటపెట్టుటకును. షేర్స్ భవముపై మూడువంతుల డివిడెండ్ల నూటికి యాభవము తీయబడును. న్యవసాయకులకు భూమి తనఖాపై అప్పులు మంజూరు చేయబడును. నూటికి ఆరుపాదుల పంటపెట్టుటకు యేర్పాటు అనబడి షాంపూలు తీరవంతిని తిరిగి పంపింపవలయు వాయిదాలపై అప్పులు యివ్వబడును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని నూటికి ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరపతివ్యాపారమును అభివృద్ధిపరచుటకు లాంకు బ్యాంకును 1925 సం॥లో యేర్పాటుచేసినది. ఈ బ్యాంకువారు గ్రామపరపతి సంస్థములకును న్యవసాయపు అప్పులు యిచ్చురు. న్యవసాయపు అప్పులన్ని సమగ్ర సహకార సంస్థలకును ప్రత్యేకముగా

గాక సహకారసంస్థలకు యితరసహాయమునూడ నొసంగుచున్నారు. ఆఫ్రికాలోని ప్రత్యేక ప్రకారము బ్యాంకు సెంట్రల్ బోర్డువారు తమ వుద్యోగములను గుమాస్తాలను సంఘముల సహాయమునకు స్వంతభుక్తులపై వినియోగించుటకు అవకాశము గలదు. బ్యాంకువారు అయితే అప్పులను (ధాన్యము యితర దినుసులు స్వీకరించుటకు) గాదులు మొదలగు యితరసహకారములు కలుగ జేయుటకు అవకాశములు యేర్పాటుచేసినది. నూటికి యింకొకటి ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరపతి వ్యాపార సహాయార్థము ప్రభుత్వబ్యాంకు వారికి తగినట్లు చక్కగా యేర్పాటుచేసియున్నారు. (బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని వలసరాజ్య ప్రభుత్వమువారు గ్రామ పరపతివ్యాపారములకు తమదేశ బ్యాంకులద్వారా యిట్టి పాకర్జములు కలుగజేసి యుండగా భారతీయ ప్రభుత్వమువారు సెంట్రల్ బోర్డువారు రిజర్వ్ బ్యాంకులో యిట్టి యేర్పాటుగలుగజేయుటకు పానకాశము లేదని పాకుజెప్పుట చాల శోచనీయము. యుగ్రస్తుడైన రహితును లేవనెట్టుటకు తగు పానకాశము లేర్పరచుట ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వ కర్తవ్యమే యున్నది. కాబట్టి ప్రస్తుతవిషయసమస్య పరిష్కారమునకు దేశమువారు మేల్కొని యిచ్చుకు యేర్పాటు కాబోవు రిజర్వ్ బ్యాంకులో గ్రామపరపతి డిపార్టుమెంటుమాడ చేర్చబడుటకు తగు ఆందోళనము సలుపుట అవశ్యక కర్తవ్యము. గ్రామ పరపతి వ్యాపారమునకు కలుగులాభమును గురించి నర్తక డి. ఎస్. హ్యూమ్స్ గారికంటే యెక్కువ తీవ్రముగా యెవరును చెప్పజాలరు. రహితు అల్పుడేను. కాని ముప్పదిశాతముంది రహితులు యేకమైన వారినను కేంద్రముచేసినవారిలకు తగిన గుణస్తోమము కలుగజేసిన ఆ రహితే బ్రహ్మాండమైన శక్తివంతుడు కాగలడు ప్రపంచమును తారుమారు చేయగలడు. రహితునకు పెట్టుబడి పెట్టిన రహితు తిరిగి ప్రభుత్వము వారికి గుణమొసంగును. మ్యూనిసిపాలిటీలను, క్రిస్టియన్ బోర్డులను యితర వాణిజ్యసంఘములను గుణమొసంగ గలదు. రహితును మొదల నిర్వక్ష్యముచేసిన భారతదేశము అగోగతీపాలగును. భూమి నిస్వారమునకు. రహితునకు పెట్టుబడి పెట్టి పోషించిన యంతికాలమునకు నిరసింపబడిన రహితు లేనట్లైతే భారతదేశమునకు తగిన బ్యాంకింగు వ్యాపారసంస్థ సెంట్రల్ బోర్డు సామ్రాజ్యములో భారతదేశము అగ్రస్థానము వహింపగలదు. ఇట్లు కానిచో సామ్రాజ్యములో యిప్పటివలె వెనుకబడియుండును సామ్రాజ్యమునకు బరువుకాగలదు.

ఆలమూరు.

ఆ. సత్యనారాయణ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విద్యాభాగము (2) ప్రారంభ పరిశోధనాత్మకము

ఈ యేట మార్చి ఏప్రిల్ నెలలలో ప్రాచ్య విద్యాభిరుచు పరీక్ష ఫలితములు ప్రకటింపబడినవి. శిరోమణి పరీక్షలయందు విద్యాభాగము (2) ప్రారంభాంత్యపరీక్షలయందు ఫలితములు మిగల సంస్థాపికరముగ చేయుచున్నది. కాని విద్యాభాగము (2). తమను ప్రధానము సంస్కృతము ప్రధానముగ గల (ప్రారంభ పరీక్షల ఫలితములు మిక్కిలియు నసంతృప్తికరముగ నుండుట విచారణీయము. శ్రీ విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించిన పాఠ్యపుస్తకములలో ప్రాచ్యవిద్యమునందు యేర్పాటుచేసిన గ్రంథములు కొన్ని యధ్యక్షులకు లభింపకపోవుటయు ముఖ్యముగ నట్టి గ్రంథవిషయములపైనే పరీక్షాప్రశ్నము లాధార పడియుండుటయు ప్రశ్నములన్నిటానను హతాభ్యుక్త ముండుటయు, ప్రధానకారణములనందును. సీనియర్ గ్రంథములలో కొన్ని లభింపకపోవుటచేతను వెనుకదే పాఠ్యగ్రంథములు పూర్తికనబడితే నూలుమందులనలను విద్యాభాగము (2) ప్రారంభ పరీక్షాభివృద్ధులలో నెలపొందనివారికి మూడుమిక్కిలి గుణభింగకరముగ నుండునని. కనుక సెప్టెంబరులో నుండునండు ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షలకువలె, నీయేట విద్యాభాగము (2) పరీక్షాభివృద్ధులను బోర్డుకు గూర్చుమిండు నవకాశ మొసంగుట యాంధ్ర విశ్వవిద్యా సాధికారులకు బరమధ్యమముననున్నది. కాబట్టి వ్యాపారమునకు గాంధ్రభాషాభివృద్ధి కరుణించు రంగులను విశ్వవిద్యాలయసాధికారులు ను, శ్రీముని కట్టమంది రామలింగారెడ్డి ఎస్. ఎ. గారు, నిమిత్త యంతియును నమనియునైన నిరుపేరులను సంజీవల కిష్టములనుగూర్చి నం గునక వనమోరవ ముప్పాది, వారి గొంధిపాపి కనకమల ప్రభుగారిని, ముప్పాది 2 వారిని విద్యప్రచారమునకు నిహారిం చేయ ప్రార్థనము.

శ్రీనరసన్న పేట రేంజ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయనంపు చతుర్థవార్షిక మహాసభల వృత్తాంతము.

శ్రీ నరసన్న పేటలో రమ్యముగా నలంకరింపబడిన శ్రీ యువ పాల్వూరు రత్నాల శ్రీనివాస బంగారాలో 7-5-27 తేదీన రేంజ్, శిరిజను పాయింట్కు సభలుగూడి, ముందు జరుగజోవు కార్యక్రమమును నిర్వహించితి. తే 8-5-27 తేదీన యమున మహాసభ దైన ప్రార్థనముతో ప్రారంభింపబడినది. రెండు నంద బుపాఠ్యాయనంపును నందనంగిపుర పెన్సిలను సభ నలంకరించిరి. సభ్యులకు కింతయ నరసింహముగి యేర్పాగత మిచ్చబడినది. మ. రా. రా. కట్ట సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు రచించిన స్వాగతపత్రములు హృదయరంజకముగా జనువబడినవి. మహాసభ కన్యకులుగా వెన్ను కొనబడిన మ.రా.రా. శిశువున వెంకట నరహా బాబ్బి రామలింగంపంతులుగారు (బరంపురం పురపాలకాధ్యక్షులు) ప్రారంభోపవాదమును మనదేశమందు గల ప్రాచీన నీతన విద్యావిధానములను పాశ్చాత్యదేశములతో పరిచోల్చుచు, విభులముగానే వర్ణించిరి. బ్రయినింగు న్యూస్ పార్సు, ప్రస్తుతపు బతులములు, విద్యావిధానములు, వేతన భర్తా గూర్చుములు, ఉపాధ్యాయుల భర్తములు నెమరును విశేష సంగతులను మిక్కిలి యనభవ గూర్చుముగా తేన పలుకలాలకునట్లు నర్పించిరి. రేంజ్ మొదలయొక్కయు మేనేజర్ యొక్కయు వార్షిక నివేదికలు 1926-27 వరువబడి, ఆమోదింపబడినవి. మాస్టరుల మండలేముల వెంకటశాస్త్రిగారు (కె. ఎ. ఎల్. టి. శ్రీకాకుళం బ్రయినింగునూ) మర విద్య యొక్క ప్రాముఖ్యతను సరించి మరల మనోహరముగ వృద్ధాంతములతో గంభీరవ్యాస మిచ్చిరి. మ. రా. రా. వ్యాపతి రామనాగుపంతులుగారు బడితోలను సరించి చిన్న వ్యాసమును జనరిరి. మా రేంజ్ నిర్మాణ మానకుంకి పనిజేసిన మ.రా. రా. తేంపల్లి నూర్జనారాయణ మూర్తిపంతులుగారు కొన్ని కారణాంతరములచే రాజాలండున వారు ప్రేమతో బంపిననట్లు ప్రదర్శనలాభములు అను వ్యాసము సాంబవతావుగాజేచును జవపినది. జిల్లా విద్యాశాఖాధికారులు రాజాలమని తంతినంపుటచే, వస్తు ప్రదర్శన బహుమానములు మధ్యాహ్నమున కాపు జేయబడినవి.

నట్లు ప్రదర్శనహోలనందు (శ్రీయువ పాల్వూరు చినవీర భద్రప్రసాదుగారి భిషణము) మహాసభ మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు గూడినది. మ. రా. రా. కేతకరపు వెంకట శాస్త్రిగారు (ఆంధ్ర భాషా ప్రధానపండితులు ఎ.వి. యస్. కారేచివిశాఖ పట్టణము) అనాలోగ్యకారణములచే రాజాలమని జాము వ్రాసి నందున, వారిచే మిక్కిలి విభులముగా వ్రాయబడిన ప్రాచీనాధునాతన విద్యాభ్యాస పద్ధతుల తారతమ్యములు అను వ్యాసరాజము గ్రామపాఠ్యాయ పత్రికాధిపతులచే జరువబడినది. రేంజ్ మొదలయొక్కయు మేనేజర్ యొక్కయు తీర్మానములు విభులముగా సర్పింపబడి, సభ్యుల యంగీకారము బడసినవి. శ్రీకాకుళం శిరిజను బోర్డువీర్లు తృతీయ వారి కమహాసభకు చిత్రపురం వాస్తవ్యులు మ. రా. ఆ ప్పి కట్ట నూర్జనారాయణమూర్తిపంతులుగారు అధ్యక్షులుగా యెప్పు కొనబడిరి వీరు తమ ఉపవాస భోరణిలో బోర్డుమూర్త్యు సీతి గతులను, ఉపాధ్యాయుల యిబ్బందులను వారితోతన మొలను ఆందు మహాయులను, కొన్ని తాటాకాబోర్డులందుగల దురాచారములను స్పష్టముగా వెల్లడిజేసిరి. బోర్డు బడిపంతులచే కొన్ని ముఖ్యము తీర్మానము లామోదింపబడినవి. ఏలూరు రామా అందుకో వారి యేజంటను యిచ్చాపురం కా. సీ. సత్యనారాయణగారు (జిల్లా ఏజంటు) బడి పుస్తకములను పరికరములను ప్రదర్శించిరి. పురభివృద్ధి సంఘమువారు భిక్షుకు దుస్తులను ప్రదర్శించిరి. పోలీ పరీక్షలలోను, నట్లు ప్రదర్శనమందు ముచ్చిరచేవారికి రాగా వాస్తవ్యులు శ్రీయువ తీర్పు బప్తయ్య నాయుడుగారిచే యేర్పాటుచేయబడిన గు 25-లు విలునగల నీతి మర సంబంధము పుస్తకములను, భిక్షుకు వస్త్రములను బహుమతులుగా నొసంగబడినవి. శ్రీ నరసన్న పేట యూనియన్ వీరుననూగారిచే రేంజ్ విలునగల రెండుగడియారములు గూర్చి బహుమతులుగ వేర్పడినవి. ప్రామతింగంపంతులుగారు తమ ఆలోచన వ్యాసమును ఉపాధ్యాయ సంఘసభల లాభాలాభములను, ఉపాధ్యాయుల కిష్టములను, మొదలగు మిక్కిలి ఆయాభ్యుమును సంగతులను తమ మృదు ముఖు వాక్కులతో ముచ్చిరించిరి. అధ్యక్షులకును, ప్రేమకులకును, సభ్యులకును పడిన నడిన శ్రేష్టమును హామీను తరపున కృతజ్ఞతా పూర్వకమును సంపాదించు లర్పింపబడినది.

రాత్రి రేంజ్ మొదలచే రాత్రి తీర్పుముగా ప్రారంభింపబడిన వార్షికమునకు కాటాము మిక్కిలి నందనాచరముగా ప్రదర్శింపబడినది.

వేతోగూగు గుం. విద్యాసాగరము

నానాత్వస్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవభాగము 23-వ ప్రకరణము

మరల దక్షిణాఫ్రికా కేగుట

“మజిలీలును ఆరోగ్యము కలిగినప్పటికిని గిర్దామనం దలి యింటిలో నిక నుండగూడదనియే నేను నిశ్చయించితిని. ఆయిల్లు తేమగా నుండెను. వెలుతురు తక్కువ. అందువలన కేవలంకరుగారితో హాల్-చించితిని. బొంబాయిబస్టిలో గాక నర్సిగానున్న పేటలో నొకదానియందు మంచిగాలియును వెలుతురును రావీలుగానున్న యొకబుగళాను అద్దెన పుచ్చుకొనునని నిశ్చయించితిని. బాంబాయిలోను సాంటాక్రూజులోను యిద్దరొకరు తిరిగితిని. బాంబాయిలో మేకలను గొర్రెలను నడికి మాంసము నమ్మునట్టి కటికకసోయగుకాణ ముండటచే అచట నిలవించుట నాకిష్టములేకపోయినది. ఫుటకోపరు మున్నగు పేటలు సముద్రమునకు చాలదూరముగా నున్నవి అందువలన సాంటాక్రూజులో నొకచక్కని బుగళాను మేము అద్దెను మార్చితిమి. పారిసుగ్లవిషయమున నది మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా నుండెను. సాంటాక్రూజునుండి చర్చిగేటుకు ఫస్టుక్లాసు సీజు టిక్కెటు కొంటిని. సాధారణముగా ఫస్టుక్లాసు కంపార్టుమెంటులో నేనొక్కడనే తప్ప మరెవ్వరును ఎక్కేవారు కాదు. అందువలన నాకొకవిషయము అపొంభావము కూడా కలిగేది. సగా చర్చిగేటుకువెళ్లే ఫాస్టుట్రెయినులో ఎక్కేవిమి త్రము కరువుగా నేను బాంబాయి నడిచియే వెళ్ళుచుంటిని.

న్యాయవాదవృత్తివలన నాదాయము గూడ నేననకొనిన దానికంటె చాల హెచ్చుగనే నచ్చుచుండెను. దక్షిణాఫ్రికా లోని పార్టీలు నాకు రెరుదుగా నేదోపనిని యిచ్చుచునేయుండెడి. అందువలన నాకానాయము లభించుచుండెను.

హైకోర్టులో వాదించుటకు నాకవకాశము లభింపలేదు గాని, అప్పుడు యిష్టాగోష్ఠిగా నానాప్రతివాదములు జరుగుచుండెను గాన నేను చర్చలలో పాల్గొనకపోయినను ఆసభలకు 1 రై వాదప్రతివాదములను వినుచుండేవాడను. జమయతరాం హాలాభాయిగారు చర్చలలో హెచ్చుగా పనిచేయుచుండిరి. హైకోర్టులో కేసులవిచారణ జరుగుచున్నపుడు క్రొత్తబారిష్టరు లువరివలె నేనుగూడ వెళ్లి వినుచుంటిని. అందువలన పొండిత్య బుధికము కాకపోయినను హాయిగా సముద్రపుగాలి తగులుచుండును. చాలవంద స్టేడరులు అటలవచ్చి హార్బుండి విచారణ లకు వినుచు గాలిసాఖ్యము నశభవించేవారు. కాన నదియొక బంగళి (ఫావను) యైపోయినదిగాన నాకది నామధ్యాగా నుండలేదు.

హైకోర్టు గ్రంథాలయములోని గ్రంథములను చదువుచుండేవాడను. క్రొత్తవారిలో చాలవందలలో పరిచయము కలిగినది. త్వరలో హైకోర్టులో వాదించుటకుగూడ నవకాశము కలుగునని తలచుచుంటిని.

ఈరీతిగా నావృత్తి ఆదాయమునుగూర్చి నాకు మనసు నిమిత్తపడుచుండగా దేశసేవనుగూర్చి గోకలేగా రేర్వాటులు చెప్పుచునేయుండిరి. ఆయన నాసంగతి మరువనేలేదు. కరమనకు రెండుమాడుసారులు గోక్లేగారు నా కచేరికి (ఫీబర్స) వచ్చుచుండెడివారు. అప్పుడు ఆయనయేర్పాటులను గూర్చి నాకు తెలుపుచుండిరి. తరువాత మిత్రులనుగూడ గొని పుచ్చి నాకును వారికిని పరిచయము కలిగించుచుండిరి.

నాప్రయత్నములకు భగండు డెన్నడును కొనసాగ వినులేదు. నేనొకప్రయత్నము చేయుచుండినపుడెల్ల నది నెరవేరకపోవుటయును భగవంతుడొసరించిన ఏర్పాటు తలనతిలంపుగా కొనసాగుచుండుటయును నాకు నిరంతరమును అనుభవ మునందున్న విషయమే.

నేనీరీతిగా బొంబాయిలో సిరపడుమన్నానని తలచుచుండగా అకస్మాత్తుగా దక్షిణాఫ్రికానుండి వాకొకనాడొక తంతివార్త వచ్చినది. “ఫెంబర్లేతుగా రిచటికి రానున్నారు కావున మీరు వెంటనే రావలెను” అని యందున్నది. నేనదివరకు వాగ్దానము చేసియున్నానని జ్ఞాపకమునకువచ్చినదిగాన “మీరు రూపాయిలను పంపించగానే బతులుదేరుటకు సిద్ధముగా నున్నాను” అని నేను వెంటనే తంతినంపితిని. వారు రూపాయలను పంపిరి. నేను వాకచేరియింటిని వదలివేసి బయలుదేరితిని.

కనీసము ఒకసంవత్సరముపాటైన నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నుండక తప్పదని నాకు తోచినది. అందువలన నాభార్యను శిశువును బొంబాయిలో ఆ బాగాలోనే యుంచితిని.

స్వదేశములో రాణింపబాలని చుగకువనకుగల యువకుని విదేశములకేగుట మంచిని నేనపుడు నమ్ముచుంటినిగాన మగవలలు గాంధీని మరీ పలుగురైదుగురు యువకులను నావెంట గొనిపోతిని.

మా గాంధీకుటుంబము మొదటిసంవత్సరము నివ్వటినరకునుగూడ చాల పెద్దకుటుంబమే. మారెండి చాలవందకి పంపానమున నుద్యోగములను చెప్పించుచుండెను. వారి నందరిని ఆపనులలోనుండి తప్పించి నావెంట దక్షిణాఫ్రికాకు గొనిపోవలెనని నిశ్చయించి రాదలచిన వారందరును రావలెనని కోరితిని. వారి కితగవృత్తులను సమకర్పణలక గాదు. నాకట్టి శక్తి యున్నను నాకది యిష్టముగా నుండలేదు. వారి తత్వలపై నా భారపడగూడదు. స్వతఃశ్రేణివనము చేయవలెననియే నా ఆభిప్రాయము.

నా ఆశయములు వికసించి కొలదియు వారందరును గూడ వానినే అనుసరింపవలెనని నేను ప్రోత్సహపడు పొగితిని. ఈవిషయమున కగవలలు గాంధీ యొక్కదు మాత్రమే నాకోరికప్రకారము వృద్ధినొందగలిగెను.

అలుబిడ్డలను, సిరపడుమన్న న్యాయవాదవృత్తిని, విద్యల పోషణలనైన కొంతకష్టముగా నుండకపోలేదుగాని సిరమను నొకవృత్తిపై నేనెన్నడు నాధారపడియుండలేదు. ఈప్రపంచమున నిది మనకు స్థిరము, అని దేనిని ఎన్నోగను నమ్మియుండగూడదు. సత్యవృత్తుపై నా భగవంతుడు తిప్ప తిక్కినసస్వమును ఆస్తిగమే. నిత్యమును కనబడునట్టి వస్త్రీయము జరుగుచుండునట్టి వస్త్రీయముగూడ అసిరములును తీరకములుకే యని గ్రహింపవలెను. సర్వోత్తముమీను అనంతాంతి సకలకల్యాణగుణ పరిపూర్ణుడను సుపూర్ణ జ్ఞానముయొడును సుపూర్ణానంద మయొడును సర్వవ్యాపకమును సర్వస్వామియును నగు పరమేశ్వరుడొక్కడే సత్యవృత్తుపై యుండగలడున్నాడు. ఆజగత్సర్వముని సందర్శింపగలిగి తత్పదముల నాశ్రయింపగలవాడే భగవంతుడు. ఆ సర్వదానందమయ్యని సందర్శనాభిలాషయే నాజీవితపరమార్థమై యున్నది.

నేను సరిగా సకాలమునకు దగ్గరనగరమును చేరితిని. పని కిచ్చుమానుండెను. ఫెంబర్లేతుగారి కడకు ప్రతిభలు వెళ్ళుటకు తేదీగూడ నిర్ణయింపబడెను. నేనుగూడ ప్రతిభలు లలో నొక్కడనుగా వెళ్ళవలె ననిరి. విజ్ఞప్తిని తయరుచేయు పనిగూడ నాపైననే పెట్టిరి. (మో. కి. గాంధీ-ఎంగుయిండియా-12-5-27)

వెల స్వల్పము! ఫల మధికము!!

ఆంధ్ర లోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందు కలవు. పెక్కింటికి వివరణములు నైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసములకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.

వెల నాలుగణాలు. ధీ. ధీ. ధీర్వు జేటు
బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య,
 24, పోలవరపురం, వీధి, దేవాంగపురము,
 పాతచాకలపేట, మద్రాస్.

ఇరువదినాల్గవ ప్రకరణమునకు సంగ్రహము

“అప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల పట్ల తెల్ల వారికి ద్వేషమత్యధికముగానుండెను భారతీయులను యితర ఆసియాఖండవాసులను రాకుండ చేయుటకు తెల్లవారిొక ప్రత్యేకకాఖనుగూడ నేర్పరచిరి. ట్రాన్స్వాలుదేశమున యు నానంతరమునందు జనసంఖ్య చాల తక్కిపోయినది. అడవిప్రాంతముగా మారినది. అచట అహారపదార్థములుగూడ లభించుట లేదు. దుకాణములు మూసివేయబడెనుగాన అచటనున్న అహారపదార్థములనుగట్టి ప్రజలను చాలమితముగానే అచటికి పోనిచ్చుచుండిరి. పానులేనివారిని రానిచ్చుటలేదు. ఈ పానులను సంపాదించుటకు చాలవందల స్వాగ్ధపరులు సహాయము చేసెదమని రాసాగిరి. వారికి కమీషను యియ్యవలెను. వారు చాల హెచ్చురేటు పుచ్చుకొనసాగిరి. సింహాళమునుండివచ్చినవారు పలువురికి కమీషను కృత్రిమవలించి చాల భగమును గడింపగలిగిరి. ఫెంబర్లేతు గారు ప్రేటోరియాకువెళ్ళినందున నేనుగూడ నచటకు వెళ్ళవలసివచ్చెను. ప్రోకరులకు లంచముయ్యగూడదని నానియమును. నాకువచ్చెను పోలీసునూపరెంటు చిరపరచితుడుగానుండెను. నేనతనిచోయమునుకోరిగా నతడుపూనుకొనెను. అందువలన నొకగంటలోనే నాకు పాను పోర్టుకాగితములు దొరికెను.

నేను ప్రేటోరియాకుపోయి అగ్నిని వ్రాసితిని. భారత ప్రతినిధులకేగ్లను క్రొత్తకాఖవారు తెలుసుకొనిరి. నన్ను ప్రేటోరియానుండి వెడలగొట్టుటకే వారాప్రయత్నము చేయుచుండిరిని తెలిసినవని ప్రేటోరియాలో సిరపడిన భారతీయులను తెలియగా వారు నా కెరింగించిరి అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఫ్రీ ప్రెసు)

శివాజి వ్యాయామమండలము-మాంబళము

మొన్న సాయంకాలము 4-30 గలది లకు శివాజి జయంత్యుత్సవ సన్మాహసంఘమువారును వాలంటీర్లును మాంబళము లో సమావేశమై శివాజీ వ్యాయామమండలము క్రీడా విసోదరంగ ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. మాంబళం నివాసులగు కే. యస్. కొట్నీసుగారు ఈ వ్యాయామమండలి యుపయోగార్థము నుమారు రి,500 చదువుగజముల స్థలము నిచ్చిరి. కే.యస్. కొట్నీసుగారు రింటివద్ద సభ జరిగెను. తెలుగు, అరబము, మల గూళము, కన్నడము, మహారాష్ట్రము, గుజరాతీ, హిందీ, ఇంగ్లీషుభాషలలో ఉపన్యాసములు జరిగెను. వర్గింసుకమిటీ వారి సభకూడా జరిగెను ఆదాయవ్యయచట్టిక చదువబడెను. జయంత్యుత్సవ వారములో వసూళ్లు రు 2 302-4-8. మొత్తము ఖర్చు 1322-11-4. ఇంకా ఐదులూ కావలసినచందాలనేకములు కలవు. నిల్వ జమలోనుండి రు 750/లు శివాజీ వ్యాయామమండలమునకు నిర్ణయించబడెను. రు 100 రాష్ట్రీయ ఉత్సవమండలమున కివ్వబడెను. శివాజీ వ్యాయామమండలము రిజిస్టరు చేయబడును.

కొట్నీసుగారు సభ్యుల కల్పాహారవిందోసంగిరి. ప్రెస్ పిక్చరు సర్వీసువారిచే సభకుల ఛాయాపటము తీయబడెను.

బెంగాలు నల్లమందు విచారణ

కలకత్తా మే 14— బెంగాలు ఎక్స్ ప్రెస్ మంత్రిగారు బెంగాలీ నీరంపూరు బారక్కురు మున్నగు స్థలములలో పచ్చిసల మందు చెలామణి తగ్గించుటనుగూర్చి విచారించుటకు గాను యీ దిగువవారు సభ్యులుగ నొక సంఘమును నియమించిరి. జె. ఎల్. రాయగారు, రాయ. ఎస్. కె. లాహబహదూరుగారు, రెవ. హెర్బర్టు అండ్సన్లుగారు, రాయ హరిధను దత్త బహదూరుగారు సభ్యులు, సంఘమువారు మే 16 వ తేదీ నుండి విచారణ ప్రారంభింతురు.

ధిల్లీ, మే 14:—బక్రీదు అల్లరలకేసులో విచారింపబడుచున్న 22 హిందూముద్దాయిలలోను 10 మంది గిర్టోఫులని విడుదలచేసి మిగిలినవారికి సంవత్సరము కఠినపరకమును 50 రూపాయిల జరిమానాయును విధించిరి. ముద్దాయిలు అపీలుచేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

పూనా మే 14:—జోంబాలో ఒకకంసాలియింట మారువేళముతో తొరబడినగలము రొక్కమును హరించిరి. దొంగలు ఊరిలోనివారియింట్లపై రాళ్లవర్షము గురిపించివారిని భయపెట్టిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

సికింద్రాబాదు, మే 15—తాను శ్రేణించిన ఆధిపతి కిక్కిర్రును మును దెచ్చించిన యాదుడగాలికి రిజిస్ట్రేషన్ కుదురు విధించబడెను. (ఫ్రీ ప్రెసు)

తెలుగు

ఇన్ కంటాక్టు గెడ్

(200 పేజీలు కలది. చక్కగ బైండుచేయబడినది)

(గంధకర్త:

యస్. సూర్యన్నారాయణ (డిప్లొమా హోల్డరు) అకౌంటంటు అండ్ ఆడిటరు, బెజవాడ.

(ఈ పుస్తకమునందు ఇన్ కంటాక్టు సంబంధించిన ప్రతివిషయమును ప్రతిపక్షమునకి ౬౪ మయ్యలూగున తెలుసునగు వ్రాయబడినది. ఇన్ కంటాక్టు విషయమై తెలుగులో వ్రాసిన పుస్తకము మరియొకటి లేదు.)

కొద్దిసేతులు మాత్రమే కలవు.

వెల రు 2-8-0

చుక్కపట్టణము, సికింద్రాబాదు, వెల్లూరువారు మాత్రము ఏజంట్లు కావలెను.

వెలువడినది!

త్వరపడుడు!!

వెలువడినది!!!

ప్రభవ సంవత్సరాది సంచిక

వెనుకటి సంచికలకంటె నెల్లవిధముల నుత్కృష్టమైనది.

సర్వాంగ సుందర మైకొత్త తీరు న నున్నది.

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో ఒప్పియున్నది. విషయవిభజనము గావించి గ్లేజుకాగిత ములపై ముద్దు లొలుకునట్లు ముద్రింపబడినది. మూడురంగులచిత్రము లున్నవి. గౌహతి జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్ర దేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును విచిత్రరీతిని వెలయుచున్నవి.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడుపడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు సీసంచికను స్వీకరించి దీనివలన ప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రికకు సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-4-0, కు వారపత్రిక చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-8-0, ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు. 2-4-0 లకు సీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రితములైనవి. వలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా స పంపుకొను చున్నాము. అక్కటలేని చందాదారులు మా పనే తెలుస గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్ప మాకు వ్యయ ప్రయాసల గలిగింపకుండ మరీమటి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

విషయానుక్రమణిక, చిత్రానుక్రమణిక, చిత్రవివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, సమాలోచనము—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు (ప).

౧. రాజకీయము

౪౧-వ భారతజాతీయమహాసభ—గౌహతి, మొకవిలీయొక్క సిద్ధాంతములు—వి. బాపిరాజు గారు, విహారీవిహారము—జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు (ప), చీనా స్వాతంత్ర్యసంరంభము—జయంతి వేంకటకీరీటిరావు గారు, అనాహాయాద్యము ప్రచార పని యనుభవములు—ఇంద్రకంటి సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారు.

౨. సాంస్కృతికము

కావ్యజీవము—యస్. శ్రీకంఠశాస్త్రి గారు, ఆకాశాండవము—పెనుమర్తి వేంకటరత్నము గారు (ప), ప్రభవ—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు (ప), కవి-ప్రకృతి కాంక్ష—పా. విజయరాఘవరావు గారు (ప), ప్రభవసంవత్సరము—కావ్యకళానిధి పిఠుపాటి చిదంబరశాస్త్రి గారు (ప), తెనుగుకైతల క్రొత్తతెన్నులు—ఆండ్ల శేషగిరి రావు గారు, ద్రాణినిర్వేదము—మండలేశుల వేంకటశాస్త్రి గారు (ప), ఆంధ్రమునకు ఆదివిద్యాగౌరవము—సోమన్నగారు, కుదాముని పుష్పనేమలబల్లారి కృష్ణప్ప గారు (ప), రేణుకారామముల వైత్రం బోరయనాగ—విద్యాగౌరవ తాల్లూరి రాఘవయ్య చౌదరిగారు, రామడు-అశిమానపము—పల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులుగారు (ప).

౩. గ్రంథవిమర్శనము

మేఘసందేశము—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రి గారు, కేమనతారావళి—తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు (ప).

౪. నాటకము

ఉమాతపోవనము—విద్యాగౌరవ కట్టి సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు, భరతమాత—ఉప్పలూరి వేంకటరామారావు గారు (ప).

౫. కథ

ఉగాదికానుకల (౨)—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు, సుహునియుక్తి—వెలగ పూడి దానయ్యచౌదరి గారు (ప), నరపతి—అడివి బాపిరాజు గారు, కైకపన్నాలా సము—పిఠుపాటి నారాయణశాస్త్రి గారు (ప), నాగరం—సోమయాజుల వేంకట రామమూర్తి గారు, కామకవి—శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రి గారు, విబుధా లాపము—కల్లూరి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యదీక్షితులు గారు (ప).

౬. చరిత్ర

నక్షిణాగ్రేకా సమస్య—సింగంపల్లి వేంకటాద్రిగారు, ముద్దరాలు—గున్నేపల్లి మృత్యుంజయకవి గారు (ప), అనపోతనాయకుడు—శ్రీ శేషాద్రిరమణ కవులు, సోల

భ్యము—వడ్లమాడి వేంకటరత్నముగారు (ప), ప్రాచీన హిందూగ్రామ పరిపాలనము—ముల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మగారు, వివేకోపాసన—అనంతవంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), సిద్ధపురుషులు. శ్రీబ్రహ్మనందతీర్థస్వామి—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు (ప), ఔరంగజేబు పుత్రికాసంతానము—కామూరి వేంకటసుబ్బారావు గారు, విరహావస్థ—పొన్నలూరి సూర్యనారాయణశర్మగారు (ప).

౭. నాటకకళ

కావ్యానందము—కోకరసము—నటులు—కోలచల వేంకటప్పాశర్మ గారు, వాయస ప్రశంస—కొత్తపల్లి మార్యరావుగారు (ప), నాటకాచితి—జనమంచి శేషాద్రిశర్మ గారు, ఎవ్వరు ధన్యులు!—శ్రీమతి అయ్యదేవర బాలాత్రిపురసంవరమ్మ గారు (ప).

౮. జ్యోతిషము—ఖగోళవిజ్ఞానము

జ్యోతిషాస్త్ర పూర్వచరిత్ర—రాశిచక్రము—గర్భాంగ అప్పారావుగారు, గోపికా ఫరితాపము—కొమరవోలు నాగధూషణరావు గారు (ప), పురాణాగ్రహణ కథాచర్చ నము—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు, అక్షరశారదాప్రశంస—తాపే శర్మారావు గారు (ప), సూర్యుడు—దర్పా యశ్వేశ్వరసోమయాజిగారు, సత్యనారాయణస్తుతి—వడ్డాది సుబ్బారాయణుడు గారు (ప).

౯. వైద్యము

ఆయుర్వేదమునందలి చికిత్సాపద్ధతి—డాక్టరు వేలూరి శంకరశాస్త్రిగారు, కవి ఖమార—దుర్గమహంతి సోదరులు (ప).

౧౦. ప్రకీర్ణకము

వ్యాసులు—పెం సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు, ముస్తాయి—పూడి పెద్ది వేంకటరమణయ్య గారు, నవీనత—నవసునటి వీరరాజవంతులు గారు, జన్మ భూమి—సన్నిధానము రాయణశాస్త్రి గారు (ప), సాంఘికవాసన—పాఠ నంది జగన్నాథస్వామి గారు, ఈశ్వరప్రార్థన—మంగిపూడి వేంకటేశ్వర గారు (ప), సామ్రాజ్యము—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, శ్రీకృష్ణదేవీ విద్యాలయ తృతీయ వార్షికోత్సవము—రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు (ప), దేవాలయప్రవేశము—వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు గారు, శ్రీగాంధీనామము—వీనుగు రెమ్మిరాజు గారు (ప), రుమల—అభిరుచులు—బాలరెండు వీని కెట్లు వ్యక్తపడిచి పోషింపనగున—నర సింగ వీరరాఘవయ్యగారు, శివాజీ—కామూరి వేంకటరామారావుగారు (ప), పత్రికా నిర్వహణము—కొడాలి శివరామకృష్ణారావు గారు, ఓరుగంటి పూర్వప్రశస్తి—దేవుల షణ్ణి వేంకటాచలపతిరావు గారు, (ప) అక్షయసంవత్సర విశేషములు.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివిధి, మద్రాసు.

హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక

జయకరుగారి సవరణతో జిన్నా ప్రభుత్వ సూచనలు ఆమోదింపబడుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు చర్చ వివరములు

ఉద్యోగములను అంగీకరించుట—రాష్ట్ర శాసనసభ్యులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మివ్వబడునా?

కార్యసంఘ సమావేశము

బొంబాయి, మే 15:—కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారు చేపట్టిన ఈ ఉద్యోగములను తాత్కాలికముగా ఆమోదింపబడినది. జయకరుగారి సవరణ విషయమై కార్యసంఘపు సభ్యులు దీనిని గుర్తించిరి. హిందూమహమ్మదీయ రాజీనామాను విషయమై జయకరుగారి సవరణ మివ్వబడునని, ఇతర సవరణలన్నియు నిరాకరింపబడును. (జయకరుగారి సవరణ ఆమోదింపబడిన కార్యసంఘమువారు గావించిన తీర్మానము నిన్నటి ప్రతికరము ప్రకటింపబడినది.) ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడిన దీనిని ఆవరణలోనికి తెచ్చుట ఎట్లు అను విషయమై ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగములు జరుగుచున్నవి. వరల హిందూమహమ్మదీయ నాయకుల సమావేశము జరుగననియు అందు విషయము నిర్ణయింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము

సుబాసుబాసు విడుదల

బొంబాయి, మే 16:—నేటిదినము సాయంకాలము శ్రీ మాకా శ్రీనివాసఅయ్యంగారి అగ్రతన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము వరల ప్రారంభమయ్యెను. సుబాస్ చంద్రబోసుగా ఉద్ఘాటనము చేసిన విడుదలచేయబడిన సం తోషవాద అగ్రతన సభ్యులను తెలుపకనే హృద్దయము సభయందు వెలకెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారి ప్రశంస

పిమ్మట శ్రీమాకా శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఇట్లు చెప్పిరి. బోసుగారి ఆరోగ్యము త్వరలో చక్కబడుననియు, స్వస్థులై యథాప్రకారము చేతనేనై పూనుకొనెదననియు నమ్ముచున్నాను. బోసుగారి త్యాగము నిరుపమానమైనది. ప్రభుత్వమువారు కొన్నిచర్యలను సూచించి విడుదలచేసెద మని చెప్పినను, ఆత్మగౌరవ భంగకరమున ఆవరణలను బోసుగారు అంగీకరించెదరు. ప్రభుత్వమువారు ఈ సందర్భమున ప్రకటించిన వైఖరి మిగుల అసంతృప్తికరముగనున్నది. మిషన్మున బోసుగారిని అభినందించుచున్నాను.

వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక

మరల పండితమోతీలాలు నైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమగుటకు పూర్వము, పత్రికాప్రతినిధులు అసభ్యుల వార్తలు వ్యాపింపజేయుచున్నారనియు, వంగరాష్ట్రము యందు క్రాంత్యులునుండి నచ్చిన ప్రతినిధులలో కొందరిని అగృహీతులకు సభలోనికి రానినైతే దీనిని ప్రేమించి ఒకవార్త ప్రకటించెననియు, అందులకు పత్రికా ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక తెలుపబడుచున్నది ఒక సభ్యుడు అగృహీతులకు సూచించెను. న్యాయస్థానంలో నిష్పక్షపాతముతో వార్తలను ప్రకటింపవలయు నని అగృహీతులకు పత్రికాప్రతినిధులకు కోరిరి.

పండిత నైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ

పిమ్మట పండితనైహూగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. సింధువాస్తవ్యులకు హాజరుగా హిందూమహమ్మదీయ రాజీనామాను బలపరచుచు సింధును బొంబాయినుండి విడదీయవలయు నని కడచిన 30 సంవత్సరములనుండి సింధునాయకులు ప్రయత్నించుచున్నదియు సింధు ప్రత్యేకరాష్ట్రము గ నిర్మింపబడినగాని అట్టిస్థానం చెందబడదనియు చెప్పిరి.

జయకరుగారిని కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులకును రాజీ కుదిరినదను విషయం సభ్యులైనవా అని బార్నిజోసగారు ప్రశ్నించిరి. అప్పటికి ఇంకను జయకరుగారు సభకురానందున ఈవిషయమై ఏమియు చెప్పటకు వీలులేదని అగృహీతుడు చెప్పెను.

పండిత నైహూగారి ప్రకటన

పిమ్మట కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశమునందు జరిగిన చర్చవిషయముపండితమోతీలాలు నైహూగారు ఈక్రింది ప్రకటన గావించిరి:—జయకరుగారు కార్యసంఘ సమావేశమునకు రాలేదు. కార్యసంఘమువారు వార్తాసమాచార, కేల్కారుప్రభృతినామో పరిమితము చేయుచున్నది. కార్యసంఘమువారు గావించిన సూచనలు ఒకటి విధముగనుండు అత్యధికరమును సంఘమునమేగాని మరేమియుగాదు. గౌరవ

సంఘమువారి సూచనలను మాంజి, కేల్కారుగారులు అంగీకరించిరి. సింధురాష్ట్ర విభజనము విషయమై కూడ కొన్ని కొత్తనూచనలు కార్యసంఘమువారు గావించియున్నారు.

చర్చను ఆపుదలచేయువలయును

సాంబమూర్తిగారి సవరణ

పిమ్మట బి. సాంబమూర్తిగారు ఈ క్రిందిసవరణ నుపాదించిరి:—“మహమ్మదీయ నాయకులు గావించిన సూచనలను ముఖ్యముగా మహమ్మదీయ ప్రతిష్ఠాపనలు ఇంతవరకు ఆమోదింపనందునను హిందువులలో ఆధికసంఖ్యాకులు ఈసూచనల విషయమై అనుకూలాభిప్రాయము ప్రకటింపనందునను ఈవిషయమై చర్చ కొంతకాలమువరకు ఆపియుంచవలయును. ఈలోపుగ రెండుసంఘములవారికి రాజీనామార్పి కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు ప్రయత్నములు సలుపవలయును.”

సవరణ నుపాదించుచు సాంబమూర్తిగారు చెప్పిరి:—“రాయలు కమిషనువారి ఎదుట సాక్ష్యమివ్వవలసిన అవసరమేర్పడునేమో అని ఈసూచనలను తయారుచేసినట్లు తోచుచున్నది. కాని స్వాతంత్ర్యముపొంద భారతీయులు స్వతంత్రై ఆధారపడవలయుననియు రాయల్ కమిషన్ వారిని బహిష్కరింపవలయుననియు ప్రజలు నిశ్చయించుకొనిన ఈసూచనల కెట్టిగతిపట్టుతో తెలియదు. సమితి నియోజకవర్గములవలల వికమత్య మేర్పడదు. చేతమునకు నష్టప్రదమేగాని లాభకరముగాదు. జిన్నాప్రభుత్వము ఈసూచనలను మర్యాదకొరకైనను కాంగ్రెసువారికి పంపనప్పుడు మన మిహూచనల విషయమై ఈవిధమున ఆందోళనపడి దీర్ఘము చర్చలు సలుపుట వివరీతముగ నున్నది. ఢిల్లీయందు మహమ్మదీయులు ఈసూచనలు గావించిన పిమ్మట కొన్ని రాష్ట్రములందు మహమ్మదీయుల మహాసభలు జరిగినవి. కాని ఒక్కసభయందును ఈసూచనలు ఆమోదింపబడలేదు. వంగరాష్ట్రపు ముస్లిం సమితివారు ఈసూచనలను నిరాకరించిరి.”

మోలానా మహమ్మదాలిగారు:—వంగరాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు భారతదేశమునందలి మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు కావు. మేము సర్ అబ్దుల్ రహిమాని బానిసలము కాము.

సాంబమూర్తిగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఈవిషయమై కాంగ్రెసుసంఘమువారు తమ దౌర్బల్యమును ప్రకటింపజేసినందున చర్చను కొంతకాలమువరకు ఆపుదలచేయుట గౌరవకరమనియు చెప్పిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రతినిధియగు హరిశ్చంద్రగారు సవరణను బలపరచిరి.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఈ సవరణను ఆక్షేపించుచు సాంఘిక వికమత్యముకొరకు గావించబడిన ఈ సూచనలను తిరస్కరించుట అత్యుచితకరమనియు, సాంఘిక వికమత్యము లేవనై కాసర్వోత్తమ కార్యక్రమము విషయమై ఆలోచించుట అవివేకమనియు చెప్పిరి.

చర్చ ముగియవలయునను ఉపపాదనము

ఉపపాదనముపై చర్చ ముగియవలయునని బార్నిజో సభ గారు పాదించిరి. గోపాలమినగుగారు బలపరచిరి. ఖద్దరు భరింపనివారు సమ్యక్తుల నివ్వవచ్చునా అని జిమ్నా దాసు ఎరుంబాగారు ప్రశ్నించిరి. సభ్యులందరు ఖద్దరు భరించియున్నారని అగృహీతుడు తెలిపెను. పిమ్మట చర్చ అంతమొందవలయునను ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

పండిత నైహూగారు

అగృహీతుని కోరికపై పండిత నైహూగారు లేచి ఈక్రింది విధమున మాట్లాడిరి. “నేను నిన్నటిదినము గావించిన ఉపన్యాసమునకు అపారముల కల్పింపబడినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. ఇప్పుడొక ఒడంబడిక గావించుటకు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు పూనుకొనలేదు. హిందువుల మహమ్మదీయ సమస్యను పరిష్కరింప కాంగ్రెసువారు ఒక ఉపసంఘమును నియమించియుండిరి. ఆఉపసంఘమువారి సూచనల ననుసరించి ఈతీర్మానము తయారుచేయబడినది. జిన్నాదు మహమ్మదీయ నాయకులు గావించిన సూచనలు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు గావించిన సూచనలు ఒకటి విధముగనుండు అత్యధికరమును సంఘమునమేగాని మరేమియుగాదు. గౌరవ

కాంగ్రెసు తీర్మానముననుసరించి మేము పనిచేసియున్నామని దేశపరిస్థితులను పరిశీలించి జిన్నాప్రభుత్వము గావించిన సూచనలనే కాంగ్రెసుకార్యసంఘమువారు తయారుచేసియున్నారు. మనవిప్పుడు హిందూమహమ్మదీయ సంఘములకు వికమత్యము కుదుర్చుచున్నది. ఆలోచించుచున్నాము. ఈవిషయమై పట్టుదల ప్రతిష్ఠ పాటించవలయును. నామమాడకొంత పరువు ప్రతిష్ఠ పట్టుదల యున్నది. కాని హిందు మహమ్మదీయ వికమత్యము కొరకు కొంతవరకులాంగిపోయినను తప్పులేదు. కావున సాంబమూర్తిగారి సవరణను ఆక్షేపించుట అవసరమగుచున్నది. ఈతీర్మానమును ఇప్పుడు ఆమోదింపక చర్చను ఆపుదలచేసిన ఎన్నియోబుందులేర్పడును రాయలుకమిషనువారు త్వరలో ఏమిచేడెదనను ఉద్దేశముతో మేము ఈతీర్మానమును తయారుచేయులేదు. రాయలుకమిషనువారు అంగీకరించినను అంగీకరింపకున్నను పరిపాలనానిర్మాణము నొకవారిని తయారుచేయుట మనస్థైర్యము ప్రభుత్వనిర్మాణమును తయారుచేయునప్పుడు మహమ్మదీయులు హిందువులలో సంపూర్ణముగకలసి పనిచేయవలయును. లేకున్న ఈ ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమగును. హిందూ మహమ్మదీయ వికమత్యము లేకున్న స్వరాజ్యము మన మెన్నటికి సంపాదించజాలము. మున్నము రాయలుకమిషనువారు రెండునెలలది బకెట్ల కాయలవలె పక్షినిచ్చి స్వరాజ్యము పొంద ఆర్జులమని బహుమతి పొందుటకు నేను అంగీకరించను. (కరతాళధ్వనులు)

సాంబమూర్తిగారి సవరణ వీగిపోవుట

పండితనైహూగారు రుపన్యసించిన పిమ్మట సాంబమూర్తిగారి సవరణపై సమ్యక్తులుపుచ్చుకొనెను. చర్చ ఆపుదల చేయవలయునను సాంబమూర్తిగారి ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

జయకరుగారి సవరణ

పిమ్మట జయకరుగారు ఈక్రింది సవరణలను ఉపపాదించిరి:—సింధు రాష్ట్రమును ప్రత్యేకింపవలయునను సూచనవిషయమై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన నిర్ధారణను ననుసరించి భారతదేశమును వివిధరాష్ట్రములుగా విభజింపవలయునని సభవారు కోరుచున్నారు. ఆంధ్రసింధుకర్ణాటక దేశములను ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా ఏర్పరపవలయును. ఈభాషాతము ననుసరించి వరియితరు లేవనెను ప్రత్యేకరాష్ట్రములలోని ఆరోగికనుమాడ ఆమోదింపవలయును.

‘సరిహద్దు రాష్ట్రములందును బహువిసానమునందును సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయునను కోరిక న్యాయమైనదనియు, తేతర రాష్ట్రములందువలెనే రాజకీయ సంస్కరణముతోపాటు, ఈరాష్ట్రములందు న్యాయశాఖ సంస్కరణములకుమాడ అమలునం దుండవలయుననియు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

కాంగ్రెసుకార్యసంఘమున గావించబడిన రాజీనామ సరించి ఈసవరణలను జయకరుగారు రుపపాదించిరి. అగృహీతుని ప్రోత్సాహముపై ఇతరసవరణ లుపపాదించబడ లేదు.

డాక్టరు మూంజిగారు

పిమ్మట హిందూమహాసభ అగృహీతులగు డాక్టరు మూంజిగారు ఇట్లు చెప్పిరి: సవరింపబడిన తీర్మానమును నేను పంపూర్ణముగ ఆమోదింపచున్నాను. సాంఘికదృష్టితో కాక జాతిమధ్యస్థితో హిందూమహాసభవారు ఈసమస్యనుగూర్చి చర్చనచేసిరి. హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని ఒకరిని చూచి ఒకరు భయపడవలసిన అవసరములేదు. హిందువులు కొంతవరకు మెతకవారనియే చెప్పవలెను. అయినను రెండుసంఘములవారు సమానముగుబలము గలవారే. నేను ఈతీర్మానమును బలపరచుచున్నాను.

యక. సి. కేల్కారుగారు తీర్మానమును బలపరచు నిట్లు చెప్పిరి:—నేను హిందుసభకు చేరినవాడనైనను సాంఘిక సమస్యలను జాతిమధ్యస్థితో పరిశీలించుకొని వాకన్నది. మహమ్మదీయులు ఎక్కడ ప్రాతినిధ్యముకోరును ఎక్కువసానములను ప్రత్యేకింపవలయునని కోరుట సరసముగాలేదు. సాంఘికలాభము కొరకుగాక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనసిద్ధాంతము ననుసరించి సింధురాష్ట్రవిభజనను ఆమోదింపబడినందులకు సంతోషించుచున్నాను.

వట్టాభినీతారామయ్యగారు

డాక్టరు పట్టాభినీతారామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచు రెండుసంఘములకు రాజీ కుదురలమునని దేశంంతయు కోరుచుండెననియు రాయలుకమిషనును దృష్టియందుంచుకొని ఈతీర్మానము గావించబడినని సూచించుట వివరీతమనియు చెప్పిరి.

మవులాన మహమ్మదాలి

మవులాన మహమ్మదాలిగారు అగృహీతుని అభినందించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఢిల్లీలో భిన్నాభిప్రాయములతోకూడిన మహమ్మదీయ నాయకులు సమావేశమై రెండుసంఘములకు రాజీనామార్పి విషయమై ఆలోచించిరి. సాయంకాలమువరకు ఆందరకు అనుకూలమునరాజీనామార్పి లేదు. సాయంకాలము ప్రారంభమైన మహమ్మదీయులు మరల సమావేశమైరి. సాంఘికసంస్కరణము అంతమొంది

దింపవలయునని నాయకులు గావించిన ప్రార్థనలు సఫలమయ్యెను. రాష్ట్రసమితినియోజకత్వము లభింపజేసి రాష్ట్రసమితిని దింపబడెను. ఈరాజీని రాజీవులనులనాను విడిచి కత్తె జ్ఞత తేలుపగలరిని నమ్ముచున్నాను.

ఈ రాజీవులకు విషయమే కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు గావించినకృపిని ప్రశంసించవలసియున్నది. మద్రాసులో బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును అయ్యంగారు రాజీవులైనవిధమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును రాజీవులగుట గలిగిరి.

మవులన దావూదుగారుగాడ తీర్మానమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడుట

పిమ్మట జయకరుగారి సవరణతో పండిత నెహ్రుగారి తీర్మానముపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనబడెను. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

అభినందనములు

పిమ్మట శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడుగారు సభ్యులను అభినందించుచు ఇట్లుచెప్పిరి:— తగవుసంఘర్షణము అంతమొందినపిమ్మట విజయముగావించినవారిని ఆశీర్వదించుట శ్రీలభ్యమై యున్నది. హిందూమహమ్మదీయ విజ్ఞానములకు సమన్వయ మేర్పడుట అవసరము. ఈరాజీవరతులను విమర్శించుట అనవసరము. రాజీవులందరినందులకు సంతోషించవలెను. హిందూమహమ్మదీయమైత్రికి రాయబారములు పలికిన జిన్నాగారుగాడ ప్రశంసాపాత్రులు. కాంగ్రెసు సభ్యులు నేటి దినము నిజముగ భారతదేశపు ప్రతినిధులని చెప్పుకొనవచ్చును. భారతదేశముల పక్షమున మిమ్ములను అభినందించుచు కృతజ్ఞత తేలుపుచున్నాను.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభను ఆపుదలచేయుచు సభ్యులను అభినందించిరి. సభ్యులను ప్రశంసించుచు మాలానా సౌకల్యాల గారు మాట్లాడిరి.

సభ రేపటిదినము 1 గంటవరకు ఆపువలచేయబడెను. రేపు మధ్యాహ్నము 1 గంటమొదలు రాత్రి 7 లేక 8 గంటల వరకు సభ జరుగును.

సవరింపబడిన తీర్మానము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమున జయకరుగారి సవరణతో ఆమోదింపబడిన పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారి తీర్మానమును ఈదినన ప్రకటించుచున్నాము:—

(1) కేంద్రరాష్ట్రీయ శాసనసభలకు సమితి నియోజకత్వము లేర్పడవలెను.

(2) రెండుసంఘములవారికి ఎట్టిసంఘము అవసరమైనది ఏర్పడని విధమున జనసంఖ్యనుసరించి ఒక్కొక్కసంఘము వారికి కేంద్రరాష్ట్రీయసభలయందు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయును. పంజాబులో సిక్కులకుమాడ ఇదేవిధముగ కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించవలెను. హిందువులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్రీయ మహమ్మదీయుల కెట్టిసౌకర్యము లేవనబడనో మహమ్మదీయులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్రీయములందు హిందువుల కెట్టి సౌకర్యము లివ్వవలెను.

3. సరిహద్దు రాష్ట్రీయములందు తెలూచిస్థానమునందు సంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టవలయునని ధీర్ఘముందు మహమ్మదీయుల నాయకులు గావించిన నూతనలను సభవారు ఆమోదించుచున్నారు. రాజకీయసంస్కరణములతో పాటు ఈ రాష్ట్రీయములందు న్యాయశాఖ పరిపాలనావిషయములందుగూడ సంస్కరణములను గావించవలయుననియు ఈ రాష్ట్రీయములందు న్యాయశాఖపరిపాలనము ఇతర రాష్ట్రీయములందునది యుండవలయుననియు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సింధు రాష్ట్రీయమును బొంబాయినుండి ప్రత్యేకింపవలయునను సలహా విషయమై కాంగ్రెసువారు ఇంతకుపూర్వమే ఆమోదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయభిజన సిద్ధాంతముననుసరించి చర్యతీక్షణములకు తగినకాలమువచ్చినదని సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈసిద్ధాంతము ననుసరించి రాష్ట్రీయరాష్ట్రాలపై తీర్మానములు తీర్మానమే గావించవలెను. ఏప్రదేశమువారైనను ఈసిద్ధాంతముననుసరించి ప్రత్యేక రాష్ట్రీయముతోరనవారి కోరికను సఫలపరచవలెను. మొదట ఈసిద్ధాంతముననుసరించి ఆంధ్ర, సింధు, కర్నాటక దేశములను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయములుగ నిర్మింపవలయునని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) మతవిషయములందు సంప్రాప్త స్వాతంత్ర్యముండవలయును. మతవిషయములందు న్యాయము తమతతోచిన విధమున విశ్వాసముండదు. దైవప్రార్థనలుసలుపుట ఇతరమతములవారికి ఇబ్బందికలుగని విధమున మతవిషయక ప్రచారము సలుపుట అన్నిమతములవారికి సంప్రాప్త స్వాతంత్ర్యముండవలెను.

(5) శాసనసభయందు ఉపసంఘమునకు చేరిన సభ్యులైనను పాల్గొనకు మాడుచుంతులునుండి విత్తివిషయములకు సంబంధించిన ఒక తీర్మానముగాని బిల్లుగాని ఆమోదించిన

అతీర్మానముగాని బిల్లుగాని శాసనసభయందు సహజముగా బహుశము ప్రతిశాసనసభయందును రెండు సంఘముల ప్రతినిధులతో ఒక స్థానమును మేర్పడవలెను. వీరు మతవిషయము లేవో నిర్ణయించెనను.

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయముమై కార్యసంఘమువారు గావించిననూతనలను యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆమోదించుచున్నారు. ఈనూతనలను అమలునందుండుటకై కాంగ్రెసుసంఘములు తగుచర్యపుచ్చుకొనవలయునని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

బొంబాయి, మే 17:—హిందూమహమ్మదీయ రాజీవిషయమై అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానముగావించినందులకు బొంబాయి పత్రికలు సంతోషమును ప్రకటించుచున్నవి.

ఇండియన్ నేషనల్ హెర్లాల్పత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది:—కాంగ్రెసు సంఘమువారు గొప్ప విజయము సాధించిరి. తన ఉద్యోగకాలమున గొప్ప ఫలితములతో కూడిన ఈ రాజీ ఆమోదింపబడినందులకు శ్రీనివాస అయ్యంగారు అభినందనములకు పాత్రులగుచున్నారు. ఇట్టి అనుభూతిపరిమాణ మేర్పడుట దేశము అదృష్టముని చెప్పవచ్చును.

బొంబాయి క్రానికల్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను

“యూరప్పరత కాంగ్రెసుసంఘసమావేశమువారు గావించిన తీర్మానము చరిత్రాత్మకమైనది. ఉత్కృష్టముగవిధమున రెండు సంఘములకు వికమత్యము వుదర్చిన ఈ సంఘమువారు రాజకీయ వికమత్యమునకు మధుర్యులకై పాటుపడవలయునని కోరుచున్నాము. అప్పుడు నేషనలు డిమాండును తీరస్కరించుచున్నారు. తమ వైఖరిని మార్చుకొనెదరు.”

ఉద్యోగములను అంగీకరించుట

రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులకు అధికార మివ్వబడునా?

బొంబాయి, మే 16:—ఉద్యోగములను అంగీకరించువిషయమై రాష్ట్రీయశాసనసభ్యులకు సంపూర్ణాధికార మొసంగవలయునని తీర్మానము రేపటిదినము అఖిలభారతకాంగ్రెసుసంఘమునందు సహజముగావించిన ఆసానియేటెడ్ ప్రెస్ వారు తెలుపుచున్నారు.

జిన్నా ప్రభుత్వ సూచనలు

బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారి అభిప్రాయము

బొంబాయి, మే 16:—యూరప్పరత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమునందు పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారి తీర్మానమును బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు బలపరచిరిగాని ఎట్టి ఉపన్యాసము లివ్వలేదు. ఈ రాజీ నూతనము విషయమై తన అభిప్రాయము తెలుపవలయునని ఆసానియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి కోరగ వారు ఈకింది అభిప్రాయము తెలిపిరి:—దేశమున అల్లరులు అధికముగ జరుగుచుండుటచే రెండుసంఘములకు సంఘర్షణము అధికమైనది. ఈ సమయమున ఈ రాజీ నూతనవిషయమై చర్య సలుపవలసియుండుట మన దృష్టము.

మహమ్మదీయులు గావించిన నూతనలను వారు చెప్పగలిగెడి తుదిమాటలుగా కనబడుచున్నవి. అయినను హిందువులకు వారేమా గొప్ప సౌకర్యముల నిచ్చుచున్నట్లుగా వారెంచుచున్నారు. ఈ విషయములు వానిలోగల మేధానులవైచారిండుటకు వీలులేకుండ చేయుచున్నవి. అసలు కింది మరుగుపరచుచున్నవి. కాని, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో పరిశీలించినప్పుడు అందులో జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన విషయములు గలవు. మొదటి విషయము ప్రత్యేకనియోజకత్వములు తొలగింపబడినవి. రెండవది స్థానములను ప్రత్యేకించవలెనని పట్టుబట్టెను. ఆ విషయము రెండు సంఘములవారికిని వదలి వేయబడినది. ఈ నూత్రములు బాతీయవాదు లందరికిని ఇష్టమే కాని వారు మహమ్మదీయుల మనోవైఖరియందు మార్పును కోరుచున్నారు.

ప్రతికూలభావములను పురికొల్పినది పక్ష్విమోక్ష సరిహద్దు రాష్ట్రీయమునకును తెలూచిస్థానిమునకును సంస్కరణములను ప్యాపింపజేయుట సింధు రాష్ట్రీయమును బొంబాయి రాజధానినుండి విడదీయుట మొదలైనవి సాంఘిక ధురభిమానమునందలి సహేతుకముగా విచారించినట్లయిన తాముభిమించుచున్న మార్పులుమొదలైనవి ఎంత యసంతృప్తికరముగానైనను యితర ప్రదేశములకు ప్యాపింపజేయుట మాడవని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. సింధు రాష్ట్రీయమును విడదీయుట మాత్రము వేరు విషయము. రాష్ట్రీయమున్నియు భాషాప్రయుక్తముగా విభజింపబడినట్లయిన యీమానన కష్టము అభ్యంతరము చెప్పజాలరు. నిజముగా సింధు రాష్ట్రీయము కాంగ్రెసువారు యితర భాషా ప్రయుక్త విభాగములతోపాటు సింధు రాష్ట్రీయము యొక్క మేలుకోరిక ప్రత్యేక రాష్ట్రీయముగా యెంచుచున్నారు.

అందుగల లాభాల భావములను బట్టి ప్రశ్నను విచారింపవలెను. అట్లు విచారింపినట్లయిన సింధు రాష్ట్రీయ ప్రజలు దానికి అభ్యంతరము చెప్పవలసిన కారణములేదు.

కేంద్రశాసనసభలందు నూతనములను సానములను రిజర్వ చేసియుంచవలెనను నూతన మజ్దూమైన నూత్రముపై ఆధారపడియుండలేదు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో ప్రకారమే కేంద్ర శాసనసభలలో జరుగగలదు. ఈ నూత్రము సంగీకరించినంత మాత్రమున ప్రత్యేకనియోజకత్వములను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును లేనిచోట స్థానములను రిజర్వ చేయుపతతి ఆంధ్రలోనికి తీసుకొని రావడమని యిప్పుడే స్పష్టముగా తెలియజేయవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు సత్యాగ్రహము

మరి యిరువురు అరెస్టుగట

నాగపూరు, మే 16:—నారాయణరావు ఆనందరావు (కర్నాటక) బాబురావు బొంబాయి రాష్ట్రవారు (నాగపూరు) మరియిరువురు వాలంటీరులు ఆయుధ శాసనముతీరస్కరించినందుకు అరెస్టుజేయబడిరి. నేడు వారిని మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట విచారింతురు.

నామశూద్రునికి

గీతబహుమానము

విక్రంపూరు సభయందు బహిష్కారము

తొలగించుట

హమరా, మే 12:—విక్రంపూరునందు శ్రీమతిశ్యోతి ర్యు గంగూలిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన యువజనసభ ముగియు దినము ఒక చిత్రము జరిగెను. హమరాలో శ్రీ కృష్ణ మోహన చక్రవర్తి ఒక నామశూద్రుని యింట భగవద్గీత చదివి వినిపించు చున్నదను వూరువారందరకి బహిష్కరించి చాల యిబ్బందుల పాలుజేయుచుండిరి. సభవారు కృష్ణమోహన బాబుని ఆహ్వానించి కొప్ప సన్మానముసంగిరి. అస్పృశ్యత్వము నిరశించు అధ్యక్షురాలు నాయకులు కొందరు పన్నుపించిరి. బ్రాహ్మణులు కొందరు కృష్ణ మోహనునికి పూలండులు వేసిరి. రా.బ. నందకుమార బోసుగారు కృష్ణమోహనునికికొకటి ఆ నామశూద్రుని కొకటి గీతగ్రంథములను బహుమతిగ నొసంగిరి నామశూద్రులలోసంగిన తీర్థమునుఆందరు స్త్రీలు సహా ద్రావిరి. (ప్రె ప్రెసు)

రిజర్వ బ్యాంకు బిల్లు

వర్తకసంఘమువారి విమర్శ

ఇండియన్ వర్తకసంఘమువారు రిజర్వ బ్యాంకు బిల్లు మీద తమ అభిప్రాయమును తెలిపిరి. బిల్లుయొక్క పేరు సరిగలేదనిరి. ఈబిల్లు గోల్డు స్టాండ్ ధను స్థాపించుటలేదు. బంగారు నాణెములను వాడుకలోనికి తెచ్చుటలేదు. గాన “గోల్డు స్టాండ్ ధను రిజర్వ బ్యాంకుబిల్లు అనుపేరు తనియుండలేదనిరి. రిజర్వ బ్యాంకును నూతనముగ స్థాపించుటకు సంఘమువారు రంగీకరింపలేదు. అట్లు స్థాపించినచో ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వాణిజ్యమునందు దేశీయబ్యాంకులతో పోటీజేసి వాటికి నష్టము కలిగించుననిరి. రిజర్వ బ్యాంకు అధికారము ఎక్కువైపువారు ఎవరిని నియమించిన వారిచేతలో నందును. వారికి ఉద్యోగపు బాధ్యత మాత్రముండదు. ఆస్ట్రేలియాలోని కామన్వెల్త్ బ్యాంకుపై వాటాలమొత్తములేకుండ స్టేటుబ్యాంకుండవలెనని సంఘమువారు తెలిపిరి. ఇంపీరియల్ బ్యాంకును కొనివేయవలెనని సూచించిరి. భారతశాసనసభవారు ఎన్నికొను 24 రు లోనుండి నైసాను గారు యెంచిన 12 గురు డైరెక్టరులకు రిజర్వ బ్యాంకు పరిపాలనాధికార మొసంగవలెను. (ప్రె ప్రెసు)

మిస్సిసిప్పీవరదలు

25,000,000 డాలర్లు నష్టము

బ్యాటెకోలో, మే 13:—మరల కొత్తగ వరదగ మిస్సిసిప్పీ నదిగట్టుతెగినది. ఇది చాల సారవంతమైన భూమి. అందుచే ఎక్కువ నష్టముగా నున్నది. ఇంకొక 40,00,000 ఎకరములు మునిగిపోవును. 2,50,000 మందికి ఇండ్లులేకపోయినవి. 25,00,00,000 డాలరుల నష్టము గలిగెనని మానరుగారు తెలిపిరి.

ఉదయము 11-45 గంటలకు సుభాష్ బాబు స్వగృహము చేరుట

ఆరోగ్యము పూర్తిగా చెడియుండుట

బహుశః పూరికి తీసికొనివెళ్లెదరట-బోసుగారి సందేశము

సర్వవక్షనాయకుల, పత్రికల, యుత్సాహభివందనములు

కలకత్తాలో అత్యుత్సాహము

కలకత్తా, మే 16:—శ్రీయుత సుభాసు చంద్రబోసు లాంచినండి విడుదలై సతీశ చంద్రబోసు శరశ్చంద్రబోసు గార్లతో 11-45 గంటలకు స్వగృహము చేరిరి. బంసపులు ను స్నేహితులను శ్రీమతి బసంత దేవియు వారిని చూడ నచ్చిరి. ఇంకొక తీసికొనివచ్చునరకి వారికి 101 డిగ్రీల వేడిమి యున్నది.

శరశ్చంద్రబోసుగారికి తంతి

డాక్టరింగనుండి ఉదయమున 6 గంటలకు నిద్రనుండి లేచునరకి శరశ్చంద్ర బోసుగారికి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సుభాసు చంద్రబోసుగారిని విడిచిపెట్టినట్లును, అప్పగించుకొనుటకు ఏర్పాటులు చేసికొనవలసినదిగ తంతివార్తవచ్చెను. బోసుగారి కెక్కడనున్నది తెలియక కొంత తొందరగలిగెను. పోలీసుగారి నడుగగా మొదట తమకేమియు తెలియదనిరి. గవర్నరుగారి లాంచి "క్విటుమేరీ" బోసుగారితో బారక్కురమువద్ద కరుగఁజేసెను.

"వైద్యపరీక్ష"

కొన్ని ఏర్పాటులు చేయబడెను. బోసుగారిని తక్తా హుట్టనుకు గొరవచ్చిరి. మోటారుకారులు బి. సి. రాయ మొదలగు బంధువులుతో సుభాసుబాబు ఇల్లు చేరెను. వైద్య పరీక్ష గావించిన వైద్యశేఖరులు బోసుగారు చాల జబ్బుపీతిలోనున్నారని ఏకగ్రీవముగ తెలిపిరి. సర్ నీలరత్న సర్కారు, బి. సి. రాయగార్లు సెలవిచ్చిరి: "అదివారమునాడు బోసుగారిని పరీక్షించితిమి. ఆయన చాల జబ్బు సీత్యియందున్నాడు. ఏ విధమున ఏ మాత్రపు ఆలస్యము ఆయనకు గలిగింపరాదని మా సలహా. ఆయనపై హిరుసు ఆయన మంచికరువారి నందరిని వారిని చూచి పలుకరింపవలసి కోరుతున్నాము. వైద్యపరీక్షనబట్టి చూడ గవర్నరుగారు వారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఆతురతతో నున్నారని తెలియుచున్నది. బోసుగారు చాల నీరససీత్యియందున్నాడు. వైద్యులు వారిని సంపూర్ణవైక్రాంతి గొనవలసినదిగ భావించుచున్నారు. ఆయనకు కొలదినేపు నిలుచుటకుగూడ చాల ఆనాసముచున్నది. ఆహారనియమ మేమియు లేదు. నిన్ను పోలను తినిరి.

బోసుగారి రక్తహీనముఖమునందు సర్వజనుకారియగు చిరునవ్వుమాత్రము తిగలేదు. బోసుగారి తలదండ్రు లిచటలేదు. గాళ్లుగుల ఇష్టమైన కెటిరాట్లయే పూరి దీసికొనివెళ్లెదరు. నగరమంతటను సంతోషమే. కాని కొన్నిచోట్ల అనవసర ఆలస్యముచేసి ఎటకలకు విడిచిరని విసుగుకొనుచున్నారు.

శ్రీబోసుగారు 2 ఏండ్ల 7 మాసముల శిక్ష ననుభవించిరి. అయినను 1925 ఏప్రిల్ ప్రధాన ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరుగ కార్యోక్తమనవారు నియమించిరి. ఆయన శిక్షననుభవించుచుండ కార్యోక్తమనవారాయనకు సెలవిచ్చిరి. మే 16 తేదీననే ఆయన ముద్రాగము పరిసమాప్తమయ్యెను.

మోటారుకారులు తీసికొనివచ్చునపుడు బోసుగారు సన్యాసివేషముననుండిరి. గాంధీబోపియ భిక్షురవర్తనుభరించిరి. భట్టమవద్ద బి. సి. రాయ, సనీలచంద్రబోసు, బి. యస్. చక్ర, సంతోషకుమారబోసుగార్లుండెడి. శ్రీయుత సుభాసు బోసుగారి విడుదల నగరమంతటను సంతోషదాయకముగ నెన్నుచు. ఈవార్తవినిగానే వేలకొలదిప్రజలు సుభాసుగృహమును ముట్టడించిరి. ఆయనయారోగ్యము చెడుగానన్నిదని యు ప్రేక్షకులకు చూడరాదనియు వారిని మాటాకింపరాదనియు హెచ్చరించుచున్నప్పటికిని ప్రజలయత్సాహము నాప చాలవలెదరి. అభినందనములు ఆశీర్వాదములు దేశమంతట అన్ని ప్రాంతములనుండియు కుప్పటిపూర్వ వస్తువున్నవి. రెండుమాసముగాలు నీలరత్న సర్కారుగారి పరీక్షక్రింద బోసు గారుండి చిరువాత పీలైనయెడల పూరివెళ్లెదరు. ఆల్ఫోరా పిల్లలకు వెలసిన మంచిదని కొందరనున్నారు.

సుభాసుబోసు ఉత్సాహముగానున్నారు. వేడిమి ఇదివర లోకన్న తగ్గినది.

వసంతాదేవి

సుభాసు ఇంటికివచ్చిన వేలకొలది ప్రజలతో కలిసి సి. ఆర్. దాసుగారి భార్య వసంతాదేవియున్నది ఆమె చాలనేపు బోసుగారిచుంచుచున్న మామమ్మకి యుండెను. బోసు గారికి సంపూర్ణ విశ్రాంతిగావలెనట. పూరివెలలి అనవసరము న్నుంకాలము పూరిలోనుండురు. కలకత్తా కార్యోక్తమనవారా పురపాలకసంఘమును ఇతర భారతీయకచేరిలు వెంటనే వారిగౌరవార్థము సంతోషనూచకముగ మానివేసిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ప్రభుత్వమువారు నేడే ప్రకటనగావించిరి: "సుభాసుచంద్ర బోసుగారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి అసంపూర్ణ పీకరమున విషయము లని ఆయనను ఆల్ఫోరా కు మార్చి నిర్ణయించి తిమి. గవర్నరుగారు తమ సర్జను ను పంపి కల్పలు సాండిసుగారితో కలసి సుభాసుగారిని పరీక్షింపవలసినదిగ గోరిరి. ఆయన ఆరోగ్యము పూర్తిగా చెడినదని వారును తెలిపిరి. కావున బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు బోసు గారిని వారి యిష్టము వచ్చినచోటికి వారి యిష్టానుసారము పోయి చికిత్స చేయించుకొనగలందులకు వారిని విడుదల చేయ నిశ్చయించి విడుదల చేసిరి.

సుభాసుబాబు సందేశము

నేనిప్పుడు ఇల్లు చేరుటచే నా విధుక్తమేమన మొదట నే నా ఆరోగ్యము పొంది త్వరలో దేశసేవకు గడంగ ప్రయత్నించుట. ఇంతకాలము జెయిసుండుండుటవలన నాతోడి బైటిల విషయమే రాత్రింబళ్లు నన్ను హింసించును. మనమందరము భక్తితో ఏ ఆశయుమునకై మనఃస్ఫూర్తిగ నిర్భయముగ కష్టించుచున్నామో దానియందు నేను ను పాల్గొనునటలు. నాకారోగ్య మొసంగవలసినదిగ నాదేశయులతోపాటు నేనును ప్రార్థించుచున్నాను. ఈపై సందేశము అస్సాసియేటెను ప్రెసువారికి వ్రాసి సుభాసు బాబుగారు పంపిరి.

పత్రికలు-వ్యక్తులు

అభినందనములు

ఫార్వర్డు

ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించి ఫార్వర్డు పత్రిక నగర మంతటను సుభాసు బోసుగారి పటముతో నుచితముగ పంచి పెట్టిరి. అందిట్లున్నది: శరశ్చంద్ర బోసుగారి కీడిగవ తంతి వార్త వచ్చెను:-డాక్టరింగు, మే 16:-మోటార్ గారికి తమచిచ్చి న తంతి యందినది. ప్రభుత్వమువారు బోసుగారిని విడుదలచేసి రి. వారి సప్రసిద్ధిచుకొను నేర్పాటుల చేయుచు అంత నీలరత్న సర్కారు రాయగార్లు ఆరోగ్య పరీక్షకు ప్రకటింపబడెను.

నగరమందలి యుత్సాహము మొదలగునవన్నియు తెలిపి చివర పిల్లు వ్రాసియున్నది. వైద్యపరీక్షయందును లాంచినర్పాటు చేయుటయందును గవర్నరుగారు చాల శూలభ్యము చూపిరిని చెప్పక తప్పదు. వార్త వినిగానే నగరమంతయు సంతోషమున మునిగి కేలినది. ఇంట్లమును పత్రిక వైతము ప్రత్యేక సంచి కల ముద్రించి యమ్మెను. పత్రికలు వేరి వేడి ఇటీవలి చాల ఎక్కువగను త్వరగను అమ్మకు పోయెను. షాపులన్నియు మూయబడెను. జిల్లాల కన్నిటికిని తంతివార్త లంపబడెను.

"న్యూస్ పేపర్"

బోసుగారిని విడుదలచేసిరి. కాని ప్రజలు బోసుగారి నింత ఆలస్యముగ విడుదలచుటను ప్రభుత్వమునకు కృతజ్ఞులుగ నుండజాలరు. కేంద్ర శాసనసభయందు మాడిమనగారి పేర్కొంటు వెనువెంటనే విడుదలచేసెనయెడల ప్రభుత్వమువారి సౌమ్య తన ప్రజలు సంతోషపడియుండురు. సుభాసు విడుదలయిన వా తావరము మారుటయు, అధికారులను ఇతర బైటిలవిషయమే

యాలోచింపవలయును. అఖిలభారతమును బోసుగారివిడుదలకై సంతసించును.

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి

నాకు చాలసంతోషము. నా సత్తె పై భారము తగ్గవల్ల యొన్న. ఆలస్యమైనను న్యాయము జరిగినది. బోసుగారి విడుదల వలన ఇతరులనుండ త్వరలో విడుదలచుదుని యూహించుదురు.

విస్వాసుగారు

నాసంతోషము మాటలతో చెప్పకలను చాల ఎలలక్రిం దుల జరుగవలసినదే. ప్రభుత్వము సరియైనపనిచేసినను సరియైన కాలమున చేయజాలకున్నది. దేశమంతయు గవర్నరుకు కృతజ్ఞులు. ఎంత ఆలస్యముగ విడుదలచేసినను గవర్నరుగారి ధైర్యము వలన గానుండిన నేడైనను విడుదలై యుండెడిదిగాదు.

సంతోష బోసుగారు

కార్యోక్తమనవారు ఆయనపని ముగియగానే ఆయనని విడుదలచుటకు ఆశ్చర్యనాయకము. కొంతకాలముక్రిందట విడుదలయై ఆరోగ్యగంతుడై యున్నయెడల కార్యోక్తమనవారు వారిని తిరిగి నియమించియుండురు.

ఇండియనుఅస్సాసియేషను

ఇండియను అస్సాసియేషనువారు సుభాసుబోసుగారి విడుదలకై వారినభినందించుచు త్వరలో ఆరోగ్య మొందవలసిన దని ఆశ్చర్యించుచు సందేశ ముపిరి.

చుచు సంతోషించుచు

జితేంద్రబాబు బెనర్జీగారు

త్వరలో ఆరోగ్యగంతుడై తన గౌరవస్థానమున బోసు గారు దేశసేవ చేయుదురుగాక. గవర్నరుగారుతెట్టితో నాగక జెయిసులో మాడిపోవుచున్న దేశసేవకు లందరను వెంటనే విడుదలచేసి కృతకృత్యులగుదురు గాక.

సర్ అబ్దుల్ రహీముగారు

చిట్టచివరకు సుభాసుబోసు విడుదలయెందలకు చాల ఆనందముగలిగినది. త్వరలో యారోగ్యవంతుడగుగాక. వారి కై నేను బెంగాలు శాసన సభయందువేచియున్నాను. నాకు స్వ రాజ్యపక్షమున కడయగుదురు. బెంగాలు బైటిలను న్యాయ ము చేయుటకు ప్రారంభించిన గవర్నరు పూర్తిగా న్యాయ ము చేయుగాక."

స్టేట్సుమను పత్రిక

బోసుగారి విడుదలలో ప్రభుత్వము మారుమార్గముతో కల్గలేదు. బోసుగారు ప్రభుత్వమునకును విప్లవకారులకును గలిగిన పోరాటమందు ఏస్థాన మాక్రమించిరా యునది ముఖ్యవిషయ ము. బోసుగారు అర్హులైనవారిలో ముఖ్యులు. విచారణ లేకుండుట లులో నుంచుటనుగూర్చిన తర్కమంతయు ఆయనపై నాధార పడియుండెను. అట్టి సందర్భములలో ఆరోగ్య కారణములవలన విడుదలచేసినను ప్రభుత్వమువారి ధైర్యము ప్రశంసనీయుము. గవర్నరు బాక్సున సాహసుడు. సాహసము ప్రారంభించెను. పూర్తి చేయగలడు. బోసుగారికి దేశసేవ చేయుటకు సర్వవిధములకై గలరు. ఆరోగ్యమందినతరువాత న్యాయబద్ధమగునట్టితో వెలరాజ కీయాందోళనమందు పాల్గొనిన పెద్దపేరు సంపాదించుకొన గలరు. బోసుగారి విడుదల అర్థి నెన్ను విధానముఅయిరోపియు లకు కష్టము లేకుండుచేసెనై చెను. ఇంతిమంది విచారణ లేక జెయిసు నందుంపబడుట వారికిష్టము లేదు గాని ప్రభుత్వఅవసరమునకను మతించిరి. ఈ మాతనవాతావరణమందు రాజకీయశత్రుల అం దరను విడుదలచేయుట మంచిదేమో యాలోచింపవలెను. అది మంచిదనిన అయిరోపియులను భారతీయులకును అదిమంచిదే. అందరను విడుదలచేయవలెను."

"ఇంగ్లీషుమను పత్రిక"

"ప్రభుత్వచర్య అనుకొననిది. ప్రభుత్వముపై గ్రడ్డివ్వే షము గలవారు ఈచర్యకు అడ్డముగట్టించి ప్రభుత్వముతప్పు చేటికి ఓడ్డికొననదిగ చురురు. బోసుగారి విడుదల చర్యగూర్చి భీతము సృష్టముగా నొక్కి వెప్పలెను. ఈ విడుదలవలన అం దరను విడుదలచేయుమని గోరరాదు."

"ఫార్వర్డు పత్రిక"

దైర్యముచూపినపుడు సంతోషింపవలెను. గవర్నరుగారు చూపిన ధైర్యము అంతమాత్రమునీతలపరాదు. సుభాసు విడుదలకు కారణమైన ధైర్యసాహసములు చివరనకునుండునుగాక. ఒక విధానమున కష్టపడినవ్యక్తులలో బోసు ఒక మహావ్రతమే. వెంటనే ప్రభుత్వము ప్రారంభించిన "తప్పులదిద్దకొనుట" పూర్తి చేయుదురుగాక.

"బెంగాలీ"

సత్యస్యాతత్వములకొరకు పోరాడుచున్న దేశమునకు వారినాహ్వానించుచున్నాము. త్వరలో ఆరోగ్యవంతులై శక్తి వంతులై దేశస్వాశ్చర్యమునకు కష్టించురుగాక. రోగములతో బాధపడుచున్న ఇతర బైటిలనందర విడుదలచేయవలసినదిగ గవర్నరును గోరుచున్నాము.

శ్రీ సుబాసు చంద్ర బోసుగారు

1925 ఏప్రిలు మాసములో బెంగాలు ఆర్డినన్సు శాసనము క్రింద నిర్బంధింపబడి, జైలులులో 2 సంవత్సరముల 7 నెలలు అనేక యిక్కట్లకు లోనయి, తుదకు తీయరోగముతో చచ్చునంతకు వచ్చు సరికి, ఏప్రిల్ 1927 మే 16 వ తేదిన ఎట్టి పరతులులేక విడుదలజేయబడిరి.

అమృతబజారుపత్రిక

సుబాసుబోసు విడుదల దేశీయ రాజకీయములందు మా ర్పుగల్గించును. బోసుగారి విడుదలయందు అసమానజోక్యము గలిగించుకొనిన గవర్నరు ఆ విధానమునే అనుసరించి బోసుగారి జైలులు సహవాసులగుటకు విడుదలచేసిన దేశమందలి ఉద్దేశము కొంతవరకు తగ్గగలదు. ఇట్టి రాజకీయ తత్వము అమలులో నుంచుటకు తగు సమయము వచ్చినది కావున వెండిటి న్యాయనందనను విడుదలచేయుదురుగాక!" (ప్రీతెసు.)

సుబాసుబోసు విడుదల

బొంబాయి, క్రానికలుపత్రిక సుబాసుచంద్ర బోసుగారి విడుదలగూర్చి వ్రాయుచు తమఆర్డినాన్సు విధానమును భారతీయులిప్పటికిని నిరసించుచుండునని బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు ప్రజ్ఞాపెనుగులాడుచు మూఢపట్టుదలతో గమనింపకున్నారు. బెంగాలునిర్బంధితులందరిని విడుదల చేయుటయే ఉత్తమార్గము.

"అందరిని వెంటనే విడుదలచేయ. సర్ ప్రాన్టీ శాక్స్ ను గారు తలపెట్టిన "అ" సామ్యముగమనింపవలెననో, దుస్సలహలకు లోనుగాక, అన్యాయచర్యలవిడిచి నిరంకుశత్వముయొక్క చెడుగును అంతమొందింపవలెను" అని శేషులు హెచ్చరిక వ్రాసెను. (ప్రీతెసు.)

సుబాసుచంద్ర బోసు

సోదరునికి వ్రాసిన లేఖ

ఇన్నీసు జైలునుండి రివ తేదిన బోసుగారు తమసోదరుని కిట్టువ్రాసిరి.

నేనిప్పుడు దీర్ఘమైనజాబును వ్రాయలేను. అట్లు నే చేయగలుగుటకు నాకు కొంతకాలము పట్టును. ప్రభుత్వమువారి సూచననుగూర్చి బారుదాదాతో మాట్లాడుటకు నాకెంతయో కోర్కెయ్యండి. నా యభిప్రాయముల నాయన నీకు తెలిపియే యుండవచ్చును. నాకు ప్రయివేటుగా సంభాషించుట కనుజ్ఞ యిచ్చినందులకు హోంమెంటరుకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి రొసంగినట్టియూ బారుదాదా నాకు ఏప్రిలు 27వ తేదిన తెలియజేసినట్టియు జవాబు ఉభయ పక్షమువారికిని పరిసితులను తేటతెల్లపరచినది. ఇప్పుడు పరిస్థితులను తిరిగి విచారించినట్లయిన ప్రభుత్వమువారి సూచనకు ఏప్రిలు 16 తేదిన నాజవాబులో నేను మోసినట్టి వైఖరినే తిరిగి

ప్రవహించుచున్నాను. జీవితమును సామాన్యదృష్టితో జూచి నే నీనిశ్చయమును గావించుకొంటిని. మాతృదృష్టితో చూచిన కొలది ఆ నిశ్చయమే ధృఢపడుచున్నది. నేను జైలునుంచున్న కొలది ప్రపంచములోని పోరాటములన్నియు అభిప్రాయముల సంఘర్షణవలన. అనగా సత్యమునుగూర్చి వేరువేరు అభిప్రాయముల సంఘర్షణవలన కలుగుచున్నదని నాకునిశ్చితాభిప్రాయము కలుగుచున్నది. మనుష్యుని చరిత్రలకు అభిప్రాయములే మూలాధారములు. అవి యెట్లు వృద్ధుడు మారుచుండునో కాని ఒక్కతీరున నిలుకడగా నుండవు. ఆ యభిప్రాయములే వాటికి తగిన పరిణామమును పొందుచుండును. దేవాంశముగలిగినట్టి మన యాధ్యాత్మికశరీరములు ఆయభిప్రాయములకొరకే కృషిచేసి పోషించే యవలసియున్నది. అట్లు పవిత్రముగా వింపబడినట్టి జీవితము ధార్మిక శారీరక పరిసితులెట్లుగా మానను చివరకు తప్పక అనుకూల ఫలమును పొందుగలుగును. నేనే యాచర్యము వెట్టుకొనియున్నానో అది చిట్టచివరకు కొనసాగునని నాకు గట్టిగా నమ్మకము గలదు. దానినిగూర్చి నాకు చింతలేదు. కాని నా యారోగ్యమును గూర్చి ముందేమికానున్నోయనియు నేను చింతించుచున్నాను. సాయభిప్రాయమును నేను స్పష్టముగ ద్వంద్వార్థముల లేకుండ నా జాబులో ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియున్నాను. ఇప్పుడిక మోసపుచ్చుటకు వీలులేదు.

కాని-నేనింకను కొన్ని మంచి పరతులకొరకు జేరము లాడుచున్నానని కొందరు చెప్పుచుండుటకు నేను విచారించుచున్నాను. నేనట్టి నీచపు జేరములాడుటకు మేపు కీపరును గాను. నేనొక ఆదర్శము పెట్టుకొనినదేమియున్నాను. నేను నా శరీరక్షణమే ప్రధానముగా నెంచుకొని ఏ విధముగానైనను దానిని రక్షింపవలెనని నే నెంచుకొనుటలేదు. బజారులోని వస్తువులయొక్క విలువను నా యొక్క ఆదర్శముల విలువను భేదము కలదు.

సత్యాదర్శమే మనకు గమ్యస్థానము

మన పోరాటము ధార్మికముగా నొక వస్తువుకొరకు గాదు. దానియొక్క జయాపజయములను దానికి తగినట్లుగా నిర్ణయించవలెను. నెరటుపాలు చెప్పినట్లుగా మనమురక్తమాంసములతో పోరాడుటలేదు. ప్రపంచము నింత అజ్ఞానములో నుంచుచున్న అధికారులతో మనము పోరాడుచున్నాము. ఉన్నతస్థానములందున్న ఆధ్యాత్మికదౌర్జన్యముతో మనము పోరాడుచున్నాము. సత్యాదర్శమే మనకు గమ్యస్థానము. మనము దానికొరకే పోరాడుచున్నాము. రాత్రివెంట పగలును

పగటివెంట రాత్రియు నడచుచున్నంత నిశ్చయముగ తుదకు మనము జయింపగలుగుదుము. మన శరీరములు నశించి మనము పోవచ్చును. కాని జయము మనదై చిరస్థాయిగా నిలుచును. మనయొక్క కృషికి తగిన ఫలము గలుగునప్పుడు చూడగలుగుభాగ్య మెవ్వరికో కొందరికే కలుగును. నామట్టుకునేను నాజీవితాంతమువరకు జీవించి మిగతాపనులు వైవమునకు విడిచిపెట్టి సంతృప్తి బొందెదను. ఇక నొకమాటచెప్పి ముగించెదను.

స్వీట్జర్లలాండు ప్రయాణము

ఇప్పు డిసితిలో నేను స్వీట్జర్లలాండు పోబాలను. కొంత కాలము హిందూదేశమందే ఆరోగ్యమును కుదుర్చుకొని తరువాత ప్రయాణము చేయవలెను. అందుకై యెంతకాల మిచ్చుట నుండవలెనో తెలియదు. కాని ఒకటిమాత్రము స్పష్టము. నాశరీరస్థితి ఎంతో బాగుండువరకు స్వీట్జర్లలాండు ప్రయాణము మాట ఆబద్ధము. ఇచ్చటనే ఆరోగ్యము బాగుపడినట్లయిన నన్ను విదేశములలో నుంచవలెనని బుద్ధిపూర్వకముగా తలంచిననే తప్ప స్వీట్జర్లలాండు పోవలెనని అవసరమే యుండదు. అదిగాక డబ్బుసంగతికూడ చూచుకొనవలెను గదా! అదియుంగాక ఇంతకాలము వరకని లేకుండా దేశమును విడిచిపెట్టి పోవునపుడు ముఖ్యముగా మన తల్లిదండ్రులంగీకరింపవలెను గదా!

కొన్ని నెలలలో రాజకీయపరిస్థితులు మారవచ్చును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమంతట తామే తమదృక్పథమును మార్చుకొనవచ్చును. నేను నా మనస్సును నిశ్చయపరచుకొనునప్పుడీ విషయముల నన్నింటిని జాగ్రత్తగా విచారించుకొనవలెను. మరియు నాకు స్వాతంత్ర్యముండిపోవలెనేగాని బుద్ధిపూర్వకముగా విదేశములలో నుంచుటకు బాండులపై సంతకములు చేసి నేను పోబాలను. రాయబారములను భగ్గుముగావించుటలో మీరెంతమాత్రమును సందేహింపవద్దు. భగవంతుడుసర్వశక్తుడు. మానవమాత్రునికంటె అనంతమైన శక్తివంతుడు. భగవంతునియందు విశ్వాసముగలవా డెప్పటికిని చెడిపోడు. నాయందు ప్రేమగలిగినట్టి వారెంతెంతమందికో నేను దుఃఖమును అందోళనను కలిగించుచున్నందుకు నాకెంతయు కష్టముగా నున్నది. కాని ఒక్క సాంప్రదాయముతో ఒక్క మాతృదేశముగలవారు సుఖదుఃఖములను సమానముగా పంచుకొనవలెనని గదా యని సమాధానపరచుకొనుచున్నాను. (ఆ.ప్రె.)

గవర్నరు రయిత ప్రతినిధులజూడ నిరాకరించుట

అలీబాగుపన్నుల నిరాకరణము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి గవర్నరుగారి జవాబు
పూనా, మే 16:— గవర్నరుగారి లేఖపై క్రెటరీ సెక్రటరీ ఎఫ్. బి. భోవత్కరుగారికి (మహారాష్ట్ర) కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునికి వ్రాసిన లేఖనుబట్టి అలీబాగు తాలూకాయందు అధికము జేయబడిన భూమిశిస్తులను వసూలుజేయుటకు విశేషముగ ఉత్తరువులు గావించబడినవని తెలియుచున్నది.

రివెన్యూ అధికారులు అలీబాగునందు భూమిశిస్తు సధికముజేసినచర్యను నిరసించుచు భోవత్కరుగారు గవర్నరుగారికి ఉత్తరము వ్రాసియుండిరి. రయితలు అన్ని విషయములను ప్రతినిధుల ద్వారా గవర్నరుగారికి చెలుపుకొన అవకాశమియవలెనని వారు నూచించియుండిరి. ఈవిషయముయి అలజడికలుగకుండ. రయితలను రివెన్యూ అధికారులకు తగవులేకుండ సఖ్యతగనుండునట్లు జేయవలెమను న్నవనియు భోవత్కరుగారు చెలిపియుండిరి.

దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ గవర్నరుగారి కార్యదర్శి జబాబువ్రాయుచు యిట్లుచెలిపిరి:— "గవర్నరుగారు మిమ్ముజూతుకు సంతసించియుండురుగాని యీవిషయమునందు యిదివరకే విశేషముగ ఉత్తరువులొసంగబడుటచే యింకమీద చర్చించుటకు వీలులేదనుచున్నారు." (ప్రీతెసు.)

మదరాసు శ్రీ వైష్ణవసభ

కుంభకోణం, మే 15:—మదరాసు శ్రీ వైష్ణవసభ 12, 13, 14 తేదీలందు పిల్లప్రసంగుడియందు అహోబిల జీరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. వడగల, తెంగలిశాఖల వైష్ణవులు పలువురువచ్చియుండిరి. అధ్యక్షుడు తదితరులు శ్రీరామానుజులవారిగూర్చి, వజ్రాస్త్రైవముగూర్చి ఉపన్యాసించిరి. వైష్ణవసిద్ధాంత సభాధ్యక్షులుగ గొల్లన్నా, వి. వి శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1927-వ మేసల 17-వ తేది

మంగళవారము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము:

హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము

శ్రీనివాసయ్యగారు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించిన హిందూమహమ్మదీయసఖ్య తీర్మానమును స్వల్పపు సవరణలతో, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి సమ్మతముగ సంగీకరించినది తెలుపుట కెంతయు సంతోషించెదము. ఇంతమాత్రముచే హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యము పూర్తిగ సంతరించినది జెప్ప వలెకున్నను, ఇంకను పరిష్కారము గావలసిన విభేదములున్నను, మహమ్మదీయులందరును కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము నామోదించెదరను నమ్మకము ప్రబలకున్నను, సూతన జాతీయ దృక్పథమునకు మార్గ మేర్పడెనని మాత్రము జెప్పవచ్చును. మదరాసు రాజధానిలో, సాంఘికవైషమ్యమును పారద్రోలుటకు తోడ్పడినటులనే, శ్రీనివాసయ్యగారు హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యమును గూడ పోద్రోలుటకు మిక్కిలి తోడ్పడినటులకు సందియములేదు. పశ్చాతానా మహమ్మదాలీగారు శ్రీనివాసయ్యగారిని ప్రస్తుతించిన విధము అతిశయోక్తిగా నేరదు. ఇతరులెటుల భావించినను, ప్రత్యేక సాంఘికసభ లెట్టి తీర్మానముల గావించినను, కాంగ్రెసు మాత్రము తన జాతీయ దృక్పథమును విమవలేదనియు, దేశభక్తియమునే ప్రధానముగ నెంచి, కృషిసలుపుచున్నదనియు, బొంబాయి తీర్మానము స్పష్టపరచెను. తీర్మానము గావించుటతో సంతృప్తిజెందక, కాంగ్రెసు నాయకులు సఖ్యప్రవర్ధనమునకై యూవచక్కిని వినియోగించవలెను. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము ప్రబలినగాని, దేశము ముందుకు నడుచుట దుర్లభము.

ఈనమయమున హిందూమహాసభా నాయకులు గనుపఱచిన విశాలభావమోతయు ప్రశంసార్హము. హిందూనాయకులు, తాత్కాలికా వేళములచే నొకవేళ హద్దుదాటినను, దేశభక్తియమును వారు విమవరనియు సత్వర స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి వారు అడ్డుదగులరనియు, మాకు విశ్వాసముగలదు. కాంగ్రెసునుమించి పోషించి, ఇంతకాలమునుండియు అధికార వర్గమునకు కంటకులుగనున్న హిందూనాయకులు, నేడు జాతీయోద్యమమును విడనాడదని తలంప వలెకున్నది. తీవ్ర హిందూసాంఘికాభిమానియని పేర్కొంది పలువుర విమర్శనములకు లోనైన జాక్షరు మూడిగారు సైతము, నెహ్రూగారి తీర్మానము సంగీకరించుట, శుభచిహ్నము. హిందూమహాసభకు పట్టుగొమ్మలగు కేల్కారు, జయకరు గార్లు తీర్మానము సంగీకరించి, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకు తోడ్పడిరి. శ్రీనివాసయ్యగారు సూచించినటుల,

మహారాష్ట్రనాయకులకు ఎప్పుడు పట్టుబట్టవలయునో, ఎప్పుడు విడుపు జూపవలయునో తెలియును. మహమ్మదీయ ప్రముఖులగు అలీసోదరులును, డాక్టరు అన్సారీగారును జిన్నాగారును సందిగ్ధసమయమున గనుపఱచిన విశాలభావము గణనీయము. సర్ అబ్దుల్ రహింంగారి నాయకత్వమును తాముగీకరింపజాలమని, మహమ్మదాలీగారు దెలిపిన సంగతిబట్టి, జాతీయ దృక్పథము ఏరి నావహించెనని కనుగొనవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ నాయకులీ తీరున చేతులుగలుపుట దేశచారిత్రమునందు ఎంచదగిన విషయము. ఆశలన్నియు యుద్ధిగి, ఎవరికర్మమును వారుజూచుకొనవలయునని తలచుచున్న సమయమున, ఆశాజ్యోతి మరల వెలుంగ నారంభించెను.

ఇది మరల చల్లారకుడ జూచుభారము, నాయకులపై విధించియున్నది. దేశము అంతఃకలహములతో నిండినందుకు సంతరించెడి ప్రతిపక్షులకు నేడుగలిగెడి ఆశాభంగము మిక్కిలము. కాంగ్రెసుసంఘ సభాసంతరము, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడుచో, భారతీయుల స్వపరిపాలనాసామర్థ్యమును, జాతీయభావమును మరియొకమారు వెల్లడిగాగలవు. ఢిల్లీ సూచనలలో కల్ల, వివాదహేతువయిన ఏర్పాటు సింధురాష్ట్రమును బొంబాయినుండి వేరుజేయవలయునను సూచనయే. కాని సూచనను తిరస్కరించుటకు తగుకారణము కనుపించదు. సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించవలయునని, హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ చాలకాలమునుండియు ఆందోళనము సలుపుచుండిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించిరి. సింధురాష్ట్ర సభ్యు లింతవరకు ఆక్షేపించి యుండలేదు. సింధును ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించుట, భాషాప్రయుక్త సూత్రానుగుణ్యమని శ్రీనివాసయ్యగారు దెలిపిన సంగతిని సభ్యులెల్లరు ఆమోదించిరి. కాని, యీసంగతినే తీర్మానమునందు పొందుపరుపవలయునని, జయకరుగారు కోరగ అటుల గావించబడెను. ఇప్పుడు తీర్మానము స్పష్టముగ నున్నది. దేశమునంతను భాషాప్రయుక్తభాగముల క్రింద విభజించుట యత్యవసరమను సూత్రమును కాంగ్రెసు సంఘము వారు స్పష్టముగ ప్రకటించుటయ గాక, అట్టి రాష్ట్రముల గోరువారికి సౌకర్యముల నొసగవలయునని గూడ తీర్మానించుట, మిగుల సంభావ్యముగ నున్నది.

సింధుతోబాటు, ఆంధ్ర, కర్నాటకభాగములను ప్రత్యేకరాష్ట్రములుగ నేర్పాటు జేయవలయునని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. ప్రత్యేక కాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును గోరుచున్న వారికి, కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానము మిగుల తోడ్పడ గలదు. మదరాసు శాసనసభ వారిది వరకే ప్రత్యేక రాష్ట్రతీర్మానము నామోదించిరి. భారతశాసనసభవారు గూడ నామోదించెదరని నమ్మెదము. భాషాప్రయుక్త విభాగము లేనిది, జాతీయపరిపాలనము సిద్ధింపజాలదు. ప్రజలు పరిపాలనమునందు శ్రద్ధవహింపజాలరు. స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు, ప్రస్తుతరాష్ట్రవిభాగము తోడ్పడజాలదు. అందుచే రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము గోరువారిెల్లరును, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము

గోరుట వివేకము. స్వల్పపు మినహాయింపులకు లోబడి, హిందువులును మహమ్మదీయులును సంయుక్తనియోజకవర్గము నామోదించిరి. మహమ్మదీయ ప్రముఖులెల్లరును కాంగ్రెసు సూచనల నామోదించుచో, భాషానిర్భరణ కవకాశము దగ్గును. వైషమ్యబీజముల్ని తొలగును. హిందూనాయకులు ఢిల్లీ సూచనలనామోదించి, జాతీయ సఖ్యమునకు తోడ్పడిరి. మహమ్మదీయ నాయకులును జిన్నాప్రభృతుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడుచో, దేశమాత సంతోషాంబుధి నోలలాడుననుటకు సందియములేదు. అటుగాక, యింకను ప్రతికూల భావము జూపుచో, భావిదుస్థితికి ఏరు బాధ్యులగుదురు కాంగ్రెసునాయకులలో గలిగిన సంతసము మిక్కిలము సరోజినీదేవి నుడివినటుల కాంగ్రెసు సభ్యులు హిందూదేశమునకు నిజప్రతినిధులని సరిస్సుటమయ్యెను. పంచేమాతర ధ్వని దేశమందంతటను మరియొకసారి, మారుమ్రోగుననుటకు సందియములేదు. నేడు చేకూరిన కాంగ్రెసు విజయము, శాశ్వత ఫలదాయకమగుగాక !

ను బానుచంద్రబోసు సందేశము

నిర్బంధవిముక్తులమున పిమ్మట, సుభాషచంద్రబోసుగారిచ్చిన సందేశమును సువత్సాక్షరములతో లిఖింపవచ్చును. తాముముక్తులనందుకు, బోసుగారికి సంతసము గలుగలేదు. మిగిలిన నిర్బంధితులందరును విడుదల యయినగాని, బోసుగారు సంతృప్తి జెందజాలరు. బోసుగారు కార్యరంగమునుండి వెడలిపోయి, విశ్రాంతిగైకొనదలంపలేదు. తమ దేశహోగ్యము కుదుట బడగనే, దేశవిముక్తికిని, నిర్బంధితుల విమోచనకును కృషిసలుపుటకు బోసుగారు కృతనిశ్చయులయియున్నారు. బోసుగారు త్వరలో స్వస్థ దేశాలగుటకు, పరమేశ్వరు నెల్లరును వేడుట యవసరము. బోసుగారింకను జ్వరపీడితులై, కడుదుర్బలులుగనుండుటచే, ఎవరితోముచ్చటించుటకును ఇంకను శక్తులుగాకున్నారు. వారిని అనవసరముగ పలుకరింపక సంపూర్ణవిశ్రాంతి నిచ్చుట యవసరము. బోసుగారి విడుదలగూర్చి బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు గావించిన ప్రకటనము, ఎంతమాత్రము ఉదారవంతముగ లేదు. వైద్యపరీక్ష నిమిత్తము బోసుగారిని కలకత్తాకు దీసికొని వచ్చినటులను, పరీక్షవలన వారి దుస్థితి వెల్లడియైనటులను, అందుచే నెట్టి నిర్బంధములను విధింపక వారిని విడుదల జేసి నటులను ప్రకటనము చెలువుచున్నది. ప్రజలు గోరినపుడే వీరిని విడుదల జేసినచో, ఎంతయో సమంజసముగ నుండెడిది. బోసుగారిపుడు విడుదల యయినందులకు ఎల్లరును సంతసించుచున్నను, కాంగ్రెసు సంఘసభలో సంతసము వెల్లివిరిసినను, ప్రభుత్వమువారిపట్ల కృతజ్ఞత ప్రబలకుండుటకు, కారణము విదితమే. వీరితోబాటు మిగిలిన నిర్బంధితులనుగూడ విడిచిపెట్టుచో, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతిష్ఠను కొంతవరకయినను కోల్పోనగలక. లిట్టను ప్రభువుగారు, లిబరలు పక్షమువారయ్యు, బోసుగారిని విడిపింపజాలక శుష్కసిద్ధాంతములను దెలిపి వెడలిపోయిరి. ప్రస్తుతపు గవర్నరగు సర్ జాక్సనుగారు, కన్సర్వేటివు ముఖ్యులయినను, పరిస్థితుల గాంచి విడుదల

కుత్తరువిచ్చిరి. ఇందును బట్టి గ్రహింపదగిన పాఠ మేమన, ప్రజలలో నిశ్చలభావమున్నచో, కన్న రైల్వే వులుగాని యితరపక్షములవారుగాని, పరిస్థితుల సతి క్రమింపజాలరు. ప్రజేచ్ఛను నెరవేర్చక మానరు. దేశమోక్షము ప్రజల చేతులలోనే గలదనుట కిది మరియొక నిదర్శనము. సుభాషచంద్రబోసు గారిని కలకత్తా కార్పరేషను కార్యనిర్వాహకోద్యోగిగ వెనుక నియమించియుండిరి. మేనెల 16 వ తేదీతో నియమిత కాల మంతమగును. ఆరోజుననే వారిని విడుదలజేయుట, కాకతాళియమయినను, విచిత్రముగ దోషకమానడు. కొంచెము ముందుగ విడుదల జేసినచో, సుభాషచంద్రబోసుగారు కార్య నిర్వాహకోద్యోగిగనే పేకలియుండివారు. వారి బదులు ఇటీవలనే ఘరియొకరిని నియమించిరని, పాఠకు లెరుగుదురు. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు గూడ బోసుగారి విడుదలపట్ల తమ సంతృప్తి కనుబటచి, బెంగాలు శాసనసభలో స్వ రాజ్యపక్షబలమునకు వారు తోడ్పడగలరనియు, వారిని కౌన్సిలులో గలుసుకొనుభాగ్యము కొరకు తా మెదురుజూచుచున్నామనియు, బలికిరి. దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధివలన గాని, దేశభక్తుల యిడుమలు తొలగవు. అందుచే, తదర్థమై ప్రజలు పాటబడిన గాని, సత్వరాభివృద్ధి గలుగనేరదు. సుభాషచంద్ర బోసుగారు త్వరితముగ స్వస్థదేహులై స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై పాటుబడినటుల పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక!

ఇంగ్లండు: రుష్యా
ఇంగ్లండుకును రుష్యాకును చాలకాలము నుండియు మనస్పర్ధలుగలవని, తెలిసిననంగతియే. రానురాను ఇవి పెచ్చుపెరుగుచున్నవి గాని తగ్గుటలేదు. ప్రపంచములోనే భాగమున ఇంగ్లండు పనిచేయదలచినను, రుష్యా ఏదోవిధముగ నడ్డుపడుచున్నది. రుష్యాభయము ఇంగ్లండును వెన్నంటుచున్నది. చీనాలో రుష్యా ప్రజేరేపణగలదని, ఇంగ్లండు భావించి, ఎక్కుడు భీతిజూపెను. పికింగు నగరమునందు రుష్యాయ బారము నివసించెడి గృహమును చీనాపాలకులు యిటీవలనే సోదాజేసిరి. అందుపై చీనా ప్రభుత్వపు చర్య క్రమమయినదా కాదా యను సందేహము ప్రబలెను. ఇంగ్లండులో లేబరు ప్రభుత్వమంతరించుటకు, రుష్యాసమన్వయే ముఖ్యకారణమయ్యెను. రుష్యా ప్రతినిధి వ్రాసినటుల బయల్పడిన యొక లేఖవలన, మాక్డనాల్డు పరిపాలనముగూలెను. ఈ లేఖ నిజమయినదా, కల్పితమాయను విషయమై చాలకాలము చర్చజరిగెను. స్విటుజర్లండుకును రుష్యాకును యిటీవల సఖ్యము గుడిరెను. అందుచే జపీనాలో జరుగుచున్న ఆర్థికసభకు రుష్యా ప్రతినిధు లరుదెంచుటకు వీలయ్యెను. ఇట్టి సందర్భములలో ఇంగ్లండులో జరిగిన సోదావలన, మరల పరిస్థితులు విషమమయినవి. ఆర్కసు అను రుష్యావర్తక సంఘపు భవనము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిచే సోదాజేయబడుచున్నది. ప్రభుత్వ ప్రతిములు కొన్ని యీధావనమునకు జేరెనని, ప్రభుత్వమువారి యనుమానము. ఆర్కసు భవనమునందు, రుష్యావర్తక ప్రతినిధిగూడగలరు. ఇతనికి రాయబారులకుండిడి హక్కులుగలవు. అంగ్లో రుష్యా ఒడంబడిక జరిగిన పిమ్మట, రుష్యా వర్తకరాయబారము లండనులో

నివాస మేర్పరుచుకొనెను. తలుపులు బద్దలు కొట్టియు, ఇనుపపెట్టెలను పగులకొట్టియు, పోలీసు వారు కాగితముల కొరకు వెతుకుచున్నారు. దీని వలన లండనులో విభ్రాంతి గలుగుచున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారే సర్వి వారంటును పంపించిరట. హోం కార్యదర్శులగు సర్ జాన్సను హిక్కుగారు పోలీసువారి కిందు కనుజ్ఞనొసగిరి. ఇది కేవల ఆంతరంగిక సమస్యగాదు. దీనికి విదేశసంబంధము గూడ గలదు. అందుచే విదేశమంత్రులగు ఛేబర్లేను గారితో సంప్రతించిరి. ఎంతదూరము వెదికినను వీరికి గావలసిన కాగితము మూలము దొరకలేదు. రుష్యా ప్రతినిధులపై బ్రిటీషువారి కనుమానమున్నను, సోదాను కొనసాగించిన విధము రుష్యా ఇంగ్లండుల సఖ్యమునకు తోడ్పడునని దోచదు. ప్రస్తుత స్థితి ప్రపంచశాంతి రక్షణ కనకూలంపజాలదు.

చీనా
చీనా విషయమై ఛేబర్లేనుగారు కనుబటచిన నిగ్రహమునకు, అమెరికా ప్రైముఖ్యమేగాక, బ్రిటీషుప్రజాభిప్రాయముగూడ తోడయినటుల గనుపించును. లేబరుపక్షమువారు చీనాపట్ల న్యాయము నలుపవలెనని కోరుచుండిరి. చీనాను దండింపగూడదని, లిబరలు లేబరుపక్షపక్షాలు గోరెను. మాంచెప్టరు గార్డియనుపత్రిక, చీనాను నిర్బంధింపవలదని, బలము గ వ్రాసెను. ఛేబర్లేను గారి చర్య వలన, చీనాతో యుద్ధము సంభవించుచో, ఇంగ్లండు కష్టము లినుమడించునని యీ పత్రిక చూచించెను. నేషనుపత్రికయు యీ ధోరణిలోనే వ్రాసెను. ఛాంగారు పంపిన జవాబు పరిష్కారమార్గము జూపుచున్నదనియు, అందుచే ఇంగ్లండు తొందరపడగూడదనియు, దండనవిషయమున అమెరికా జూపెడి విముఖత ఇంగ్లండుకు లాభకరముగ పరిణమింపవచ్చుననియు కాకటను ప్రేరలను మూసివైచుట తప్పనియు, నేషనుపత్రిక మందలించెను. మొత్తముమీద, ఈ యాందోళన మంతయు ఛేబర్లేనుగారి వేగిరపాటు నాపివైచెను. ఇకముందు సంఘర్షణ కారణములను తొలగించుట శ్రేయస్కరము. అందు నిమిత్తము వెనుక జరిగిన సమాధానమును బలపరచి, విదేశజాతులవారెల్ల రును ప్రత్యేకసౌకర్యములను వదులుకొని, చీనాకు సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నొనగొట్టకన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము వేరుండదు. షియాప్రభుత్వము సైతము 1928 సంవత్సరము మేనెల 10 వ తేదీనుండియు విదేశీయు లనుభవించుచున్న ప్రత్యేకసౌకర్యములు తొలగింపబడునని, ప్రకటించెను. ఇట్టి ప్రకటనము లకు గినుక పహింపక, తమవలె యితరజాతుల వారుగూడ స్వేచ్ఛ ననుభవించుట. కేనాడు పాశ్చాత్యదేశముల వారనుమతి నిత్తుచో, ఆనాడు లోక కళ్యాణమునకు మార్గ మేర్పడును.

ఈజిప్టు
ఈజిప్టునందు మితవాదులగు అస్లీపాషాగారు ప్రధానమంత్రి పదవికి రావీనామా నిచ్చుటచే, బ్రిటీషు ప్రముఖులు కలవరము జెందెదరని యీ హిందీతిమి. ఈవారముదిన లండను ప్రైముస్పత్రిక, అట్టి కలవరమునే కనుబటచుచున్నది. కొయలిషు ను మంత్రివర్గమును సరవత్ పాషాగారేర్పరచి యుండిరి. జగ్గుల్ పాషాగారు వీరికి తోడ్పడు

చున్నారు. జగ్గుల్ పాషాగారి అనుచరులగు వఫద్ పక్షమువారు, నూతనమంత్రివర్గమును ప్రేరేపింతురను భయము, ప్రైముస్పత్రిక నా వ హిందీచెను. వఫద్ పక్షము వారిని ఎదిరింపలేనిచో, సరవత్ పాషా ప్రభుత్వము బ్రిటీషు ప్రైముములకు హానికరముగ పరిణమించునని, ప్రైముస్పత్రిక భీతిజూపుచున్నది. జగ్గుల్ పాషాగారు మంత్రులుగ రాకపోయినను, వారికి యిష్టులగువారు మంత్రులై ననుప్రైముస్పత్రికకు భయమే. బ్రిటీషువారి ప్రత్యేక సౌకర్యములకు భంగము వాటిల్లునని యీ పత్రిక తలపు. ఈవ్యవహారమును అతివాదులకు వప్పగింప వీలులేదనియు, వీరు అపాయకరమగు శాసనముల ను గావించెదరనియు, ప్రైముస్ నిందించుచున్నది. ప్రైముస్పత్రికా వ్యాఖ్యానముచూచిన, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమునుతగ్గించి, ప్రజల కనుకూలురగు పాలకులు లభింపకుండ జేయవలయునను తలంపు గనుంచును. లండను ప్రైముస్పత్రిక ఆసియాజాతుల స్వాతంత్ర్యమును బలపరచిన పాషమున కెన్నడును ఒడి గట్టలేదు. అందుచే ఈపత్రిక వ్రాతలు ఆశ్చర్యము గలిగింపజాలవు. వీనివలన, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విషయమును ఈజిప్టు ప్రజల నిశ్చయము మరింత బలపడును గాని, తగ్గనేరదు.

కిరసనాయిలుపనివాండ్ల సమ్మె ముగిసినది పనిలోజేరిరి

నేటి ఉదయం 11 గంటలకు కిరసనాయిలుకంపెనీపని వాండ్లందరూ ప్రాంతపు కోడి రామమూర్తిగారిబంగ్లాలో సభచేసిరి. బర్యా ఆయిలుకంపెనీ అధికారులు చాలావరకు వరతులను అంగీకరించిరి. లోగడ నవుకరిలోనుండి బర్తరపు జేసిన 119 పనివాండ్లకు తిరిగి పనిలోనికి రానిచ్చెదమనిరి. ఇవ్వకుండా బిగబట్టినజీతములను ఇచ్చివేయుట కంగీకరించిరి. పనివాండ్లకు యంత్రములపద్ద ఇదివరకు తీసివేసినబల్లలను తిరిగి యిచ్చెదమనిరి. అందరుపనివాండ్లకును శీతములను ఒకఅణాచొప్పున హెచ్చించువిషయమై ఇంకను అంగీకారమును తెలియజేయలేదు. పోలీసుకమిషనరుగారును, సింగార్యులచెట్టిగారును, బర్యా ఆయిలుకంపెనీ పనివాండ్లను వెంటనడిపిందుకొనికెల్లి కర్యాగారములో ప్రవేశపెట్టిరి. డిప్యూటీ పోలీసుకమిషనరుగారును, చక్రవర్తియ్యచెట్టి గారును, ఏషియాటిక్ ట్రేడ్లియంకంపెనీ పనివాండ్లను, ప్లాండ్రు ఆయిలుకంపెనీపనివాండ్లను వెంటనడిపిందుకొని కర్యాగారములో ప్రవేశపెట్టిరి. నేటిదినము పనివాండ్లకు మధ్యలో హాజరుజేయబడును. కాని మధ్యాహ్న మే వదిలేసి నెలవుఇచ్చెదరు. రేపటినుండి యు కర్యాగారములలో పని యధావిధిగా జరుగును. పనివాండ్లకు సంపూర్ణతృప్తి కలుగలేదు

బహిరంగసభ
పనివాండ్లకు, బర్తరపుచేయువిషయములో కిరసనాయిలుకంపెనీఅధికారులు సంపూర్ణ స్వతంత్రాధికారమువహించుమని ప్రకటించియుండుటచే పనివాండ్లకు సంతృప్తికలుగలేదు. అందువిషయమై ఆలోచించుటకు నేను పనివాండ్లందరు సమావేశమై సభ చేసెదరు.

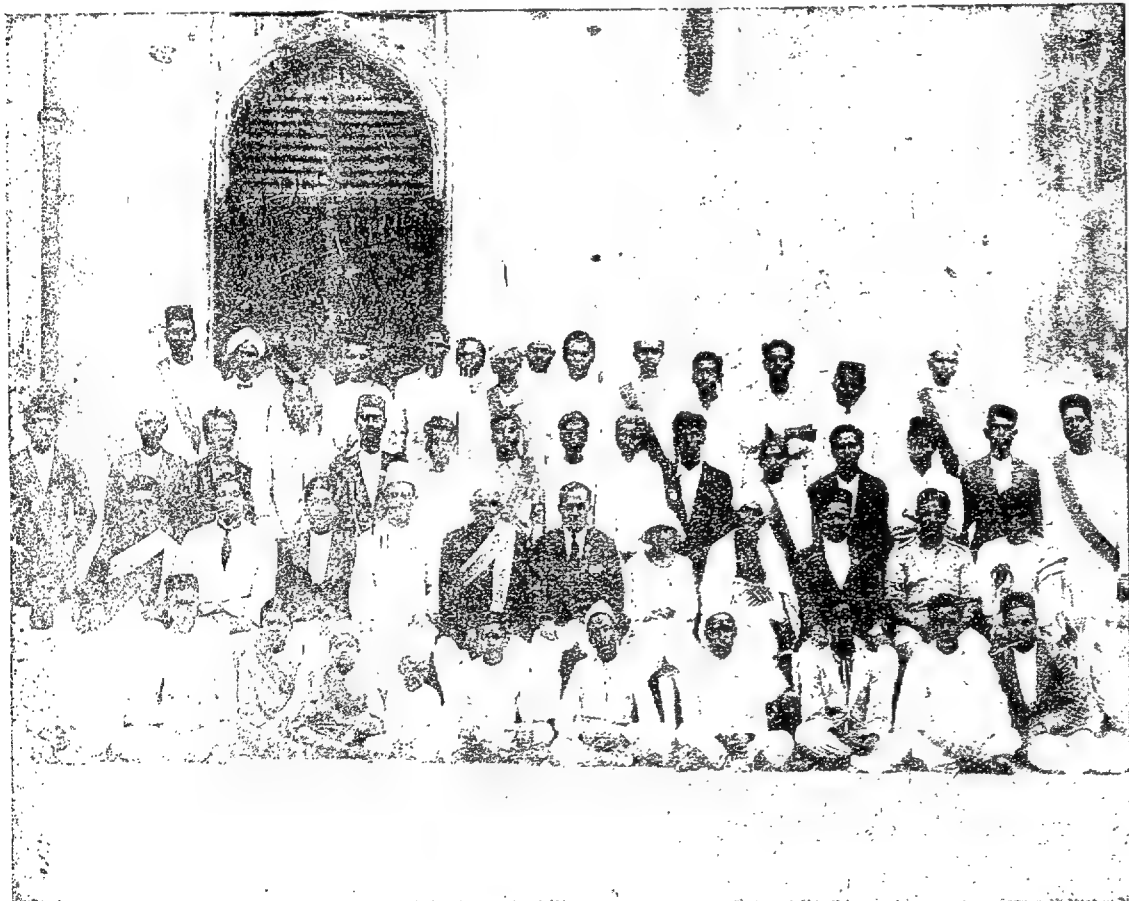
అలహాబాదు, మే 14—ఇంగ్లీషులు బ్యాంకిలోగుమాస్తా లెరువులు 164 పదిరూపాయల నోట్ల హరించినందులకు 4 ఏండ్ల కఠినపరకమును 500 రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడిరి. అప్పీలులో శేడీలాలు కిక్కు భాయపరచి పతేత్రిప్రసాదు గారికి 1 సంవత్సరము వైపును 100 రూపాయల జరిమానా ంతున విధించిరి. (అ.ప్రె.)

(నెంటలు మ్యాను)

యార్క రాకొమరుని న్యూజిలండు యాత్ర

జార్జి సార్వభౌముని రెండవ కుమారుడ, ఆతని భార్య న్యూజిలండు ద్వీపమునకు బోయినపుడు అచట మా వోరిజాతి ప్రజలు కానుకగా నిచ్చిన తడకడుస్తులను ధరించి వారి స్వస్థ్యమును వీక్షించుచున్నారు.

(ప్రెసు పిక్చరు సర్వీసు)

శివాజీ మహోత్సవము సందర్భమున పనిజేసిన వాలంటీరులకు 12 వ తేదీన క్రైస్తవ యువజన సమాజ మందిరమునందు అల్పాహారముల విందొసంగబడెను.

సిగరెట్ల దొంగత్వము

లండన్, మే 14:—చాలకాలమునుండి ఇస్తరు యువకులు పోస్టుమెటారు వేసికొని, ఇస్త్రీకి బిళ్లలను, సరిగా ప్రింట్లను వలెనే పోయియుండు అందులతో చేయించి గొంపోయి సిగరెట్లు పెట్టెలయందునేసి సిగరెట్లకు దొంగిలించివేసినముజేయుచున్నారు. ఈవకు వీరు పోస్టుమెటారులో పట్టవడిరి. 4 మాసములు కఠినశిక్షకు విధించిరి. వీరు పట్టవడినపుడు వీరివద్ద 280 సిగరెట్ల పెట్టెలు దొరికెను. ప్రింట్ల లంతబరువు ప్రాజెగల బిళ్లలు గూడ దొరికెను. డెర్లీ కోర్టును ఎక్సెంజి మాక్రెటెంట్లో చాల శయముగనున్నది. ఇర పడిపోవుచున్నది.

ఇంజనీరు విద్య

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విద్యార్థివేతనములు

ఇండియాలోనున్న యూరపియను పాఠశాలలకు గూడ ఇవ్వబడును. 1928 నండి అంగ్లో ఇండియను విద్యార్థులకు వేతనము పెచ్చెదరు. ఇండియాలోనే సౌకర్యముగ పరిశ్రాస్థానముల ను ఆహుగవర్తులు ఏర్పాటుజేసెదరు. ప్రతిసంవత్సరము సాలు 1 కి 75 పానల వేతనమును అయిదింటి నిచ్చెదరు. విద్యార్థులు బ్రిటిషు తలదండ్రులకు బుట్టవలెను.

ఒక పడుచుబట్టలను విప్పి వేయుట ("వస్త్రావహరణము")

నల్లరంగును ఒంటికిపూయుట

లండన్, మే 12:—ఎవరో బిరుదాంకితు డొకడు. తనను మోటారు బండిలో ఎక్కించుకొని విందుకు గొంపోయి, స్వత్యమునన్నెదనని జెప్పి గొంపోయి అట్లుచేయక నట్టడివిలో ఆగి కట్టుకున్న బట్టలను విప్పివేసి మొండిమొలతో నిలుచుండబెట్టి చెట్టుకు కట్టిబెట్ట ఒంటికి నల్ల బూటసరంగ పూత పూసెనని ప్రాంతికాలముననే ఒక యువతి వచ్చి జెప్పెను. ఈమె ఇల్లు కిట్టింగువోర్న్ దగ్గర ఎట్లయితే నేమి వదిలించుకొని బైటబడితిననియు ఒక ఇంటికి పరుగెత్తుక పోయిపడ వారు అన్న ము బెట్టిన్నా న సదు పాయములు జేసిననియుజెప్పెను. అపుడామెయే లండనుకు తిరిగి వచ్చెను.

ఈమె నట్లు జేసినది సర్ జిరార్డు మ్యేక్సు వెల్లుగారని తెలిసెను. ఇతనిని అరస్తుజేసిరి. జామీనుమీద వదలిరి. తనకేమియు ఈ సంగతి తెలియదనిరి మ్యుక్సెలుగారు.

జర్మనీ యుద్ధములో పాడైన రీమ్సు దేవళమును బాగు చేసిరి. ఇప్పుడు ప్రార్థనలకు జరుపుకొనవచ్చును.

సోవియటు గాలిగుమ్మట మొకటి బద్దలై నది. ఊరులు పర్యవము మీదుగాబోవుదు, నావికులు బ్రతికిరి.

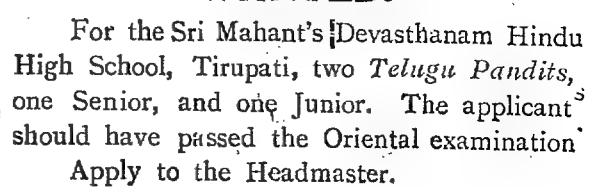
ఇండియాకు ఒకే పయనము, ఎక్కడ ఆగకుండ

లండన్, మే 18:—కారుగారు ఎక్కడ ఆగకుండ ఇండియాదేరుటకు బయలుదేరుటకు ఆఖరు ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. 15 తేదీని ఇతడు బయలుదేరినప్పుడు.

మొక్కాకు పవిత్రపులివాసి సంపరు

కెయిరో, మే 18:—తీర్థయాత్రికులకు కొన్ని నిర్బంధములను గలుగజేయుటచేత ఈజిప్టు సేనలు నిరాయుధులుగబోవలెననియు ఇబిన్నాగుగా రనుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తివాసిని పంచదలచుకొనలేదు. హెడబాకిబోవు తీర్థయాత్రికులు తమ పూచీమీదనే బోవలెననిరి.

పిక్వెక్స్ బ్ల్యు శతాబ్దోత్సవము అఖండముగా లండనులో జరిగినది.

మనభాషాపత్రిక

మద్రాసు కార్యాలయము

లోగడ వాయిదావేయబడిన జనరలు మీటింగు ఈనెల 18 తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 5-15 గంటలకు జరుగును.

కల్లుసారా యిలను కడతేర్చవలెను

ఈ మద్యపాననిషేధము విషయమై ప్రచారముచేసి కృషిచేయుటకై ఒక కార్యాలయము నీవగవములో ఏర్పాటుచేయవలయును. ఇందుకొరకు నిరంతరకృషిచేయుచున్న పెరంబూరు భారత్పక్షమునకు యం. పి. సార్వభౌమికి తమచందాలను పంపప్రార్థింతులు. నాలుగుజూతలు పోస్తుబిల్లలను పంపవచ్చును.

విధవావివాహక సభ

లాహోరులోని విధవావివాహక సభవారిచే పంపబడిన పంజీత కాంతిస్వరూప విద్యాలంకారుగారు యామస్య దక్షిణదేశ మంతయు సంచారముచేసి వచ్చిరి. ఆయాపట్టణములలో వారికిని వారి యుద్యమమునకును తోడ్పడిన మహానుభావులకు వారి కృతజ్ఞతను తెల్పిండుచున్నారు.

1927 ఏప్రిల్ నెలలో 857 విధవా వివాహములు ప్రై సభవారి యాజమాన్యమున జరిగినవి.

ఫైదులోనుంచినచిచ్చి ఖాసీచేయుట:-

ఖాసీచేయుటకు ప్రయత్నించినాడనే నేరమునకుశిక్షింపబడి ఫైదులోనుండి విడుదలచేయబడిన బెప్రవాడు తాను ఫైదులోనున్న కాలమందు తనభార్య దుష్ప్రవర్తకురాలైనదని అనుమానముపొంది గుర్తింపు ఆమెను నిర్ణవప్రదేశమునకు గంపాయి ముక్కులుముక్కులుగా నరికి చెరువులో పారవేసెను. వాతతిరిగి అరెస్టుచేయబడినాడు.

రాకపోకలు:- పి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు

గతరాత్రి కొండుబత్తురునకు వెళ్లిరి.

కర్నూల్ మాక్ మెకేలుగారు ఉదకమండలంవెళ్లిరి.

బర్మా ఆయిలు కంపెనీయొక్క జనరలు మేనేజరుగారు ఆర్. స్క్రిగ్గారుకలకత్తానుండి నేటిఉదయం వచ్చిరి.

డాక్టరు వి. యస్. రావు (అన్నా విశ్వవిద్యాలయము లో రాజకీయశాస్త్ర శాఖాధికారులు) సోమవారంరాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి.

గంటి లక్ష్మన్నపంతులుగారు అమలాపురం వెళ్లిరి. ఆళ్ళు 5 రోజు మామూరికి వెళ్లేవరు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము

కడవిన ఏప్రిల్ నెల ప్రార్థన తరగతి పరీక్షలో కృతార్థులయిన వారిపేర్లు:-

బాలికలు:- 1. మునీశ్వరయ్య, 2. జీవకాదాణి అమ్మమ్మ.

బాలుర:- 1. కె. జయరామయ్య, 2. కె. సత్యవారాయా, 3. డి. శ్రీరామయ్య, 4. గోవిందరాజులు నెట్టి, 5. యతిరాజులు నెట్టి, 6. సి. వెంకటకన్నయ్య, 7. యస్. గోవిందరాజులు నెట్టి, 8. కె. ఆర్. ఆదిమూర్తి, 9. సి. నరసింహులు నెట్టి.

మునీశ్వరయ్య

జే. ప్రా. సమాజపు కార్యదర్శి.

వి. డి. సి. నమ్మో ముగించుట

ఉదకమండలము, మే 17:- మదరాసు కిరసనాయిలు సమ్మే ముగిసినందుకు యిచ్చుట ఉద్యోగులు ఉద్యోగేతరాలు గూడ చాలసంతోషించుచున్నారు. సి. వి రామస్వామి అయ్యగారు, గవర్నరుగారు వెంటనే శ్రీరవహించి మద్రాసుబోయి కార్యకులకు అధికారులకు సత్కృతిపరచినందుకు ప్రజలు సంతోషించుచున్నారు. శ్రీమయూనియను చట్టము జూను 1వ తేదీ నుండి అమలులోకివచ్చినపుడు మగవర్తల సంఘము యేర్పడును. అప్పుడు యాయిబృందంబులు (స్వతీమవిశేధి)

* * *

ఉదకమండలము, మే 17:- యూరొఫియను నియోజకవర్గమునుండి మదరాసు కాసనసభకు నిలచిన అభ్యర్థులలో విలియము మానుతి బుబ్బుగారిని వదలుకొనవలెనని వారి మిత్రులు ప్రోత్సహించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మద్రాసులోని పనివాడ్ల సంఘము లన్నియు సంస్కరించుట

మొన్నటిదినము సింగార్యలు చెట్టిగారి కోరికమీద నగరములోని కార్యకాండ సంఘము లన్నిటియొక్క ప్రతినిధులను సమావేశమైరి. ఆంతరంగిక సభ జరిగెను.

చర్చింపబడిన ముఖ్యవిషయ మేమనగా:- బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్లకు సానుభూతికరముగా ఇతర కార్యక సంఘములన్నియు సమ్మెలోజేరు విషయమే యై యుండును.

యస్. పి. సి. కే. ప్రెస్ సమ్మె జయప్రదముగా జరుపు విషయమేమోదా ఆలోచింపబడెను.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న రాయబారములు నిష్ప్రయోజనమునకేడల బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్లసమ్మెపూర్తిగా కొనసాగించుటకును, మిగిలిన కార్యకసంఘములన్నియుకూడ సమ్మెకట్టునట్లు చేయుటకును నిశ్చయింపబడినది.

యస్. పి. సి. కే. ప్రెస్ పనివాండ్ల పరిస్థితులు బాగుపడేవరకును సమ్మె నడిపించుటకును ఇతర అన్ని క్రైస్తవసంఘములనును, విమర్శకులను యీ క్రైస్తవ ముద్రణాలయాధికారుల క్రీస్తుమత విరుద్ధమున దౌర్జన్యచర్యలను చాటిండుటకు నిశ్చయింపబడినది.

శ్రీమయూనియనుకాంగ్రెసుయొక్క దూరస్థ ప్రాచ్య దేశముల కార్యదర్శిగారు సిల్వోయ్యుగారికిని, సకలత్వాలాగారికిని, లాన్సుబేగారికిని, మేజరు గ్రేహముబోలుగారికిని ఇంటి కార్యకలపై తుపాకులుకాల్చిన సంగతి తిథివార్తల ద్వారా తెలిసిండుటకై నిశ్చయింపబడినది.

ఈ కార్యకసంఘముల ప్రతినిధులందరూ బర్మా ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్ల విషయమై ఆలోచించుటకు పోలి సుకమావనరుగారి ప్రత్యుత్తర మందిసెమ్మట పునరాలోచనచేయుటకై పునస్సమావేశమయ్యెదరు.

మద్రాసులో అనాధశరణాలయము

280 ప్రైక్రాప్త్యురోడు, రాయపేట

ఈనెల 18 వ తేదీని ప్రైక్రాప్త్యురోడువద్ద 280 నెంబరు యింటిలో కొందరు దూరపురుషులు సమావేశమైరి. ఈ మధ్య కాలములో మద్రాసులో జరిగిన ఘోరముల దలంచి ఆసహ్యములగు హిందూయవతుల మన గౌరవములను కాపాడుటకును, పతితులగు యవతులకు శరణాగతి సన్మార్గావకాశముసంకల్పకును దిక్కులేనివారికి ఆశ్రయ మొసంగుటకును అనాధశరణాలయమును నెలకొల్పుటకు తీర్మానించిరి. ఈ అనాధశరణాలయము ప్రస్తుతము 280 నెంబరు ప్రైక్రాప్త్యురోడు రాయపేటవద్ద నెలకొల్పబడినది. దీనికి పి. తిరుమలాచారి బి. థే. గారును, శ్రీమతి జ్ఞానాంబాల్ అమ్మగారును కార్యదర్శులుగా నుండురు. జ్ఞానాంబాల్ గారే శరణాలయమును నిర్వహించిపనిచూచుచుండెదరు. దిక్కులేని హిందూయవతులు ప్రసవించుట కివట వసతులేర్పరచుచును నిరాధారులైనవారి పసిపిల్లలను యీ శరణాలయమువారు సంరక్షించి పోషించి పెంచెదరు.

కృష్ణాతీరము- తాడేపల్లి

ప్రపంచమైన గాలివాన

గత శనివారము మద్రాసు రైల్వే లైనుమీదనున్న తాడేపల్లి స్టేషనువద్దనున్న ఆహారముగలమరికొన్ని స్టేషనులనున్న పెద్ద గాలివాన తుపాను దెబ్బపల్ల చాలా డామేజియినవని తెలియుచున్నది. తాడేపల్లి స్టేషనువద్ద సుమారు 1 గంట కాలము తుపాను చలలేగినది. రైల్వే బంగారాలమీదగల పెంకులన్నియుచాలా వరకు లేచిపోయినవి. కృష్ణా కెనాలుస్టేషనుకుకూడా తుపాను దెబ్బ తగిలినదని తెలియుచున్నది.

పరిత్యాభిలీతములు

నిఖిలభారత విద్యార్థిసమ్మేళన:- బరీ తులలో రాజసుహౌందర కేంద్రమునకు వచ్చిన 18 గురిలో వైద్యభూషణ 2 క్లాసులో నెం. 30, 31, 27 డ్యు. 3 క్లాసులో 29 వైద్య విశారదపరీక్షలో నెం. 61, 2 క్లాసులోను 60, 58, 3 క్లాసులోను ఉత్తీర్ణులైరి.

జే. సూర్య చింతామణిశాస్త్రి, కేంద్ర వ్యవస్థాపకుడు.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఆర్చకత్వపుత గాదా

తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామివారి దేవాలయకేసు

హైకోర్టువారితిర్పు-ధర్మకర్తహక్కులు

తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామి దేవాలయ ఆర్చకత్వము విషయమై అనంతదీక్షితులను వారికిని దేవాలయ ధర్మకర్తయగు మహాంతుగారికిని జరిగిన తగాదాలయందు నేడు హైకోర్టులో న్యాయ జాక్సన్ గారు తీర్పు జెప్పము ముమ్మడి దేవాలయకార్యనిర్వహణమునకై కొన్ని సూచనలు గావించిరి.

ఈకేసులో తిరుపతి శ్రీకోదండరామస్వామిదేవాలయ అగ్రకులలో నొకరగు అనంతదీక్షితులనువారు రామలక్ష్మయ్య అనునామె భర్తయ దత్తపుత్రుడనని వాదించుచున్నాడు. 1928 సంవత్సరమువరకు ఆయన మైనరుగ నుండెను. మెజారిటీవచ్చిన వెంటనే దేవాలయధర్మకర్త యగు తిరుపతి మహాంతు ఆయనను పిలుపించి దత్తతను అర్పనానిర్వహణ సామర్థ్యమును రుజువు చేసుకొనవలసినదిగ కోరుచు ఆయన సత్యమయందవడిన నగలకు పూచీనివ్వవలసినదిగ కోరెను. అప్పటినుంచి ఆర్చకుడు మహాంతు ఉత్తరువులను ఉల్లంఘించుచునే వచ్చెనని పేటికనరు వాదన. 1927 మార్చి 16వ తేదీ వీనిలో ఎవరో మరణావస్థయందున్నందునను, శవమును తొలగించుటమొండే పెండ్లకడ ఆరాత్రి పూజా పునస్కారముల గావించవలసినదిగ మహాంతు ఆర్చకుని గోరెను ఆర్చకుడు కావలెనని ఆలస్యము చేయుటవలన పూజజరుగుటకు ముందే మరణముతట్టినదని చెప్పెను. ఆగినమున పూజజరుగనందున మరణాదు సంప్రదేశా ఆవశ్యకమని మహాంతు జెప్పెను. ఆర్చకుని మహాంతు ఆజ్ఞలనుబట్టి ప్రవర్తించలేదని కారణమున బిగబు బడిన రు 21లు బాకీ చెల్లించనిచో రాబోవు బ్రహ్మాత్మనవంబు దేవాలయకార్యముల నిర్వర్తింపజాలనని ఆర్చకుడు మహాంతుకు నోటీసునిచ్చెను. ఆర్చకుని దేవాలయములోనికి ప్రవేశింపండును, దేవాలయవిధులు నిర్వర్తింపకుండచేయుటకై చిత్రారుజ్ఞా మాజస్ట్రేటుగారిద్ద డూర్చి 28వ తేదీ దరఖాస్తుపెట్టి ఉత్తరువు గొనెను. పిమ్మట ఆర్చకుడు జిల్లామాజస్ట్రేటువద్ద దరఖాస్తుపెట్టి 31-3-27 వ ముందటి ఉత్తరువును రద్దుజేయించుకొను. ఈ ఉత్తరువుపై మహాంతు చిత్రారు నెవన్ను జడ్జివద్ద రిఫైను పిటిషన్ పెట్టగ నెవన్ను జడ్జి హైకోర్టువారికి ఆర్చకుడు మహాంతుయొక్క ఆజ్ఞలను వరుసతప్పక ఉల్లంఘించుచుండెననియు 17 వ తేదీయందును పిమ్మట ఆర్చకుని ప్రధన అలక్ష్యమును గవర్నరు విచారణకర్త తన చర్యకొను తీవరముగ జేసెననియు, అందుచే జిల్లా మాజస్ట్రేటు 28-3-27 వ జనరిన ఉత్తరువును రద్దుజేసి యుండరాదని హైకోర్టుకి వ్రాసెను.

నేడు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి జాక్సన్ గారు తీర్పు జెప్పెను. పట్టికు ప్రాసిక్యూటరుగారు వాదించుచు 28 తేదీ నొసంగిన ఉత్తరువు ఆ తేదీనోనే సుగియుననియు 31 తేదీ ఇచ్చిన, ఉత్తరువు నీ సీటిలో మార్పుజేసి ప్రయోజనముండ జాలియు వల్లంబి.

అడ్వొకేటు జగ్గుగారు మహాంతుగారి తరపువాదిండును హైకోర్టు సంగీకరించినను ఇకముందు జరుగవలసిన పని కైనను కొన్ని మాగ్నములు చూచింపబడవలెననిరి.

బి. సి. శంకర నారాయణగారు ఆర్చకులతరపువాదిండును ఆగ్రకులకు జీతముసంకనది మహాంతుగాదనియవారిపై అధికారము చలాయించబాలనయి రాబడిపై హైకోర్టు లేదని పోగొరి.

న్యాయమూర్తులు తీర్పు జెప్పెను ఈసీటిలో ముఖ్య కర్మము గలగజేసికొనట కెట్టికారణ మగుపిండుటలేదు, ఇరుపక్షములవారి వాదనలు వినినపిదప ఇకముందెప్పుడు చిక్కులు తలపించిన జిల్లామాజస్ట్రేటు విచారించుటలో దూకు దేవావాయుచట్టము 43 వ క్షేప యోచించి ఆగ్ర ధర్మకర్తకు తనచే సమర్థింపబడగల అధికారమంత ఒసగో విచారించవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నామనిరి.

“అప్పటికిని ధర్మకర్త తాను చూచింప అధికారము చట్టసమ్మతమైన సమర్థింపబడగలగునని నొకనవత ననిరి.”

అడ్వొకేటు జనరలు, టి. కుమారస్వామిస్వరూపగార్లు మహాంతు తరపునను, పట్టికు ప్రాసిక్యూటరుగాజస్ట్రేటు పక్షమునను, బి. సి. శంకరనారాయణ ఆర్చకుమనను వాదించిరి.

కేంద్ర శాసనభలు

పరిష్కారము గావలసియున్న చట్టములు

సిద్ధా, మే 16:— బడ్జెటువలనను కరెన్సీ తగాదావలన ను కార్యక్రమముయొక్క ఒత్తిడియొక్కవై పను లెంతవేగము గా జరిగినను యింకను పరిష్కారము గావలసియున్న చట్టము లెన్నియో యున్నవని కేంద్ర శాసనసభాసభ్యులకు పంపబడిన ధర్మగ్రంథ వలన తెలియచున్నది. పదునెనిమిది అధికారచట్ట ములను పదునాడు అధికారచట్టములను పరిష్కారమునకు వేదియున్నవి.

అధికారచట్టములలో కవలెల్లల వలెనున్న గిజన్యశాస్త్రం కుచట్టమును ఇంజీరియలు బ్యాంకు ఆస్తు సవరణచట్టమును క్రిందటి సమావేశమున మార్కపురేటుచట్టము పైన దీర్ఘ కాలముజరిగిన తగాదాలను తిరిగి కలిగింపవచ్చును. అటుపిమ్మట ఉభయ సభలయొక్క జాయింట్ కమిటీ కేరింగింపబడి పరిష్కారము గావలసియున్న లైటుహౌసుచట్టమునంటిగొప్పచట్టములగువు.

తరువాత ఇండియన్ ఫారెస్ట్రీచట్టముగలదు. ఇందు తగా దాకులొపడు గలదని తెలుపుచు క్రింది స భ వా రు దీ ని ని సెలెక్షన్ కమిటీ కేరింగించి.

చేయదలచిన మార్పులవిధ అనుమానముచేత క్రిందటివారు సభలో నెగోషియట్ ఇన్ స్ట్రుమెంటు ఆస్తు ఇండియన్ నెవ్యూ రిటీసు ఆస్తు సవరణచట్టములను ఆమోదించవలెనని చెప్పినప్పుడు భారత శాసనసభాసభ్యులంగీకరింపలేదు. ఈ రెండు చట్టము లను సెలెక్షన్ కమిటీ కేరింగింపబడెను

హిందూ కుటుంబవ్యవహారముల గట్టము స్టేటు కాన్సిలు యొక్క సెలెక్షన్ కమిటీయెదుట నున్నది. ఇన్నాల్మెన్స్ సవరణ చట్టము భారత శాసనసభచే అంగీకరింపబడినప్పటికిని క్రిందటి సమావేశములో నే స్టేటు కాన్సిలు యెదుట నుంచవలసివడి.

హాజి యాత్రికులకు సంబంధించిన ఇండియన్ మరైంటు పిప్పింగు సవరణ చట్టమును సెలెక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు భారత శాసనసభవారియెదుట నున్నది. అది తిరిగి వచ్చే సమావేశమున విచారింపబడును.

బెంగాలు లెనెన్సీ సవరణచట్టమును స్టేటు కాన్సిలు వా రామోదించిరిగాని బెంగాలు సభ్యులు కొందరు అభ్యంతర మును నూచించి యుండుటచే భారత శాసనసభవారు దాని విచారణను నిలిపివేసిరి.

అట్లే ప్రవేశ పెట్టుబడిపట్టియు అభిప్రాయముకొర కం దరికిని అందజేయబడినట్టియు చట్టములుగూడ అనసరములైనవే. తరువాత జరుగుచున్న మతకలహములు కొట్లాటలకు సంబం ధించిన సమస్యను పరిష్కరించుటకు సర్ అలెగ్జాండరు మడి మెనుగారి వలంటీరు పోలీసుదళ చట్టము చాల ముఖ్యమైనదే.

డై వో గ్సు చట్ట ము యూ ర పి య ను ల కు ను అం గ్లో యి ం డి య ను ల కు ను ము ఖ్య మై న ది. క్రిందటివారు దానిని ప్రవేశ పెట్టుటతోడనే సరిపోయినది ఇన్ కంటామ్స్ ఆస్తు ఇండియన్ మైన్స్ ఆస్తులను సవరణజేయు చట్టములు తత్సంబంధములు బాగుగా తెలుసుకొనగలందులకై అందరికిని అందజేయబడినది డిక్రీవిషయమునను ఉత్తరపుల విషయమునను సవరణ చేయబడుచున్నట్టి సివిలు ప్రొసీజరు కోడ్ను సవరణజేయు గూడ అట్టిదే. క్రిందటివారు ప్రవేశ పెట్టుబడి న ఇండియన్ బాగుకాన్సిలు చట్టముగూడ మరియొక ముఖ్య మైనచట్టము. ఇతర అధికారచట్టములు ప్రవేశ పెట్టుబడిన వేవ నగా సివిలు ప్రొసీజరు కోడ్ను రెండవ అసెంబ్లీ విషయమున ము ఖ్యముగా 98 సెక్షనును సవరణజేయుచట్టి చట్టము.

పనునాలుగు అధికారచట్టములలో ఎనిమిదింటిని ప్రవేశ పెట్టుటతోడనే సరిపోయెను. ఏలనన క్రిందటివారు బని యొక్కపగ నుండి అధికారచట్టములకు రెండుదినములు మా త్రమే ప్రత్యేకంబుడెను. కేబ్లరుగారి సంఘములను రిజిస్టరు చేయుచట్టి ఆస్తుల సవరణజేయుచట్టి చట్టమును మాత్రమే కొంత అభివృద్ధిగాంచెను. అవి స్టేటు కాన్సిలువారిచే సవరణచేయబడి ఆసెంబ్లీయెదుట నుంచబడెను.

క్రిమినల్ లా సవరణ ఆస్తు సవరణజేయుటకును గర్డు క్లయటుకును సర్ హారిసింగుగారు తెచ్చినచట్టము సర్పించబడెను గాని దానివిచారణ నిలిపివేయబడెను.

రామారావుగారి వైద్యవిద్యాచట్టము ప్రవేశ పెట్టుబడి స్టేటు కాన్సిలువారిచే అందరికిని అందజేయబడెను. కేబ్లరుగారి భూసంపాదన చట్టముగూడ ప్రవాభిప్రాయముల కొర కందరికిని అందజేయబడెను.

భారతశాసనసభయందు మార్క ప్రవేశ పెట్టుబడిన ఎనిమిది అధికారచట్టములవలనను న్యాయ, సాంఘికతగాదాల బయలు దేరును. వచ్చే సిద్ధాసమావేశములో వేతపత్రికకు రక్షణనిచ్చుట యొరులైనవానితో కొన్ని ముఖ్యమైన చట్టములు ప్రవేశ పెట్టు బడును. కాబట్టి సిద్ధాసమావేశమున కావలసినంత పనియుండును. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆంధ్రానుగారి తంతి

బొంబాయి, మే 16:—కేపుటోనునుండి కేబులు తంతి వార్తనంపుచు సి. యస్. ఆంధ్రానుగారిట్లు తెలుపుచు న్నారు:—చర్చ తిరిగి ప్రారంభముకాగానే భారతదేశముతో చేసికొన్న ఒడంబడికను తీవ్రముగా నెదుర్కొనుటకై పార్లమెంటులోనున్న కేబులుసభ్యులు సంధ్యులకు వ్నారని తెలియుచున్నది. స్పష్టముగా నొక క్లిష్టపరిస్థితి వచ్చినట్లుగా నున్నది. శాస్త్రీగారు వచ్చుచున్నారని అధికారరీత్యా ప్రకటింపబడుటచేత యూనియను మంత్రులకు తగిన బలమే ర్పడి నట్లున్నది. అన్నివైపులను సంతసము కనబడుచున్నది. (సీ. ప్రె.)

హిందూ మహాసభ

కార్యనిర్వాహకసంఘ తీర్మానములు

బొంబాయి మే 17:—హిందూ మహాసభ కార్యనిర్వాహక వర్గము నిన్న సమావేశమయి ఆర్థిక నివరణపరిష్కారములలో కొట్లాట సంబంధమున హామీలయొక్కను డెబ్బలు తినియు బాధనొందిన హిందువులు వహమ్యుదీయు లందరియెడ సానుభూతి తెల్పుచు తీర్మానించిరి. పోలీసుఉద్యోగులచర్యలగుర్చియు 20000 మంది మూఝుదీయులు ఉద్రేకపూరితముగ ఉపన్యాసములతో ఊరేగట కనజ్ఞ నొసంగిన తెలివితక్కువను గూర్చియు మున్నగు విషయముల విచారింపబడుట ఉపసంఘమును నియమించువనిగోరుచు తీర్మానించిరి. హరిద్వారు మరణములగుర్చి విచారింప ఉపసంఘము నియమించబడెను.

భారత లాస్యంగ విధానమునందు హిందువుల ప్రాతినిధ్యముగూర్చి ప్రత్యేకముగ గమనించుచు ముందు చలపెట్టు విధానముగూర్చి విచారింప ఒక ఉపసంఘము నియమించబడెను అందు సభ్యులు పండిత మాలవ్యా, జయకరు, లజపతిరా యి, డా. యాంకి, జయరామచాను, దొలతరాము, దేవరత్న శర్మ, రాజా నరేంద్రనాథుగార్లు. ఇంకొందరిని చేర్చుకొనవచ్చును. (అ. ప్రె.)

సింధు మహమ్మదీయులు

హైదరాబాదు, (సింధు) మే 14:—సింధు మహమ్మదీయ నాయకులు లాహూనాలో సభజేసి సమిష్టి నియోజకవర్గములకు అంగీకరింపబాలకుండిరి. సమిష్టి నియోజకవర్గములు, సింధు రాష్ట్ర విభజనముగూర్చి విచారింపబడుకొక సంఘమును నియమించిరి.

పాపట్ల డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 211/27

V. S.

భర్తీపూడి అగ్రహారంలో నివశించుచున్న జనుల రిజిస్ట్రేషన్ వాదులు:—1. మతుకుమల్లి రామకోటయ్య, 2. చుండూరు రంగయ్య, 3. మత్తుమల్లి వెంకటసుబ్బారావు, 4. మత్తుమల్లి వెంకట్రాయుడుగార్లు.

యెదిరి

ప్రతివాదులు:—భర్తీపూడి అగ్రహారం. రిజిస్ట్రేషన్ వుజాయిటు. Senior Proprietor 1. మంత్రవాది వెంకటనరసింహం, 2. దోనెపూడి హనుమంతరాయుడు, 3. చదలవాడ పెదగుబ్బాయ, 4. కుర్రారి గోపయ్య, 5. మంత్రవాది పానకాలరావు.

సాక్షి 1, 5, నుడిపూడి అగ్రహారం, 2, 3, భర్తీపూడి అగ్రహారం, 4, అప్పికల్లు.

యా నెంబరు వాదులు భర్తీపూడి అగ్రహారంలో నివశించు ప్రజల అందరికీ ప్రతివాదులమీద భర్తీపూడి అగ్రహారంలోని చెర్య నగయింలయందు గలచాక్కను స్థిరపరిపించుకొని ప్రతివాదులచేర్చి ఆక్రమణలను తీరవేయించుకొని పర్యంతం ఇంజక్షన్ నిమిత్తము పాపట్ల జిల్లాకోర్టులో O. S. 211/27 గుర్తు తెచ్చిన దావాది. 27-6-27 తేదీ కోర్టువారు వాయిదా నియమించినవారు గమ్మ వాదులు యిందువిషయము అందరి ప్రజలకరపున దావా దాఖలుచేయుటకు పరిమిత్ నిమిత్తము దాఖలుచేసిన పిటిషన్ మాదిరి 27-6-27 తేదీకే వాయిదా యున్నది గమ్మ ఆరోజుకు ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనలేను.

చోరగుడి వెంకటాద్రి.

ప్రేమకు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(16-5-27)

నీమజపురి దినుసులు

ఇరువది గజములు పీస్ ధరలు రు. ఆ. పై
కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) 8-6-0
" సరాసరికము 7-6-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 "మోటారుపైకిలు" (బి) రు 7-14-0
" సరాసరికము (20 X 20) రు 6-14-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరుకములు (బి) రు 8-0-0
" సరాసరికములు రు 7-0-0
తెలుపు ముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-2-0 గ్లాస్ 9000 (నెట్) రు 12-5-0; 1702 రు 10-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78, 8-0-0 ఇ.సి. 78 రు 8-2-0; 88/888 రు 18-4-0; 8978 రు 8-0-0; 880 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8; Z. 78 రు 10-8; జి. జి. 78 రు 7-14; 7868 రు 7-12; 78078 రు 7-14; జి. ఎ. 88 రు 6-14-0.
తెలుపు వర్మింగ్స్—H.K. 62 రు 16-4; C. 4000 రు 22-4; బి. బి. బి. రు 15-4-0.
ట్వీట్ స్పూ 100,000—జబ్బు 1-కి రు 0-9-6;

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పౌ కట్టులు)—టాక్రి రు 5-4-0 చలువ(కొంగు)రు 7-4-0; చలువ ("ఎనిటిక్లెట్") రు 6-14-0; చలువ(నాగకన్యక) రు 7-0. చలువ (గుస్తి) రు 7-2-0; చలువ (గర్జజండా) పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-6; పడక (ఎర్ర)రు 7-6; నూలువ్యాపారి రు 7-8; పచ్చపాము రు 8-0.
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) నక్త్రము రు 10-9-0; 60 సీమ (5 పౌనులకట్టు) అడకతైర రు 15-8, నెను రు 15-12; "డంబుల్ స్పూ" (ఎర్ర)15-8-0 రాట్టుము (ఎర్ర) రు 15-0; కలసము (ఎర్ర) రు 12-14; తెలుపు (మధురపట్టాము) రు 11-0; ఎరుదుకారము రు 8-3-0; గడ్డిబండ్లి—రు 8-3-0 ఎద్దు గడియారము రు 7-15-0; పెన్సిల్ 7-12-0.

60 నెంబరు జపాన్ (10 పౌనులకట్టు) నీలంచేప రు 15-14-0; లోహములు "బారువగరలు"—

ఇత్తడికేకులు—(డిబ్)మేక్)రు 284,285; (కృషియర్) రు 282; రాగిరేకు రు 255.

సిమెంట్ పీపా వెల:—

గిల్ గోపామ్ ("చెయ్యి") రు 11-4; జర్మన్ "సె" రు 9-10 మొ॥ 9-12. జర్మన్ "లేజి" రు 9-4. మొ॥

చక్కెర మూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్"రు 31-2-0.

జాప్ రు 31-2-0.

వేరు సెనగనూనె

"ఇంగ్లీషు బారువగరలు"—గామగ రు 140, "ప్రెస్" రు 126;

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 116-8—117.

పదునువేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7½ టు 8) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0-15-0; 0-15-6
" (8½ టు 9) " రు 0-18-6 టు 14-0-0
" (తేక) " రు 1-1-0 టు 1-1-9
" (8½ టు 9) బెంగుళూరు రు 0-14-9 టు 0-15-3
" (7 టు 7½) " రు 0-15-6 టు 1-0-3
" (తేక) " రు 1-1-9 టు 1-2-9
" (8 టు 8½) బెజవాడ్సు రు 0-14-9 టు 0-15-0
" (6½ టు 7) " రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (7 టు 7½) విజయనగరము రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (6½ టు 6½) " రు 0-15-9 టు 1-0-3
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు 0-15-9 టు 1-0-3
" (6 టు 6½) " రు 1-0-0 టు 1-0-9

గేదతోలు రు 0-10-3 టు 0-10-9

గేదమాడతోలు రు 0-15-6 టు 1-0-0

ఆవుమాడతోలు రు 1-18-0 టు 1-15-0

పదునువేసిన మేకది రు 2-6-0 టు 2-8-0

పదునువేసిన గొర్రెది రు 2-3-0 టు 2-1-0

రిజర్వు బ్యాంకు

దక్షిణ భారత రిజర్వు బ్యాంకు

రిజర్వు బ్యాంకు బిల్లు విషయమై దక్షిణ భారత రిజర్వు బ్యాంకు సంఘమువారు తమయభిప్రాయములను తెలియజేయవలసినదిగా ఇండియాగర్జు మెంటు కోరినవిషయం యాదినవ రీతిగా పై వర్తక సంఘమువారు తమమాననలను తెలియజేసియున్నారు:-

ఈ రిజర్వు బ్యాంకు యొక్క పెట్టుబడి సామగ్రి (మూలధనము) యావత్తున్న సమూహములకు కావలసిన వాటాలన్నియు, ఈ దేశములోని వారికి యివ్వలెను గాని ఇతర దేశములవారికి వాటాలను ఇవ్వరాదు.

దేశములోని ఇతర బ్యాంకులకు యారిజర్వు బ్యాంకు కేంద్ర ఇవ్వరాదు. రిజర్వు బ్యాంకు మూలధనములోని పది టి మూడు వంతులు విలువకమాత్రమే ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు వాటాలను తీసికొనటకు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుకు మాత్రమే హక్కు ఇవ్వనందున.

కో ర బ డి సంత మూలధనము పోగుకొనియెడల ఎంత మొత్తములోను పడిన దో అంత మొత్తమునే పెట్టుబడి మొత్తమునుండి తగ్గిపుచ్చెయ్యలెను కాని లోటుపడిన పేర్లను గవర్న మెంటు వారు తీసికొనిరి సెల్ రిమలకాలము లోగా పదరు పేర్లను ప్రజలకు అప్పైకి ఏర్పాటు చేయరాదు. కాని సభా సభ్యులను బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులలోనుండి ఏల మినహాయించునెనో తెలియబడలేదు.

బొంబాయి నగరము కలకత్తా నగరములకు ప్రాతినిధ్య మేర్పరచబడిన రీతిగానే మద్రాసు నగరములో వర్తక వ్యాపార స్థల తరపున ఇద్దరు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడుటకు ఆర్డర్ ఇయ్యబడెను.

రిజర్వు బ్యాంకులోని బాండులు స్థావర కంపెనీయొక్క డైరెక్టర్ల వ్యాపారపాటికలుగా పరిగణింపబడుదునని వ్యాపార స్థల ప్రతినిధులుగా నుండవలసినందున వరకు ఏర్పరచుట కూడదు. తదితర అవకాశ రిజర్వు బ్యాంకు సభ్యత్వ పవతి ఆర్డు లు కావలయు.

బొంబాయి నగర ప్రజలలో జనరలు మీటింగు జరుగునపుడు డైరెక్టరును తొలగించుటకు పేరు హోల్ డిగ్రీ పరు యొక్క వోట్లు లో సగము సంఖ్యతో సమానమైనవారిని తొలగింపవలెనని వరకు సాధ్యముకాదు. అట్టి మార్గప్రదేశములో హాజరయ్యడి సభ్యుల సంఖ్య మితముగా నుండవలెను. కాన డైరెక్టరును తొలగించుటకు మొత్తము వోట్ల సగములో మూడవవంతు సమానమైన సాలు ననేవరకు యుండవలెను.

రిజర్వు బ్యాంకు యొక్క ఏజెంట్లుగా ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు పనిచేయుదురు గనుక ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు ఎక్కువ పనులుకు బడి సంపాదించి బాధము సాందగలరు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారికి సరకు ఏజెంట్లు పరిచేయుటకు మంచికాదు. మునుపటి యివ్వబడుచున్నది. కనుక వడ్డీ తేకుండా వేరే పెద్ద మొత్తములను ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారికి ఇవ్వరాదు. అట్లు ఇచ్చుట ఇతర బ్యాంకులవారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుతో పోటీకి నిలువలేక ఓడింపగలరు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు ఒక వేళ కోరే యెడల మామికోట్లను మాత్రమే యివ్వవచ్చును. ఈ మొత్తమును విధింపబడెడిదేముట ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు లోకులకు విధించే వడ్డీ వరకు రూ 18-0 మాత్రము తగ్గించి కంట్రాక్టు వాయిదా ఆగు 25 సెల్ రిమలలో పుగా యివ్వవచ్చును.

సంగీత విషయకోసమైనవి:-

నై-యం-ఎ-వీ "ఉత్తర గాన లక్షణములను గూర్చి త్యాగరాజు గారి భావము" అను విక్షయమి. సి. ఆర్. శ్రీనివాస య్యంగారు, (సి. యే. యల్. టి) ఈ నెల 18 తేది బుధవారం సాయంత్రం 6-10 గంటలకు ఎన్.పి.సేదు వై. యం. సి. యే. లో ఉపన్యసించును.

బాలకృష్ణయ్యగారు డేలువాడ్యముగోన, కల్పతి కృష్ణయ్యగారి మృగంగముతోను ఉపన్యాసము సాదా పూరణముగా గానవిశేషములను వినిరించెను.

నాగపుర ఆయుధశాసన ధిక్కారము

నాగపురము, మే 14- ఆయుధశాసన ధిక్కారము గావించినందులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నుజరాతుడు ర్హాభాయి పోనరాజుగారి భార్య భార్య కూ. 10 రూపాయల జరిమానా గాని 15 నెలల జైలుగాని విధించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

విలేఖకులకు సూచన

విలేఖకులు ప్రకటనార్థము పంపు లేఖలను తెలుగు భాషలోనే వ్రాయవలెను. (ఆం. ప. సం)

వాతావరణ స్థితి

1927 సం॥ మే నెల 17-వ తేది మంగళవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గ్రేడ్ 24 గంటలలో, గ్రేడ్ 24 గంటలలో, గ్రేడ్ 24 గంటలలో, జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి, సాధారణముగా సంవత్సరమునకు మొత్తము. Rows include గోపాల్ పూర్, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, కల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబూరు, తిరుగువాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబర్, తిరునల్వేలి, తిరువేంగడము, కొచ్చిక్, కాళికట్టు, మంగళూరు, కేంకూరు, పెరకూర, కొడైకనాడ్.

సర్కారులు:- మచిలీపట్టణములో మబ్బు దిట్టముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల పలచగయున్నది. విశాఖపట్టణములో రి, మచిలీపట్టణము, కాకినాడలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాల్ పూర్ లో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

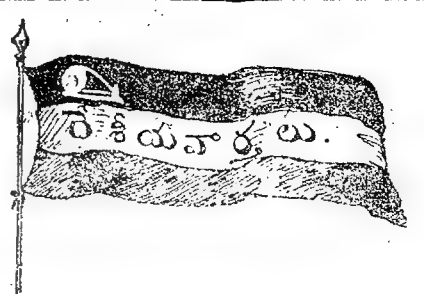
డక్కన్:- కర్నూలు బళ్లారిలో చునుకులుబడెనట. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. బళ్లారి కర్నూలులో పగటివేడిమి కొంచెము ఎక్కువ. నిన్న కర్నూలులో 107.4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి. రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు. తక్కువ.

కర్నాటకము:- మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ధ్రత కొంచెము ఎక్కువ మద్రాసు నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

పరిసీతులు మారులుగానే యున్నవి. కొండల దగ్గర, వివాడ ఉరుములు వాన నున్నవి.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్లు, సహాయ నాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులు

రంగూను విశ్వవిద్యాలయ నిధి రంగూను విశ్వవిద్యాలయ నిధి సంఘమువారు గ్రంథాల యము మ్యాజియము, విద్యార్థుల వసతిగృహము నిర్మించుటకు యిప్పటికి రూ 668,857 వ. మ. లు జేసిరి. ఇంక రూ 84,426 వాగ్దానము చేయబడెను. కార్యోత్సమువద్దనొక పట్టికయించి దినము యొంత సమాఖ్యనడయు లెలుపుచుండురు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

నీలగిరి సశువులసంత

ఉదకమండలము:- నీలగిరిలో గోదలయభివృద్ధి కొరకై మైసూరు మహారాజుగారు యొక్క వలసల దున్నపోతును బొంబాయిలో కొని తెచ్చి కొండజాతుల వారికొసంగిరి. దాని నుపయోగించువారికి బహుమతి యొసంగెదరు. వ్యవసాయ పుష్పప్రదర్శనము మే 28 వ తేదిన జరుగవలసి యుండెను. కాని వ్యవసాయమున దెమ్మవ శ్రద్ధవహించుచున్న వైస్రాయిగారు రానున్నారగాన వాయిదావేయబడెను.

హిందూ దేవాదాయ ధర్మారాయ పరిపాలనోపదేశసంఘము

ఈ నెల 15 వ తేదీగల పార్టు వెంటుబార్డి ప్రకటనలో పై జెప్పిన సంఘమునకు సభ్యులుగా నీక్రిందివారు నియమింపబడిరి:-

సంఘాధ్యక్షులు:- ఏ. రంగనాథ మొదలియ్యగారు అభివృద్ధి శాఖామత్యులు:- సభ్యులు - (1) రా. బి. వి. మునిస్వామి నాయుడు గారు (2) శ్రీమూర్తి నారాయణప్పారావు బహదూరు గారు గొల్లపల్లి జమిందారు గారు (3) ఏ. యస్. సహజానందం స్వామిగారు (4) ఏ. బి. శెట్టిగారు (5) సి. బి. సర్. టి. సదాశివయ్యగారు దేవాదాయ ధర్మారాయ పరిపాలక సంఘాధ్యక్షులు సానిక స్వపరిపాలనా శాఖకు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగానున్న యుద్వోగియ్యోయ్యాయుపదేశ సంఘ కార్యదర్శిగానుండదురు.

పటుకాల్, మే 14:- సత్యగ్రహ సంఘమువాకలకిరి కత్తా హిందూసహాయక సంఘమువారు రు 8487-14-9 లను 100 భగవద్గీతలును, 50 ధోవతులును, 40 దుప్పటులను పంపిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బారిసాలు, మే 14:- ఒక హిందూగృహములోని రాధా కృష్ణవిగ్రహము నెత్తుకొనిపోయి పాయిఖానాలో పారవైచి. బజారులోని కాళీవిగ్రహమును ఎత్తుకొనిపోయిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ప్రాసెసు సర్వరులసభ

చెన్నై రాష్ట్ర ప్రాసెసు సర్వరుల. రెండవసారి కనగ నేలములో యా నెల 26, 27 తేదీలందు జె. వి. సాలదానగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. రాదలిన ప్రతినిధులు కార్యవర్గులకు 20 వ తేదీలో పున జెలపునావలెను.

వెలువడినది! త్వరపడుడు నీ తినిది (ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం ద్వారా వస్తున్నది.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుక్త్యుష్టచరిత్రగ్రంథమును కిది మధురమగు నాంధ్ర నచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసమీక్షితుమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుభూతితోఁ దేటగా నూటిగా నీగ్రంథమును చెప్పించును. క్రాను సైజు నిండు క్యాలికోవైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల, తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

లాహోరు దురంతముల అంతము

ప్రజల, అధికారుల ముందుజాగ్రత్త

మొత్తపు మరణములు 27

కరువనరు ప్రకటన

లాహోరు, మే 15. చెప్పదగిన విషయములు లేవు గగనంతయు శాంతించినది. బెలూచి పైకిముల నగరమంతటను శాంతి.

కమిషనరు ప్రకటన

పరిశీలించి శాంతించినవి పైకిపొలిమజాగ్రత్తలు యథా కారముగ నున్నవి కర్ఫ్యు అజ్ఞా అమలులోనన్నది. (బిటి ౪) పైవ్యము నగరమంతటను యూరేగిరి శేటివరకు ఏ అల్లరు యు తెలియరా లేదు మేయో నైద్యాలయములు మరి ఇరు

సమావేశము

ముప్పది హిందూ, వహమ్యుదీయ, సిక్కు నాయకులు న్యరాత్రి సమావేశమై సంఘములను అన్వేషించు సహకారము చూపుటను ద్వంద్వము నిరూపించుటకు ఉపసంఘ మేర్పా

పుర పాలకసంఘము

లాహోరు పురపాలక సంఘమువారు పురమందెరిమందు సమావేశమై లాహోరు హత్యలు, కొట్లాటలు, అమాయకులను గ్రాంపించుట మొదలగునవి నిరసించుచు వివిధసంఘములను ప్రేమ

నైజాము ప్రభుత్వ సభ్యులు

హైదరాబాదు, మే 14. హైదరాబాదు నైజాము

గారు యాదగువారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియమించిరి. పహారాజాసర్ అమీనుజంగుగారు సంఘాధ్యక్షులుగ నుండును.

సర్ అమీనుజంగుగారు లాశాఖ హైదరు హరిజుజంగు గారు-ఆర్థికసభ్యులు కర్నూలు ప్రెంచిగారు, రిచెన్సా, కప్టమున్స్లవనాయము, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము, స్థానిక సంఘములు, పోలీసు, వలసరాజ్యములు, ఎక్సైజు, అడవిశాఖలు నైజాముతు

షానోహత్స్వ

ముద్దాయి 15 ఏప్రిల్ వాడు

రంగూను, మే 14. కాథలిక్ మతగురువు షానోగారి హత్యసందర్భమున 16 ఏప్రిల్ యువము షానోవాయను కారెను. కాథలిక్కును విచారించుచున్నార షానోగారికి యొక యుత్త

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానములు

శాసనసభావ్యవహారములు

పాణకా పట్టాభిరూపరెడ్డిగారి విచారణకు

ప్రత్యుత్తరము

(గౌ. వేమరపు రామదాసుపంతులుగారు)

శ్రీయుత రెడ్డిగారివిచారణ నేడే ప్రవహితిని. రెడ్డిగారికిని నాకును మాకును మధ్యనుండి భిన్నప్రాయభేదములున్నట్లు స్పష్ట మగుచున్నది. మరియొక విషయములం దేకాభిప్రాయాలమై

ఇంతవరకు రెడ్డిగారి విచారణను నాకర్థము అయినది. నాకర్థముగానివిషయ మొకటిగలదు మాకు ఉభయములకు అభిప్రాయభేదముగల తీర్మానములను కావించినప్పుడు శ్రీయుతరెడ్డి

కృతఘ్నత నాకోపింతులకు పూర్వము కాంగ్రెసుతీర్మాన ములను వ్యతిరేకముగ నేను కాన్పిలులో ప్రవర్తించినట్లు రెడ్డిగా

రములుగావు. వానినిబంకించుట కృతఘ్నత ఎట్లగును? ఇక్క సాన్యవరతకు యిం దేమి గలదు? ఆ కాథలిక్ మున కేమిగలదు? కాన్పిలులో వాస్తానమును ఖాళీగా

ఇండియా ప్రభుత్వము

నూతనవిద్యాంగ సహాయకార్యదర్శి

సిల్వా, మే 16. హైదరాబాదు సింహాశ్రమన ఏకేయంగా నియమింపబడియుండుటచే వారిస్థానే సహాయకర్త ఇమ్మాన్యు

రై ఆ శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

సిల్వాకు 29 తేదీన కల్లదరు

సిల్వా, మే 16. దక్షిణఆఫ్రికాలో ఏకేయంగా తాము చేయవలసిన పనినిగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో

ఆస్ట్రేలియాలో మోటారుకారుల పందెము

ప్రపంచములో మోటారుకారులను తయారుచేయు అన్ని కంపెనీలవారును తాము తయారుచేసిన ప్రతీ ప్రమాటారుకారు

ప్రమాదములోని మొదటి 70 మైళ్ళును చాలవరకాట మైతరున్న మైయెత్తుగానున్న నదియొడ్డునపోవలెను. పిమ్మట

అలహాబాదు, మే 14. ఒక రైల్వే ప్రమాదమును ఆస్తి

సమాజములు తన భార్యను కుమార్తెను ఎత్తుగ నిహారికరి తెలుపుచు

29 ఏప్రిల్ దినోపక్షిలో ఒక చీకటిగురునాసినదా
నిలో పిప్పర మూలమోహాద్వార భద్రమ్యుగారు పిల్లలజీత
ము అవకాశించినట్లు (వాసియంబరి. దీనికి సమాధానము
వీరున మోహాద్వార భద్రమ్యుగారు 13-8-26 లేదని జీతము
లు మొత్తము రు 15-5-0 లు పిల్లలవద్ద వసూలుచేసి గ్రామ
ముననుబద్ధుల ఇరసాలకు పంచగా ఆయనకు పైవారు
తాలాకాబోర్డు సామ్యు పుమ్మకోనెట్టిని పుత్తర్వు వచ్చినట్లు
నెప్పి పేరగొట్టరి. నె 21 గు 28-8-26 లేదని. పెంబరాధు
డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి ద్వారా తాలాకాబోర్డు (పెసిడెం
టుగారు(అప్పటి తంబూ తాలాకాబోర్డులో ఈబోర్డు నన్నది).
ఈవిషయమై తెలుపును సామ్యు మనోజ్ఞుల చేయుటకు శల
పును కోరియుంజరి. కాని వారు బాబూ ఇయ్యనందున సామ్యు
నిర్బంధించెను. ఈరీతిగనే తదతర మూర్తలోను జరిగినవి.
ఈమధ్యనే డిప్యూటీ యన్ స్పెక్టరుగారిని అడుగగా బోర్డు విభ
జన అయినదగావున త దేవస్థానాడెం బోర్డుకు పంపమని
రినూర్కా ప్రార్థనముగ పుత్తర్వు యిచ్చిరి. తదుపరిని ఈసామ్యు
20-9-27- లేదని మనోజ్ఞులకు 90 పెంబూగా పంపిరి. వాస్తవము
ఈరీతిని యుండుగా ఒక చీకటిగురునాసినది పారబాటు. ఈవిష

కాంగ్రెసు కర్తవ్యము

కాంగ్రెసు సంస్థలను నడపు పెద్దలును అందుపనిచేయు వారలను నాచు ప్రతిపాదనలతో కాలము వ్యర్థమందుట విషయ కరముగా నున్నది. ఏదో ఒకప్పుడు మిమ్ము ఆధారపడి జీవము చేయ మాబోంట్లుకు ఈవర్షము జరుగుచుండుటచేత కాంగ్రెసు సంస్థలను దేశమునకు ఉపకారము కలుగునన్న ఆశ ప్రార్థనగా బోవుచున్నది. మాబోటివారలకు ఆనగా వ్యాపారములకు, రయితులకు మానవ్యములకు లోకలుబోధలవలన గాని, జిల్లాబోధల వలనగాని, గవర్న మెంటువలనగాని కలుగు ఇబ్బందులను తీసివేయునట్లు అనాదినము కృషిచేయునట్లు ఏదియోడునో ఆ సంస్థయందు మాకు గౌరవము ఆభిమానము కలుగును. ఈరీతిగా ఆ సంస్థయందు ఆభిమానము, గౌరవము ఎప్పుడు కలుగనో అప్పుడు మేము స్వయముగా కృషిచేయుచున్నాము చేయుచున్నాము. గృహసంకల్పము మాకు కలుగును. మాపురోధిత్వమునకు అనాదినము పాటుబడు సంస్థయందు మనిషియందును ఆభిమానము కలిగినగాని ఆసంస్థ నిర్ణయించు కార్యక్రమమందు పట్టుబడుగాని గౌరవముగాని ఎన్నడును కలుగలేదు. కాననసభయందు పనిలేని నోచేంజర్లు జిల్లా లలో గ్రామాదులందు ఉత్సాహముగా నిర్వాహకార్యక్రమము నిర్వహించుచుండును ఎందుకొరకు ప్రచారముజరిపి పని చేయుటలేదో ఆకారణమువలననే కాననసభవాదులు కానన సభలందు కార్యవిధానమును చేతనయినంతవరకు సాగించి తక్కిన సమయములందు జిల్లాలో గ్రామాదులందు నిర్వాహకార్యక్రమము సాగించుటలో నోచేంజర్లతో కలిసి పనిచేయుటలేదు. ఒకరిని ఒకరు దూషించుకొనిన ప్రయోజనమేమి? ఇద్దరును కలిసి గ్రామాదులలో స్వయంకృషిమీద ఆధారపడిన కార్యక్రమమును అమలులోనికి తీసుకొనివచ్చుటకు ప్రయత్నించిన ఇటువంటి విషయకరమైనంతి దేశమునకు పట్టుడుకదా!

ఏదిపట్టున్న ప్రధానమైనపని జిల్లాలో గ్రామాదుల యందు కాంగ్రెసుసంస్థ గ్రామజీవితములో ఉపయోగపడు నట్లు చేయుట ముఖ్యము. ఇది చేయకపోయినయెడల కాంగ్రెసుకు బలమేలేదు. ప్రజలకు ఉపయోగములేదు. జిల్లాలో ఒక రిద్దరు కాననసభయందు ప్రజలకు పీలగు ఉపకారము కలుగ చేయుచు, జిల్లాలో అనాదినము గ్రామాదులలో ప్రచారము, నేన, తక్కినవారల సహాయముచే, చేయకపోవుట విచారకరము. జిల్లాలోని దేశసేవకులు తగిన చేయూత కాననసభవాదులకు ఇవ్వకపోవుటవలన ఈలోపము కలుగుచున్నది.

రాష్ట్రీయసంఘము తగినరీతిని రాష్ట్రములో జరుగవలసిన కార్యమును నడపకపోవుట తోచనీయదు. రాష్ట్రీయసభా వేతసభలు జరుగు సమయమున ఉద్దేశపూరితమైన తీర్మానములు సాధించుటలో కాలము గడుపుచున్నదిగాని గ్రామాదులలో నిరంతరము కాంగ్రెసుసంస్థ చేరు జనలక్షీనలలో మారు మ్రోగునట్లు వినబడునట్లు ఎట్లుచేయుటకు సాగ్యపడునో విచారించిన తీర్మానమే లేదు. నోచేంజర్లకును, కాననసభవాదులకును జిల్లాలో నిరంతరము పనికల్పించువిధానమే లేదు. ఆ జ్ఞయే లేదు. విధించిన పని అయినదా, లేదా అని, విచారించి తగు విచారము కావించుటయే లేదు. ధనముగల వాళ్లకును, పనిలేనివాళ్లకును, అన్నిపనులు వదలుకొని గౌరవముగా ముప్పయ్యేకొను దేశసేవాదుర్గమలకును మాత్రమే కాంగ్రెసుసంస్థల, సంఘములు, మాటలయిన కారణమున కాంగ్రెసుకు, ఈగతి పట్టింది. (1) జిల్లాలో పలు కుబడికలిగిన దేశారాధకులు ఒకరిద్దరు మాత్రమే యందుకు వలన వారలను జిల్లానుండి బహుట సంఘసభావేతములకు, సభలకు పనులకు ఒకసంవత్సర పరిమితకాలము పోకుండా జిల్లాలో పనికి నిర్ణయించుట.

(2) జిల్లాకు ఒకరిని నిరంతరకాధికారిగా ఒకసంవత్సర కాలము నియమించి ఆలోచన జిల్లాలో ప్రతితాలూకాకు ముఖ్యగ్రామాదులకును కాంగ్రెసుసంస్థలను ఏర్పరచి ప్రతితాలూకాకు ఒకప్రచారకుని నియమించి అందుకు అగ్రఖర్చు ఆతాలూకాలో ఆభిమానముగల సుమారు 20 మంది పెద్దవనుష్యులు భరించుకొనెట్లు చేయుట.

(3) ఏతాలూకా ప్రచారకుని భరించుకొనకలుగునో ఆ తాలూకానను ప్రచారకుని నియమించుట.

(4) తాలూకా ప్రచారకుడు తాలూకాకు సంబంధించిన యావత్తుపనులు నిర్వహించవలెను. ప్రజలకు తాలూకాలోగల నల్లన, జిల్లాబోధలవలన కలుగు ఇబ్బందులు ఆయాసంస్థల మెంబర్లు, పేసెడెంటులవలన ఆయా ఇబ్బందులు తీరునట్లు ఆంధ్రో శీనసభలు మొదలగుపనులు నిర్వహించవలెను. గవర్న మెంటు డిపార్టుమెంటులవలన ప్రజలకు కలుగు ఇబ్బందులు తీరునట్లు ఆంధ్రో శీనసభలు ఆంధ్ర మెంబర్లవలనగాని, ప్రజల నిరంతరకృషి వలనగాని ప్రజలకు ఉపయోగపడునట్లు పనిచేయవలెను.

(5) ప్రజలకృషివలన సభలకు కాలగిన పనులను గ్రామాదులలో ప్రచారము జరుపునప్పుడు ఉత్సాహపరచి ప్రబోధమునల్పి చేయుచున్నది. ఆప్రచారకునివలన ఆసంస్థవలన ఎంత ఆభిమానము యందునో అంతసభల ఇందులో కనిపించును. గ్రంథాలముములు స్థాపించుటగాని, నూలు తోసుచు

యించి గృహములచేతనే వారిగృహములకు సంవత్సరమునకు కా నుగించుటయు నేయించుకొనునట్లు ప్రాతాహుపరచుటగాని, అంధ్రో తానామమును మనస్సునకు నాటునట్లు చేయుటగాని ఇవి సాధించుట సమయము బలముకలుగ చేయుపనులను నిర్వహించుటగాని ఆతాలూకాకు నియమించబడిన ప్రచారకుడు చేయ గలుగును. తాలూకా ఒకప్రచారకుని పోషించు దేశాభిమాన మున్నచేమి దేశమిట్లుండునా అని కొంతమంది నన్ను ప్రశ్ని చేసిరి. జనలకు ఉపయోగపడునట్లు సేవచేయుచున్నది వారికిన యెడల పోషించని ప్రజలెక్కడనైన గలరా. స్వప్రయోజన మెరుగనివార లేవరు లేరు. 1920 సంవత్సరములో ప్రజలకు ఉపయోగపడువారలకు ఉత్సాహమును పురికొల్పు కార్యక్ర మము అమలులోనున్నది కావున ప్రజలసహాయము వచ్చినది ఇంతవరకును అటువంటి కార్యక్రమము లేదు. కాబట్టి ప్రజాసహాయము తక్కువ అయినది.

ప్రస్తుతస్థితిగతులలో ఉత్సాహపూరితమైన కార్యవిధానము అమలులోపెట్టి ప్రజలకుగల ఇబ్బందులను నిరంతరము తీసివేయునట్లు కృషిచేయు ప్రచారకుడుగాని, సంస్థగాని యు న్నయెడల ప్రచారకుని పోషించుజనులు దొరుకుదురు. పలుకు బడి కలిగిన దేశసేవాధుడు జిల్లాలో ప్రచారము సన్నయెడల తాలూకాలో 20 మందిజనులు సంవత్సరమునకు 25 మాటలు ప్రచారకుని జీతముకొరకు ఇచ్చువారలు దొరకకపోదురా? ఈవిధముగా జిల్లాలో పలుకుబడి కలిగిన దేశసేవాధురంధరుని నాయకత్వముమీద జిల్లాలోనే ఒకసంవత్సరము వేరు పనిమీద కాలగడగనిపలుక కాంగ్రెసుసంఘములు స్థాపించుట యందును జిల్లాను సరితయిన మార్గమునకు తెచ్చుటయందును తనయావత్తు కి వినియోగించినట్లయిన జిల్లాలోని తక్కిన జన సేవాపనులు తనసహాయము ఇచ్చినయెడల దేశమును ఏమార్గమునకు తోచుచున్నవరకు ఆమార్గమునకు సేవచేయక ఎట్లుండును. రాష్ట్రీయసంఘము అగ్రఖర్చునైన ప్రకాశంపంతులు గారు రాష్ట్రీయసంఘము సరిచేసినదోనను నడపుటకు సాహసించుచురా లేదా?

నరసూనంగము.

శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి జయంతి నెలూరు

ఈ నెలూరు పురమనహుడ శ్రీ శివాజీ మహారాజుగారి త్రితేత వార్షిక జయంతి మిగుల జయప్రదముగ నెరవేరును. ఈ నెల 31 తేదీ మిగుల పవిత్రముగ నిడుకొని మునిషిపతే సభు ము వారును, తమ కార్యాలయములు, పాఠశాలలు మన్నగు వానిన మూసివేసిరి. నెలూరు మధ్య విలాస సభవారు ఆనాటి ఉదయమున నగర సంకీర్తనము జరుపుచు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి పటమును ఉత్సవము జరిపిరి.

బహిరంగసభ

సాయంకాలము పురమందిరమున నొకబహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయంత మంగమారు వెంకటసుబ్బారావుగారు(వకీలు) అధ్యక్షత వహింప, కళాశాల ఉపన్యాసకులు శ్రీయంత నట్టుం సుబ్బారావుయ్య యం. ఎ. గారు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి గుణగణముల గూర్చి కొంత విపులముగ నొక్కి జెప్పిరి. శ్రీ శివాజీశివుని అవతారముగ నాటికాలమున గణింపబడెననియు, కూరా గ్రేసరులలో నుత్తముడనియు శ్రీకృష్ణ భగవానుని యుపదేశాను సారమున, సామ, దాన, ధేన, దంభోపాయములచే శత్రువుల జయించుటలో యుక్తియు, శక్తియు అపారముగ సాధించి యుండెననియు, వందలకొలది సైన్యముతో కొల్ల కొలదియందు శత్రు శిబిరముల దునుమాడి హిందూరాజ్యమును స్థాపించిన వీరాగ్రేసరుడనియు నివర్తనపూర్వకముగ తెలిపిరి. శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి తమ ప్రభుత్వ విధానమునను మిగుల ఉత్తము పద్ధతులనే నెలకొల్పియుండెను. అష్టప్రధాన పద్ధతి ఆకాలముననే యాచరణలో నుండెను. బ్రిటిషు రాజ్యాధికారులు శ్రీ శివాజీ పరిపాలనా పద్ధతులనుంచి వదిలికొని నేర్చుకొనవలసిన అంశములుగూడ కలవనిరి. అతడు ఏర్పజచిన సైన్యక్రమశిక్షణమిగుల ఆశ్చర్యకరముగా నుండెను. అతని రాజ్యమున స్త్రీలను చేరచినవారిని కఠినశిక్షకు పాత్రుల చేసెను. శత్రువుల స్త్రీలను గూడ మిగుల నయతో నాదరించి తమతమ స్వస్థానములకు గౌరవముతో పంపివేయుచుండెను. దేశమభివృద్ధిని తాను ఓడించినపుడు ఆమెను చాల గౌరవముతో తన స్థానమునకు పంపెను. ధర్మ నిర్వాహములయందును, వానిరక్షణయందును అత్యంత శ్రద్ధగలవాడు. అంతయు తానే స్వయముగ తనిఖీచేయుచుండెను. యుద్ధమునందు మిగుల వైభవ్యముతో మెలంగువారికి పారితోషికముల నిచ్చి వారియందు ఉత్సాహము రగుల్పిన చేయుచుండెను. శివు సమూహసేవకులయందు జూనియారిటీపద్ధతుల రూపుమాపెను. వరుండుజిల్లా ప్రభువునకి భాగములొసగి 2 భాగములు తాను కైకొనుచుండెను. శాస్త్రములయందు స్వయము తమ నందు, గాయములు, పండితులు, కవులు మున్నగు కళానంతుల మిగుల మర్యాదలతో చూచుచు, సర్వకలను పోషించుచుండెను. అతని రాజ్యము రామరాజ్యముగనే గణింపబడెను.

స్వయాపము కురువవాడు. సౌందర్యమున పేర్గాంచిన వాడు. ఆత్మంత ఆశ్చర్యకరమున ఆకర్షణ శక్తిగలవాడు. కేవ

లము దేవ స్వయాపముగా ప్రజలు చూచుచుండిరి. ఆత్మవిరచేత్త అతనిచందు సూక్తిభివచియుండెను. దేవతారాధకుడై భవాని దేవిని సర్వదా పూజించుచు వరముల బహియుచుండెను. దాన ధర్మ ప్రయుడు. పూర్వాచార పరాయణుడు. దేశభక్తి, స్వాధ్యాయ, సత్కర్మములచే వృష్టినిలపుట, పట్టుబట్ట ఆత్మగౌరవము, స్వాతంత్ర్యోద్ధేయ పారతంత్ర్య సహాయము మున్నగు సుగుణ పుజనుల కనిపించుటయే వెలయుచుండెను జ్ఞానము వృద్ధియగు కొలది, రాజ్యమునందు వినుగుజెంది, సన్మనించుటకు ప్రయత్నించెను. సాగువులగు రామదాసు మొగిసి ఆశ్రయించి వినయ విసమితాంకుడై మోక్షసాధనము జన్మపరంపరగుణుల జొలగించుకొను సుపాయముకై ఆపేక్షించెను. ఆతనినాంధ్ర భగవద్గీర నుపదేశమొంది, శత్రువులను జయించుటయే తనధర్మముగ కైకొనెను. తనగురువునకు శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి రాజ్యమునంతయు గురుదక్షిణగా నొసంగెను. గురు రాష్ట్రజ్ఞానుసారము అతని రంపున సాగించుచుండెను. దీని కి చిహ్నముగా కామ యాంబర పతాకమును ధరించియుండెను. ఇట్లు శ్రీ శివాజీమహారాజు ప్రతి కార్యమునను స్వాధ్యాయ విగ్రహమే ప్రధానముగా చూపుచుండెను. కాననే రాజయోగియను నామమునకి స్వాధ్యాయమును, భారతీయులకెల్లరును తిలప మహారాజు కర్మయోగి ఆదర్శప్రాయము వారికి ఆదర్శము శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తియే. అట్టివారిని కన్న భారతమాత మిగుల ధన్యురాలు. భారతీయులెల్లరును కీరి యాదర్శమును కైకొనవలయును, అని ఉపన్యాసము గొప్ప ప్రబోధము గావించిరి.

అగ్రఖర్చులు శ్రీ మంగమారు వెంకట సుబ్బారావుపంతులుగారు శ్రీ శివాజీ గుణగణములను మరియొకమారు సభికులకు తెలుపుచు ఆచరణయందు సాగ్యమునంతవరకు చూపింపవలయునని కోరిరి. మహాపురుషుల జీవితముల పిన్నలు పెద్దలు పకనముజేయుచు, దేశాభిమానముతో వెలంగవలయుననిరి. ప్రస్తుత సంస్కృతభాష అడుగంటుచున్నదనియు అదిదేవ నాగరిభాషయై మన పురాణీతహాసాది అపూర్వగంభీరములగు ప్రకటించియుండుటచే భారతీయులు వానియందు కృషిచేయుటకు సంస్కృత భాష అవలంబింపవలయు ననియు పేర్కరి.

రాత్రి సభాసంతరము పురికొల్పయందు గొప్ప ఉత్సాహము, బ్యాండు మేళములతో జరిగెను. రాత్రి ఘనము 11 గంటలకు ముగిసెను.

శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమికవిద్యాసంఘము విజ్ఞాపనము.

మహాశయ! తాము కొంత చందాను విరాళమును దయచేసియుండుట చేతను కొడునచందాను త్వరలో పంపుదురను నమ్మకము కలుగుట చేతను రాష్ట్రీ సంఘకార్యక్రమము నెట్లెట్లు యితరగ కను జరపుకొనుచు వచ్చుచుంటిమి. కాని సంఘ నిబంధనలను బట్టి యాయవలసిన బకాయిచందాల నిష్పించునని యెన్నిసార్లు మనవుల నంపుకొన్నను లాభిమలేక పోయెను.

మన రాష్ట్రీ సంఘ వార్షిక మహాజనసభ 1927 సం॥ జూనువల 25, 26 తేదీలలో మదరాసు కాననసభాభ్యుత్థులకు ము॥ రా॥ శ్రీ సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి అధ్యక్షతతో గోదావరిజిల్లాలో రైలుప్రేక్షకాలగద్యారపూడిగ్రామమున జరుగ నిశ్చయింపబడినది.

తమకంటె సంఘాభిమానులను, తత్పూర్ణ శ్రద్ధయు వెలింగిన వారును, సంఘాభివృద్ధిని గోరినవారును మరియొకరులేరు. దయయించి, మీసంఘముయొక్క వెనుకటిజవాఖర్చులను చిత్తగించి రాష్ట్రీసంఘమునకు బాకీయున్న యావత్తు చందాను లేదా కొంతమగాని—తుదకు రాష్ట్రీసంఘసాయసభవారి యొక్క ది 27-3-1927 సం. గల సమావేశమున 6 వ తీర్మానము ప్రకారము రు.5/లనుగాని, వెంటనే పంప ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రస్తుతము తా మేకారణముచేసిన తమ సంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గమున కేరకయన్నచో వెంటనే మీకార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్కయు, కార్యదర్శియొక్కయు చిరునామా లను ప్రాపంపుచు ఈ విజ్ఞాపనమును వారలకుందజేసి వైకము యీ తావునకు వెంటనే పంపబడునట్లుచూడ ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ సంవత్సరము ఆగష్టువల ప్రాంతమున ప్రాథమిక విద్యావల్లమును, లోకబోధోద్ధులకు సవరింపబడినని నిశ్చయమైనవార్తలు చేరుచున్నవి. మనమీలోపున మన సంఘమును రిజిస్టరు చేసుకొని, వార్తాపత్రక వారంభించి సక్రమమైన కార్యక్రమమును చూపు బెంతయుక్తమైన పనియొ యిటువేరుగ వివరించ నక్కరలేదు.

కావున వెంటనే చందాలను సంపుట ఉపసంఘములన్నియు తమ ప్రతినిధులను న్ని మహాసభకును, రాష్ట్రీ సంఘ రిజిస్ట్రేషన్ బోర్డుకును, కాననసభాభ్యుత్థులకును నెమ్మకొనుట బాధ్యత. అని ఎల్లరు ఉపసంఘముల కార్యదర్శులను ప్రార్థించుచున్నాము.

తాత్పర్యాన్ని తెన్నేటి వెంకట రామేశ్వరరావు, 5-5-1927 కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున
దొరకు గ్రంథములు

గొట్టె శాస్త్రము (సాహిత్యము) - రచయిత	0-4-0
శ్రీరామవిజయము (సాహిత్యము) - కే. వెంకటరమణ	0-8-0
శారదాంబ, (స్త్రీగర్వబోధిని) సాహిత్యము - బి. శ్రీనివా	0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు) - శిరోమణి, వేంకటరంగాచార్యులు	1-40-
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములగుంపు.	1-8-0
ఆరాధనవిధి - ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు	0-4-0
ఆర్యోజ్ఞాసాంఘము - పారిసంది జగన్నాథస్వామిగారు, శరీరము విడిచినవారు ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది.	0-8-0
సత్యవత్సపాశ్వానము - మల్లంపల్లి మల్లకర్ణాధ్వనశాస్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్సరిబంధము. అద్భుత ల్పనములతో నిండియున్నది.	1-0-0
గరుభోధావృత్తి (వేదసారగ్రంథము) - శ్రీమతి కట్టమంచి తిరువలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగపాటలు	0-4
తిలకు మహాశయనిశీలము, సంపూర్ణోపన్యాసములు - మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి	420 పుటలు.
తత్వమండలికా (ప్రథమభాగము) - సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు.	1-0-0
సంగీత శమంతకమణి.	0-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సంకలనము) - పారిసంది రామశాస్త్రిగారు	0-12-0
మహర్షి దేశేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము - మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠాత్మకము ముఖముగ జనువలసినది. ఘనరైతుకాగితము. పుటలు 214 కావ్యలింగైందు. (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు)	2-8-0
హిందీ తెలుగు నిఘంటువు - పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు (జేబులో నిమిషమునది.)	1-0-0
హిందీ మొదటివాచకము	0-6-0
హిందీ బాలశిక్ష	0-6-0
హిని చదివి తెలుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును. అన్ని గ్రంథములకును (తెలుగుభాషలు ప్రత్యేకము)	
శాస్త్రమునువరము (సవల) - ఒంతెలి సత్యనాథము గారు. నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమున కలవరపడిన రంపయ్య దమునకు సంబంధించినది యందు వర్ణింపబడినది. కథ, నర్తనలు, పాత్రలు, పృథ్వీమరై పాతకులవనముల నాకర్షింతును.	1-0
బారిష్టరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితమునకథ.	1-4-0
(కవుల జీవితములు గల, శతకములు.)	
(మంచి అచ్చు, దశసరి కాగితములు)	
శతకకవుల చరిత్ర - వం. సుబ్బారావు	3-0-0
కవిత్వశాస్త్రవిచారము	2-0-0
సకలసమస్తము	1-8-0
వృషాధిపశతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
దేవకీంశన శతకము	0-4-0
20టివిట్ట రఘువీరశతకము	0-4-0
అవిమరము	0-10-0
నవనాగినరీత (ద్విపద)	0-12-0
ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము	5-0-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తి శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతాగతశతకము	0-4-0
హాస్యగుర్తులు ప్రత్యేకము.	

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
నెం. 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, జూబిల్ ట్రాక్, మద్రాసు.

లిజరు కలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కు త గ న ది
ఒ క టి గ ల దు
మ మూలు 10 ఆర్. సెట్టి 100 పి.
పెల్స-ఫిల్లింగ్ 40 ఎఫ్.

H.P. CO LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

తీర్మానరాజ గ్రంథములు

- 1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు 0-1-6
 2. అయ్యో నీవు నామగదా 0-1-0
 3. ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచెడిపోతిమి 0-2-8
 4. మద్యపానము 0-3-8
 5. శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామావళి, ఆంజనేయస్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0
- ఈ గ్రంథములు తెలుగుభాష నాగరత్వముచే రచియింపబడి చదువుటకు స్వాధ్యయముగా నుండును. వలయువా రీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.
- త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
(812)7, శ్రీనివాసస్వామివీధి, మద్రాసు.

కల్లసారాయి బ్రహ్మరాక్షసులు

కల్ల సారాయి బ్రహ్మరాక్షసులు ఒక్కవారములో పాఠాంతమున మగ్గుములు కనిపెట్టుకొనవచ్చును. శారదామృతంబు ఒక్కటికే రూ. 1-8-0 పోస్టుచెల్లంతో 1-18-0. ఆర్థరతో పైకం మణిఆర్థరయెండి ఈ విషయము ప్రకటన పత్రములు ఇంగ్లీషు అరవము తెలుగులో అచ్చువేయబడినవి. వలయువారు ఉచితముగా కంపబడును. పోస్టు ఖర్చు 0-1-0 పంపవలయును.

రామరక్షబంధనము

దరిద్రము, శతశత్రువులకు భయపడకండి, మా రామరక్షబంధనమును ఆంజనేయ కవచము మీయిండ్ల గుమ్మములందు కట్టి పెట్టండి. దరిద్రదేవత మీగుమ్మము దొక్కదు. జాతి భేదములేకుండా ప్రతిపురుషుడు స్త్రీ, బిడ్డయెందఱు వుండడి. అద్భుతము విశ్వరూప, వ్యాపారమునందు లాభం, ధనవంతులదయ, పుష్కలమునం దభివృద్ధి కలుగును. అపాయములు తొలగును. తపాశబిల్లులు 0-4-0 పంజీర కవచములు తీసుకొనండి. గర్భిణి స్త్రీలకు కాపాడును.

నల్లమందు అనే నల్ల పెనుభూతమును పాఠాంతించి. అపిమా ఒకడబ్బి 0-6-0 స్థాంపులు పంపి పుచ్చుకొనండి.

మన దేశములోని కల్లసారాయి, నల్లమందు అంతరించువరకున్న యీ సరితరప్రచారము మేము చేయుటకు ప్రతిజ్ఞబట్టి దేవునియెదుట ప్రమాణము చేసి నాము.

యె. పి. సారథి, పెరంబూరు బారక్కు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0, అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గానంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

కొరకునాట్లు - ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
ఆంధ్ర కంపెనీ 175, రెసిడెన్సి బజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

అమృతాంజనము

BEST INDIAN PAIN BALM.
Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1278 హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2046) ద్వారా శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

క్షీర బలాత్తలము

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది నమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయును. ఆర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

మదన కామేశ్వరిలేహము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము - మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, విర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-4-0 పాలగుంగులలేహము - రక్తపిండికి శ్రేష్టమయినది. సహమేహము, మేహవాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు వేరు. 75 పి. 4.5. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి. నెల్లూరుజిల్లా